

Roczne Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe Fortis Banku Polska Spółka Akcyjna za 2009 rok

BNP PARIBAS
FORTIS

| Bank zmieniającego się świata

Spis treści

Spis treści	2
1. Wybrane dane finansowe.....	3
2. Sprawozdanie Fortis Bank Polska SA	4
3. Integracja Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A.	8
4. Dane informacyjne o Fortis Bank Polska SA	15
5. Zasady rachunkowości.....	18
6. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami	35
7. Sprawozdawczość w ramach segmentów.....	36
8. Dodatkowe noty objaśniające do jednostkowego rachunku zysków i strat	42
9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	46
10. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu.....	47
11. Należności	51
12. Inwestycje – dostępne do sprzedaży.....	53
13. Rzeczowy majątek trwały.....	55
14. Wartości niematerialne	57
15. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego.....	58
16. Pozostałe aktywa	60
17. Zobowiązania	61
18. Zobowiązania podporządkowane	62
19. Pozostałe zobowiązania	63
20. Rezerwy	64
21. Kapitały własne	65
22. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych.....	67
23. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych	68
24. Pochodne instrumenty finansowe	69
25. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe	71
26. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych	72
27. Leasing	74
28. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązanymi.....	76
29. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami.....	79
30. Świadczenia pracownicze	83
31. Zarządzanie ryzykiem	86
32. Wydarzenia po dniu bilansowym.....	112
33. Inne istotne informacje.....	113

1. Wybrane dane finansowe

Wybrane dane finansowe	W tys. PLN		W tys. EUR	
	31.12.2009 roku (narastająco)	31.12.2008 roku (narastająco)	31.12.2009 roku (narastająco)	31.12.2008 roku (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	911 091	1 005 027	209 900	284 541
Przychody z tytułu prowizji	175 178	186 239	40 358	52 728
Razem przychody netto	567 684	527 047	130 785	149 216
Wynik brutto	-519 928	102 585	-119 783	29 044
Wynik netto	-428 670	78 191	-98 758	22 137
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 384 749	-1 959 498	319 022	-554 769
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 596 317	-670 045	-367 764	-189 702
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-1 080 007	3 413 782	-248 815	966 502
Przepływy pieniężne netto razem	-1 291 575	784 239	-297 557	222 031
Aktywa razem	20 311 849	19 886 304	4 944 221	4 766 155
Zobowiązania wobec banków	2 011 154	2 276 963	489 546	545 720
Zobowiązania wobec klientów	9 244 085	6 387 532	2 250 155	1 530 901
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 560 893	8 198 200	1 597 024	1 964 864
Kapitały własne	1 368 834	1 216 912	333 196	291 658
Liczba akcji	24 123 506	16 771 180	24 123 506	16 771 180
Wartość księgową na 1 akcję (w PLN / EUR)	56,74	72,56	13,81	17,39
Rozwodniona wartość księgową na 1 akcję (w PLN / EUR)	56,74	72,56	13,81	17,39
Współczynnik adekwatności kapitałowej	13,28%	9,78%	-	-

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego za 2009 rok i porównawcze dane finansowe za 2008 rok przeliczone zostały na EURO według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów bilansu oraz wartość księgową na 1 akcję na koniec 2009 roku przeliczono na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2009 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2009 roku, tj. 1 EUR = 4,1082 PLN; dane porównawcze na koniec 2008 roku zostały przeliczone na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2008 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2008 roku, tj. 1 EUR = 4,1724 PLN;
- pozycje rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych oraz zysk na akcję na koniec 2009 roku przeliczono na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do grudnia 2009 roku, tj. 1 EUR = 4,3406 PLN; dane porównawcze na koniec 2008 zostały przeliczone na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do grudnia 2008 roku, tj. 1 EUR = 3,5321 PLN.

2. Sprawozdanie Fortis Bank Polska SA

W dniu 31 lipca 2009 roku nastąpiło połączenie Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. Fortis Bank Polska SA, po połączeniu z Dominet Bank S.A., nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Za 2008 rok zostały zaprezentowane dane Fortis Bank Polska SA. Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie jest ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009. Dane połączonego Banku prezentowane są od sierpnia 2009 roku.

Rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	Noty	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek	8.1	911 091	1 005 027
Koszty z tytułu odsetek	8.2	-490 171	-610 215
Wynik z tytułu odsetek		420 920	394 812
Przychody z tytułu prowizji	8.3	175 178	186 239
Koszty z tytułu prowizji	8.4	-27 451	-11 393
Wynik z tytułu prowizji		147 727	174 846
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	8.5	244	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	8.6	-34 412	-54 541
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	8.7	6 300	-3 233
Wynik na transakcjach zabezpieczających	8.8	-	257
Pozostałe przychody	8.9	26 905	14 906
Razem przychody netto		567 684	527 047
Koszty osobowe	8.10	-224 119	-179 178
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	8.11	-58 136	-38 222
Pozostałe koszty	8.12	-224 179	-144 286
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	8.13	-581 178	-62 776
Wynik brutto		-519 928	102 585
Podatek dochodowy	8.14	91 258	-24 394
Wynik netto		-428 670	78 191

Sprawozdanie z całkowitych dochodów (w tys. PLN)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Wynik roku bieżącego	-428 670	78 191
Zyski / straty nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	17 767	-22 655
Podatek odroczony - Zyski / straty nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-3 375	4 305
Zyski / straty nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży) – netto	14 392	-18 350
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-6 377	3 846
Podatek odroczony - Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	1 212	-731
Zyski / straty ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży) - netto	-5 165	3 115
Razem dochody	-419 443	62 956

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Bilans (w tys. PLN)	Noty	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9	832 724	1 494 888
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10	664 305	1 372 145
Należności od banków	11	1 573 242	606 373
Należności od klientów	11	13 811 556	14 823 117
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	12	2 804 008	1 218 990
Rzeczowy majątek trwały	13	188 071	112 926
Wartości niematerialne	14	42 182	25 896
Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego		48 554	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15	227 699	96 586
Pozostałe aktywa	16	119 508	135 383
Razem aktywa		20 311 849	19 886 304
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	10	171 474	961 601
Zobowiązania wobec banków	17	2 011 154	2 276 963
Zobowiązania wobec klientów	17	9 244 085	6 387 532
Kredyty i pożyczki otrzymane	17	6 560 893	8 198 200
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	17	30 000	-
Zobowiązania podporządkowane	18	582 984	417 240
Bieżące zobowiązania podatkowe		-	56 890
Pozostałe zobowiązania	19	265 414	354 092
Rezerwy	20	77 011	16 874
Razem zobowiązania		18 943 015	18 669 392
KAPITAŁY WŁASNE			
Kapitał zakładowy		1 206 175	503 135
Kapitał zapasowy		554 415	308 656
Pozostałe kapitały		45 639	344 983
Kapitał z aktualizacji wyceny		-8 725	-18 053
Zyski zatrzymane		-	-
Wynik roku bieżącego		-428 670	78 191
Razem kapitały własne	21	1 368 834	1 216 912
Razem pasywa		20 311 849	19 886 304

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

**Zestawienie zmian w kapitale własnym za 2008 rok
(w tys. PLN)**

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2008	503 135	308 656	161 783	-	183 200	-2 818	1 153 956
Razem dochody za 2008 rok	-	-	-	78 191	-	-15 235	62 956
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-161 783	-	161 783	-	-
Stan na 31.12.2008	503 135	308 656	-	78 191	344 983	-18 053	1 216 912

**Zestawienie zmian w kapitale własnym za 2009 rok
(w tys. PLN)**

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2009	503 135	308 656	78 191	-	344 983	-18 053	1 216 912
Połączenie z Dominet Bank S.A.	157 306	-23 982	-	-	-	101	133 425
Razem dochody za 2009 rok	-	-	-	-428 670	-	9 227	-419 443
Emisja akcji	105 440	332 505	-	-	-	-	437 945
Zwiększenie wartości nominalnej akcji	440 294	-95 955	-	-	-344 344	-	-5
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	33 191	-78 191	-	45 000	-	-
Stan na 31.12.2009	1 206 175	554 415	-	-428 670	45 639	-8 725	1 368 834

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Rachunek przepływów pieniężnych (w tys. PLN)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 495 348	711 109
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	630 029	-
Skorygowane środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	2 125 377	-
Zysk/strata brutto	-519 928	102 585
Korekty z tytułu:	1 904 677	-2 062 083
Amortyzacja	58 136	38 222
Odpisy z tytułu utraty wartości	835 167	66 495
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	25 280	3 499
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych:	1 097 047	-2 113 481
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-82 287	-358 624
- należności od banków	-936 147	477 913
- należności od klientów	2 519 750	-3 692 514
- zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży	-34 974	-5 385
- zobowiązania wobec banków	-265 809	48 214
- zobowiązania wobec klientów	674 311	80 104
- zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych	-524 770	1 117 622
- zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej	-96 420	59 040
- pozostałe aktywa i zobowiązania (Nota 22)	-156 607	160 149
Podatek dochodowy (bieżący i odroczony)	-110 953	-56 818
Przepływy z działalności operacyjnej netto	1 384 749	-1 959 498
Nabycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-43 423 114	-1 185 781
Nabycie składników majątku trwałego i wartości niematerialnych	-85 597	-45 199
Zbycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	41 911 731	560 176
Zbycie składników majątku trwałego	2 186	2 628
Inne wydatki inwestycyjne	-1 523	-1 869
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-1 596 317	-670 045
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	295 410	-
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-123 246	-
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	1 896 929	5 405 496
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
Spłata kredytów i pożyczek	-3 587 040	-1 991 714
Emisja akcji	437 945	-
Inne wydatki finansowe	-5	-
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	-1 080 007	3 413 782
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na koniec okresu (Nota 9)	833 802	1 495 348
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto	-1 291 575	784 239

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

3. Integracja Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A.

3.1. Transakcja połączenia

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA (FBP) podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank S.A. (DB), przedmiotem której było zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank S.A. w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank S.A. (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank S.A., zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych. Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA pozostawały pod wspólną kontrolą Fortis Bank SA/NV.

Podstawową przesłanką realizacji procesu połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. było stworzenie uniwersalnego ogólnopolskiego banku, obecnego we wszystkich segmentach rynku, posiadającego szeroką sieć sprzedaży na terenie całego kraju. Zarząd oczekuje, iż realizacja procesu połączenia powinna spowodować powstanie znacznych wartości dla akcjonariuszy, dzięki efektom synergii oczekiwanych przychodów i kosztów w wyniku połączenia działalności operacyjnej obu banków.

W dniu 26 czerwca 2009 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o połączeniu Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A. oraz przyjęło plan połączenia ogłoszony w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nr 240 z dnia 9 grudnia 2008 roku.

W dniu 8 lipca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zezwoleniu na połączenie obu banków.

W dniu 31 lipca nastąpiło prawne i operacyjne połączenie Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A.

Połączenie Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A. nastąpiło przez przeniesienie całego majątku Dominet Bank S.A. na Fortis Bank Polska SA w zamian za 5 243 532 akcji zwykłych na okaziciela, serii L, każda o wartości nominalnej 30 PLN, wydane przez Fortis Bank Polska SA akcjonariuszowi Dominet Bank S.A. (tj. Dominet SA) za 73 647 akcji Dominet Bank S.A., zgodnie z ustalonym parytetem wymiany akcji.

W konsekwencji kapitał zakładowy Fortis Bank Polska SA został podwyższony o kwotę 157 306 tys. PLN do kwoty 660 441 tys. PLN w drodze emisji akcji połączeniowych.

Akcje serii L będą uczestniczyć w podziale zysku na równi ze wszystkimi innymi akcjami Fortis począwszy od dnia 1 stycznia 2009 roku, tzn. za rok obrotowy 2009.

Na skutek połączenia Dominet S.A. uzyskał 23,82% akcji uprawniających do wykonywania 23,82% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. (Na dzień publikacji raportu Dominet S.A. posiadał 21,74% akcji).

Po dniu połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet S.A. pozostawały pod wspólną kontrolą Fortis Bank SA/NV.

3.2. Zasady rachunkowości przyjęte dla połączenia

Wobec faktu, że MSSF 3 ("Połączenia jednostek gospodarczych") nie dotyczy połączeń jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą, zaś przedmiotowe połączenie miało taki charakter i w związku z tym brak jest standardu lub interpretacji mających bezpośrednio zastosowanie do tej transakcji, zgodnie z MSR 8 ("Polityka rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów") Fortis Bank Polska SA przyjął metodę wartości księgowej dla połączenia Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A.

Metoda wartości księgowej polega na sumowaniu wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów łączących się jednostek, tj. bez dokonywania wyceny majątku jednostki przejmowanej do wartości godziwej.

Przy zastosowaniu metody księgowej, dla tej transakcji nie została rozpoznana wartość firmy.

Z połączonego bilansu wyeliminowane zostały transakcje wzajemne oraz fundusze własne jednostki przejętej. W jednostce przejmującej (Fortis Bank Polska SA) zwiększył się kapitał akcyjny na skutek emisji akcji o kwotę 157 306 tys. PLN do wartości 660 441 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową nabytych aktywów netto, w kwocie 133 425 tys. PLN (po dostosowaniu do zasad rachunkowości stosowanych w Fortis Bank Polska SA), a wartością nominalną wyemitowanych akcji połączeniowych, wynosząca -23 881 tys. PLN została ujęta w funduszach własnych jednostki przejmującej.

Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji serii L poniesione przez Bank rozliczone zostały w ciężar kapitałów własnych.

Fortis Bank Polska SA, po połączeniu, nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie został ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009.

Dzień 31 lipca 2009 roku był dla Dominet Banku S.A. ostatnim dniem bilansowym, na który zostały zamknięte księgi rachunkowe i zostały sporządzone ostatnie sprawozdania finansowe (zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt. 4 i art. 45 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Pierwszym dniem raportowym połączonego Banku był 31 sierpnia 2009 roku.

3.3. Nabyte aktywa i przejęte zobowiązania na dzień połączenia

W wyniku transakcji połączenia w dniu 31 lipca 2009 roku poniższe aktywa i zobowiązania zostały przeniesione z Dominet Bank S.A. do Fortis Bank Polska SA. Poniższe wartości zostały zaprezentowane po dostosowaniu do zasad rachunkowości stosowanych przez Fortis Bank Polska SA.

Aktywa i zobowiązania nabyte w wyniku transakcji połączenia (w tys. PLN)	31.07.2009
AKTYWA	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	630 029
Należności od banków	30 765
Należności od klientów	2 263 941
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	29 434
Rzeczowy majątek trwały	77 672
Wartości niematerialne	14 577
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	34 355
Pozostałe aktywa	49 731
Razem aktywa	3 130 504
ZOBOWIĄZANIA	
Zobowiązania wobec klientów	2 182 242
Kredyty i pożyczki otrzymane	577 574
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30 000
Zobowiązania podporządkowane	90 000
Bieżące zobowiązania podatkowe	9
Pozostałe zobowiązania	113 036
Rezerwy	4 218
Razem zobowiązania	2 997 079
Aktywa netto	133 425

3.4. Wyniki finansowe jednostki przejmowanej od dnia przejścia

W dniu połączenia nastąpiła migracja danych z systemu informatycznego Dominet Banku S.A. do systemu informatycznego Fortis Bank Polska SA. W wyniku połączenia zostały ujednoczone informatyczne systemy operacyjne obsługi klientów. Poprzez migrację, dane jednostki przejmowanej zostały włączone do procesu raportowania finansowego Banku.

W związku z integracją systemów informatycznych w dniu 31 lipca 2009 roku, oddzielne informacje na temat wyników finansowych wygenerowanych przez Dominet Bank S.A. za okres od 1 sierpnia 2009 roku nie są dostępne.

3.5. Wyniki finansowe połączonego Banku od początku rocznego okresu sprawozdawczego

Bank zaniechał prezentacji ujawnienia dotyczącego wyników finansowych połączonego Banku od początku rocznego okresu sprawozdawczego, ponieważ FBP i DB, spełniając definicję jednostek pozostających pod wspólną kontrolą zgodnie z MSSF 3, nie są zobligowane do ujawnienia tych informacji.

Ponadto, do dnia połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. sporządzały sprawozdania finansowe według różnych zasad rachunkowości. Fortis Bank Polska SA stosował Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, a Dominet Bank S.A. Polskie Zasady Rachunkowości. Na dzień połączenia dokonano ujednoczenia zasad rachunkowości w księgach połączonego Banku, tak więc bilans otwarcia połączonego Banku został sporządzony zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Nie dokonywano przekształcenia danych wynikowych za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku.

W związku z powyższym Fortis Bank Polska SA stosując podejście prospektywne w prezentacji sprawozdań, nie ujmuje wyniku Dominet Banku S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku w wyniku połączonego Banku, ponieważ przygotowanie rzetelnego wyniku finansowego połączonego Banku od początku rocznego okresu sprawozdawczego, odzwierciedlającego strategię i strukturę organizacyjną, w ramach których działa połączony Bank, nie jest możliwe..

3.6. Bilans Otwarcia połączonego Banku

W procesie połączenia Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A. nastąpiło ujednoczenie zasad rachunkowości. Do dnia połączenia DB sporządzał sprawozdania finansowe zgodnie z Polskimi Zasadami Rachunkowości (PZR). Bilans otwarcia połączonego Banku został przygotowany po dostosowaniu zasad rachunkowości do zasad stosowanych przez FBP. Wyjaśnienie, w jakim stopniu ujednoczenie zasad rachunkowości wpłynęło na pozycje bilansowe DB oraz połączonego Banku przedstawione zostało w poniższych tabelach.

Bilans Otwarcia (w tys. PLN)	Nota	Bilans Zamknięcia DB na 31.07.2009 wg PZR	Korekty MSSF oraz korekty dot. dostosowania zasad rachunkowości DB do FBP	Bilans Zamknięcia DB na 31.07.2009 wg ujednoczonych zasad	Bilans FBP na 31.07.2009	Bilans Otwarcia połączonego Banku na 1.08.2009 wg MSSF z uwzględnieniem korekt integracyjnych
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	a	630 033	-4	630 029	1 709 216	2 339 245
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		-	-	-	877 252	877 252
Należności od banków		30 765	-	30 765	232 750	263 515
Należności od klientów	b	2 297 786	-33 845	2 263 941	13 042 360	15 306 301
Inwestycje dostępne do sprzedaży	c	29 570	-136	29 434	2 125 717	2 155 151
Rzeczowy majątek trwały	d	72 170	5 502	77 672	129 317	206 989
Wartości niematerialne	e	20 125	-5 548	14 577	44 298	58 875
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	f	58 185	-23 830	34 355	184 987	219 342
Pozostałe aktywa	g	126 222	-76 491	49 731	79 537	129 268
Razem aktywa		3 264 856	-134 352	3 130 504	18 425 434	21 555 938
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		-	-	-	454 834	454 834
Zobowiązania wobec banków		-	-	-	660 349	660 349
Zobowiązania wobec klientów	h	2 181 955	287	2 182 242	8 390 737	10 572 979
Kredyty i pożyczki otrzymane	i	578 390	-816	577 574	7 066 787	7 644 361
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów	j	29 903	97	30 000	-	30 000
Zobowiązania podporządkowane	k	89 889	111	90 000	624 075	714 075
Bieżące zobowiązania podatkowe		9	-	9	17 759	17 768

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	l	23 514	-23 514	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	m	160 455	-47 419	113 036	186 763	299 799
Rezerwy	n	2 276	1 942	4 218	21 300	25 518
Razem zobowiązania		3 066 391	-69 312	2 997 079	17 422 604	20 419 683
Kapitał zakładowy		73 647	-	73 647	503 135	660 441
Kapitał zapasowy		183 979	-	183 979	341 846	317 864
Pozostałe kapitały		3 270	-	3 270	389 983	389 983
Kapitał z aktualizacji wyceny		108	-7	101	-14 944	-14 843
Zyski zatrzymane		2 024	-65 033	-63 009	-	-
Wynik roku bieżącego		-64 563	-	-64 563	-217 190	-217 190
Razem kapitały własne	o	198 465	-74 403	133 425	1 002 830	1 136 255
Razem pasywa		3 264 856	-134 352	3 130 504	18 425 434	21 555 938

Poniżej przedstawiono wyjaśnienie istotnych korekt pomiędzy sprawozdaniem Dominet Banku S.A. sporządzonym według PZR a sprawozdaniem sporządzonym według MSSF:

a) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Tytuł korekty	1.08.2009
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-4
Suma	-4

b) Należności od klientów

Tytuł korekty	1.08.2009
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	16 548
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-38 066
Kapitalizacja odsetek i prowizji od kart kredytowych	3 773
Rozliczenie prowizji z tytułu ubezpieczenia od NW i utraty pracy	-19 869
Korekta prowizji rozliczonych efektywnie od należności nieregularnych	4 043
Pozostałe	-274
Suma	-33 845

c) Inwestycje dostępne do sprzedaży

Tytuł korekty	1.08.2009
Wycena jednostki stowarzyszonej	-136
Suma	-136

d) Rzeczowy majątek trwały

Tytuł korekty	1.08.2009
Reklasyfikacja oprogramowania operacyjnego	5 548
Pozostałe	-46
Suma	5 502

e) Wartości niematerialne

Tytuł korekty	1.08.2009
Reklasyfikacja oprogramowania operacyjnego	-5 548
Suma	- 5 548

f) Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Tytuł korekty	1.08.2009
Wpływ wdrożenia MSSF	-6 406
Wpływ dostosowania zasad rachunkowości	6 090
Prezentacja podatku odroczonego netto	-23 514
Suma	-23 830

g) Pozostałe aktywa

Tytuł korekty	1.08.2009
Rozliczenie prowizji z tytułu ubezpieczenia od NW i utraty pracy	-25 785
Rozliczenie prowizji zastrzeżonych	-1 423
Eliminacja przychodów zastrzeżonych	-45 342
Kapitalizacja odsetek i prowizji od kart kredytowych	-3 773
Pozostałe	-168
Suma	-76 491

h) Zobowiązania wobec klientów

Tytuł korekty	1.08.2009
Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej	287
Suma	287

i) Kredyty i pożyczki otrzymane

Tytuł korekty	1.08.2009
Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej	-816
Suma	-816

j) Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów

Tytuł korekty	1.08.2009
Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej	97
Suma	97

k) Zobowiązania podporządkowane

Tytuł korekty	1.08.2009
Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej	111
Suma	111

l) Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Tytuł korekty	1.08.2009
Prezentacja podatku odroczonego netto	-23 514
Suma	-23 514

m) Pozostałe zobowiązania

Tytuł korekty	1.08.2009
Eliminacja przychodów zastrzeżonych	-45 342
Rozliczenie prowizji z tytułu ubezpieczenia od NW i utraty pracy	-2 370
Rozliczenie prowizji zastrzeżonych	-3 373
Zmiana kategorii należności – odsetki	4 495
Rozliczenie prowizji liniowych - karty kredytowe	-794
Korekta prowizji rozliczonych efektywnie od należności nieregularnych	218
Pozostałe	-253
Suma	-47 419

n) Rezerwy

Tytuł korekty	1.08.2009
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	486
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) dotyczące zobowiązań pozabilansowych	1 956
Eliminacja rezerwy na ryzyko ogólne	-500
Suma	1 942

o) Kapitały własne

Tytuł korekty	1.08.2009
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) dotyczące zobowiązań pozabilansowych	-39 526
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	16 062
Zmiana kategorii należności – odsetki	-4 495
Wycena jednostki stowarzyszonej	-136
Rozliczenie prowizji z tytułu ubezpieczenia od NW i utraty pracy	-43 284
Rozliczenie prowizji zastrzeżonych	5 775
Rozliczenie prowizji liniowych - karty kredytowe	794
Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej	321
Podatek odroczoney - wpływ wdrożenia MSSF	-6 406
Podatek odroczoney - wpływ dostosowania zasad rachunkowości	6 090
Pozostałe	-235
Suma	-65 040

Wyjaśnienie dokonanych korekt

Korekty MSSF oraz korekty dotyczące dostosowania zasad rachunkowości

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)

W Dominet Banku S.A. na należności i pozabilansowe zaangażowania kredytowe tworzone były rezerwy zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, oparte o minimalne procentowe wskaźniki pokrycia kapitału należności rezerwami (w zależności

od kategorii ryzyka należności) oraz tworzona była rezerwa na ryzyko ogólne. W połączonym Banku zgodnie z MSSF utworzone zostały odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe. Wyeliminowano rezerwę na ryzyko ogólne, a zaksięgowano odpisy z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR).

Zmiana kategorii należności – odsetki

W wyniku przeprowadzonej analizy migrowanych z DB ekspozycji kredytowych, część z tych ekspozycji zaklasyfikowanych w DB zgodnie z PZR do kategorii kredytów „normalne”, wg MSSF zaklasyfikowana została do kategorii z rozpoznaną utratą wartości. W związku z tym naliczone odsetki od tych ekspozycji wyeliminowane zostały z wyniku połączonego Banku.

Wycena jednostki stowarzyszonej

W sprawozdaniu połączonego Banku wyeliminowano wycenę jednostki stowarzyszonej metodą praw własności przeprowadzoną w DB zgodnie z PZR.

Rozliczenie prowizji z tytułu ubezpieczenia od NW i utraty pracy

W wyniku ujednoczenia zasad rachunkowości, stosowanych do rozpoznawania przychodów z tytułu sprzedaży ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków oraz utraty pracy powiązanych z produktami kredytowymi, część przychodów rozpoznanych w DB wyeliminowana została z wyniku połączonego Banku poprzez wyksięgowanie z kapitałów banku po połączeniu.

Rozliczenie prowizji zastrzeżonych

Korekta dotyczy odmiennych zasad zaliczania przez DB do wyniku prowizji od kredytów z utratą wartości. Zgodnie z zasadami MSSF stosowanymi w FBP prowizje kredytowe rozliczone do momentu rozpoznania utraty wartości kredytu, pozostają w wyniku finansowym. Zgodnie z PZR stosowanymi przez DB prowizje takie traktowane były jako prowizje zastrzeżone i eliminowane z rachunku wyników. Dodatkowo korekta ta dotyczy pozostałych, niezwiązanych z produktami kredytowymi, prowizji zastrzeżonych w DB, które w całości wyłączane były z wyniku finansowego. W FBP przychody, które mogą nie być w całości odzyskane przez Bank pozostają w wyniku Banku do wysokości możliwej do odzyskania.

Rozliczenie prowizji liniowych - karty kredytowe

Korekta polega na rozpoznaniu prowizji za wydanie kart kredytowych jednorazowo w przychodach Banku; w DB prowizje takie rozliczane były liniowo przez okres ważności karty kredytowej.

Wycena zobowiązań według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej

W sprawozdaniu DB rozliczenie liniowe odsetek dotyczących zobowiązań finansowych było korygowane w celu dostosowania do rozliczenia zgodnego z metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W FBP taka korekta nie jest wykonywana, a przeprowadzona analiza wykazała, że w stosunku do zobowiązań, różnica pomiędzy rozliczeniem liniowym a rozliczeniem według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej jest nieistotna.

Podatek odroczony

Zmiana jest wynikiem uwzględnienia efektu podatkowego od wyżej wymienionych korekt.

Prezentacja netto aktywów i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

W sprawozdaniu DB, sporządzonym zgodnie z PZR aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwa z tytułu podatku odroczonego prezentowane były rozdzielnie w aktywach i pasywach.

W sprawozdaniu połączonego Banku aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są netto w aktywach lub pasywach.

Reklasyfikacja oprogramowania operacyjnego

Oprogramowanie operacyjne (tj. oprogramowanie stanowiące integralną część powiązanego z nim sprzętu komputerowego), zgodnie z polskimi przepisami rachunkowości w DB prezentowane było jako wartości niematerialne, natomiast zgodnie z zasadami MSSF stanowią one środek trwały.

Eliminacja przychodów zastrzeżonych

W związku z ujednoczeniem zasad rachunkowości, z bilansu połączonego Banku wyeliminowane zostały pozycje przychodów zastrzeżonych, utworzone w DB zgodnie z PZR. W połączonym sprawozdaniu odsetki naliczone efektywną stopą procentową od wartości netto należności z rozpoznaną utratą wartości, ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Kapitalizacja odsetek i prowizji od kart kredytowych

Zgodnie z zasadami przyjętymi w FBP, odsetki i prowizje od kart kredytowych podlegają kapitalizacji w momencie ich wymagalności, w DB pozycje te nie były kapitalizowane.

Korekty dotyczące integracji

Z połączonego bilansu wyeliminowane zostały transakcje wzajemne oraz fundusze własne jednostki przejętej. W jednostce przejmującej (Fortis Bank Polska SA) zwiększył się kapitał akcyjny na skutek emisji akcji o kwotę 157 306 tys. PLN do wartości 660 441 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową nabytych aktywów netto, a wartością nominalną wyemitowanych akcji połączeniowych, wynosząca -23 881 tys. PLN, została ujęta w funduszach własnych jednostki przejmującej, przy czym wartość wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przejętych z Dominet Banku, w kwocie 101 tys. PLN, została ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

4. Dane informacyjne o Fortis Bank Polska SA

Podstawowe dane o emitencji

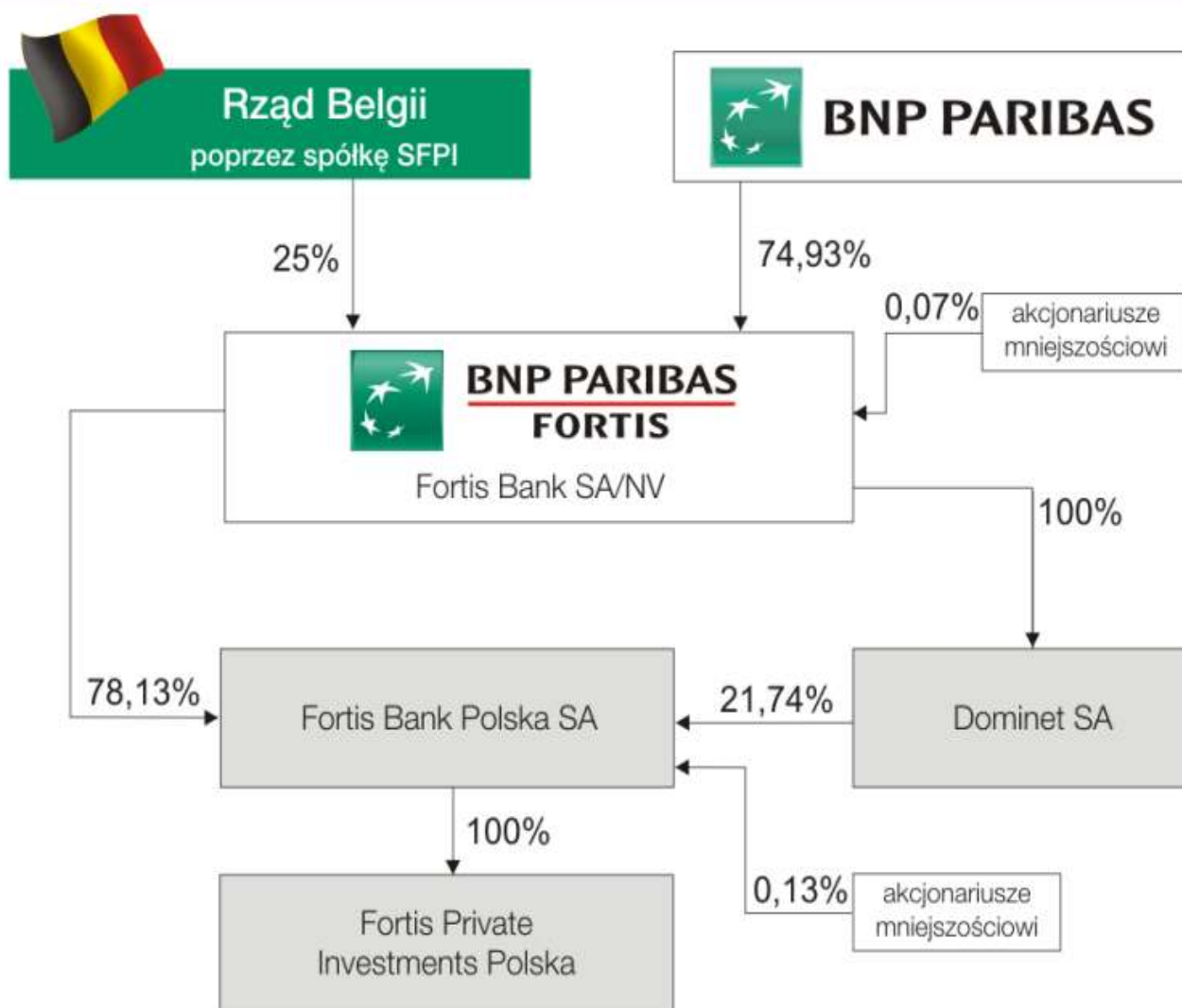
Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna („Bank”) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Suwak 3, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000006421. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 003915970 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 676-007-83-01. Bank jest spółką o nieoznaczonym czasie działania, a jego działalność nie ma charakteru sezonowego ani cyklicznego.

Struktura grupy

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Fortis Bank Polska SA jest częścią międzynarodowej instytucji finansowej BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu.

Bezpośrednio, podmiotem dominującym Fortis Banku Polska SA jest Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, do którego należy 99,87% akcji, z czego 78,13% bezpośrednio, a 21,74% za pośrednictwem Dominet SA.

Poniższy schemat przedstawia umiejscowienie Fortis Bank Polska SA w grupie BNP Paribas.

Fortis Bank Polska SA jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A., w której posiada 100% udziałów. Fortis Private Investments Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ul. Fredry 8, jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000031121. Spółce nadano numer statystyczny REGON 012557199 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 526-02-10-808.

Fortis Bank Polska SA posiada również 24,75% udziałów w jednostce stowarzyszonej Dolnośląskiej Szkole Bankowej Sp. z o.o.

Dolnośląska Szkoła Bankowa Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie, przy ul. Komisji Edukacji Narodowej 6A, jest zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla miasta Wrocławia - Fabrycznej, IX Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS 0000147459. Spółce nadano numer statystyczny REGON 390555508 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 692-000-09-58.

Udziały w jednostce stowarzyszonej Bank wycenia wg ceny nabycia.

Przedmiot działalności Banku:

Przedmiotem działania Banku jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nieposiadających osobowości prawnej oraz prowadzenie działalności maklerskiej.

Do zakresu działania Banku w szczególności należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, w tym kredytów i pożyczek konsumenckich,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, w tym przy użyciu kart płatniczych oraz wydawanie kart płatniczych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych i poręczeń oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie papierów wartościowych, w tym obligacji zamiennych oraz bankowych papierów wartościowych, a nadto wykonywanie czynności zleconych oraz zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- uczestnictwo w obrocie instrumentami finansowymi, w tym także prowadzenie rachunków papierów wartościowych,
- wykonywanie operacji na rynku pieniężnym i walutowym, w tym także terminowych i pochodnych operacji finansowych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- świadczenie następujących usług finansowych:
 - konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
 - powierniczych,
 - leasingowych,
 - działalności maklerskiej,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych i przechowywanie aktywów funduszy emerytalnych,
- pośrednictwo w prowadzeniu zapisów na jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, pośrednictwo w ich zbywaniu i w odkupywaniu, tudzież przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,

- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń majątkowych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń osobowych, w tym ubezpieczeń na życie,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki czynnościach, których są stronami,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

5. Zasady rachunkowości

Podstawa prezentacji

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) opublikowanymi w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1725/2003 z dnia 29 września 2003 roku z późniejszymi zmianami, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 260).

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej zastosowane:

Poniższe standardy (interpretacje) wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej) na dzień 31 grudnia 2009 roku nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji, MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana oraz MSSF 8 Segmenty operacyjne obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się po lub 1 stycznia 2010 roku, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do powyższych standardów nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Zmiany do MSR 7 Rachunek Przepływów Pieniężnych, MSR 17 Leasing, MSR 36 Utrata wartości aktywów obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się po lub 1 stycznia 2010 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do powyższych standardów nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Zmiany do MSR 24 Ujawnienie informacji na temat podmiotów powiązanych obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się po lub 1 stycznia 2011 roku, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSR 24 nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Zmiany do MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się po lub 1 lutego 2010 roku, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSR 32 nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- MSSF 9 Instrumenty Finansowe obowiązujący dla okresów rocznych rozpoczynających się po lub 1 stycznia 2013 roku, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego MSSF 9 nie został zatwierdzony przez Komisję Europejską.

Pozostałe standardy i interpretacje, które nie weszły w życie (nie wymienione teraz w sprawozdaniu finansowym) nie są istotne z punktu widzenia działalności Banku, Bank nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Bank jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu nowych standardów na sprawozdanie finansowe.

Podstawy sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Banku w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zarządowi Banku nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości.

Sprawozdanie finansowe Banku za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione

w wartości godziwej, aktywów przeznaczonych do sprzedaży, które wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł). Walutą funkcjonalną jest złoty polski.

Dane porównawcze

W sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane dane Fortis Bank Polska SA za okres od 1.01.2009 do 31.12.2009 roku i na dzień 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze za okres 1.01.2008 do 31.12.2008 roku i na dzień 31.12.2008 roku.

Zgodnie z zasadami rachunkowości przyjętymi dla połączenia Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A., Fortis Bank Polska SA, po połączeniu z Dominet Bank S.A., nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie jest ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009. Dodatkowe informacje nt. integracji Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank S.A. zawiera nota 3.

Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach.

Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Wartość godziwa

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnym rynku ustala się stosując modele wyceny z wykorzystaniem rynkowej krzywej dochodowości. Część zmiennych wykorzystywanych w takich modelach wymaga zastosowania eksperckich szacunków. Zmiana zastosowanych modeli lub inne oszacowanie zmiennych mogłyby mieć wpływ na oszacowanie wartości godziwych wyznaczonych przy wykorzystaniu tych modeli. Przy szacowaniu wartości godziwych Bank uwzględnia ryzyko kredytowe klientów stosując wypracowaną metodologię korekty wyceny do wartości godziwej z tego tytułu, opisaną w części „Wartość godziwa instrumentów finansowych”. Najistotniejszym parametrem niepochodzącym z aktywnego rynku i wykorzystywanym przez Bank do wyceny instrumentów finansowych jest komponent ryzyka kontrahenta. W związku ze znaczącym wzrostem ryzyka kontrahenta, Bank dokonuje oszacowania poziomu tego ryzyka występującego w zawartych z klientami transakcjach na instrumentach pochodnych, w tym opcjach walutowych. Oszacowanie to przeprowadzane jest na dzień bilansowy przyjmując poziom wycen instrumentów pochodnych z tego dnia i z uwzględnieniem oceny ryzyka na ten dzień. Bank regularnie monitoruje poziom ryzyka związanego z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych. Głównymi czynnikami wpływającymi na zmiany szacunków w zakresie ryzyka kontrahenta są:

- zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych skorelowane między innymi z poziomem kursów walut oraz stóp procentowych,
- zmiany w zakresie ryzyka kredytowego kontrahentów.

Biorąc pod uwagę silną zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność w zakresie dokonanych szacunków.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Bank dokonuje przeglądu portfela kredytowego pod kątem utraty wartości w okresach miesięcznych. Dokonując oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, ocenia czy wystąpiły przesłanki utraty wartości dla składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Katalog przesłanek utraty wartości obejmuje zdarzenia określone zarówno pod względem ilościowym (np. opóźnienia lub brak spłaty wymagalnej części zobowiązań kredytobiorcy) jak i jakościowym (np. znaczące pogorszenie się sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy odzwierciedlone poprzez spadek ratingu wewnętrznego poniżej określonego poziomu). Katalog przesłanek zawiera gradacje ich istotności, o wystąpieniu utraty wartości może świadczyć jedna lub kombinacja kilku przesłanek.

Aktywa finansowe, w stosunku do których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, podlegają następnie procesowi oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. W ramach tego procesu szacowane są przyszłe przepływy pieniężne z tytułu takich należności.

Szacunki takie dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR dokonywane są w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych (analiza indywidualna).

Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nieprzekraczającym progu 50 tys. EUR) szacunki dokonywane są na podstawie parametrów odzyskiwalności, określonych modelowo dla poszczególnych homogenicznych portfeli kredytowych oraz rodzajów zabezpieczeń kredytowych (analiza portfelowa).

Parametry odzyskiwalności modeli poszczególnych portfeli zostały wyznaczone w oparciu o historyczne doświadczenia strat kredytowych oraz w oparciu o oceny eksperckie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których następują, są poddawane okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wartością strat.

W przypadku, gdy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości należności, jest ona włączana do portfela o podobnej charakterystyce i bierze udział w portfelowej analizie utraty wartości mającej na celu wyznaczenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR).

Szacunek wysokości odpisu z tego tytułu, dokonywany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela. Modele statystyczne oraz wykorzystywane w nich parametry podlegają okresowym przeglądom, a uzyskane wyniki podlegają walidacji poprzez porównanie z rzeczywistymi stratami.

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgową jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Bank szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Okresy użytkowania i wartości końcowe

Okres użytkowania jest przedziałem czasu, w którym, według przewidywań, składnik rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych będzie użytkowany przez Bank.

Wartością końcową składnika rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych jest kwota, jaką Bank zgodnie ze swoimi przewidywaniami mógłby uzyskać obecnie uwzględniając taki wiek i stan składnika rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych, jaki będzie na koniec jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Inne wartości szacunkowe

Bank wyznaczył wysokość rezerw związanych z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi na podstawie wyceny aktuarialnej.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty zobowiązania Banku w przypadku niepomyślnego zakończenia sprawy sądowej i prawdopodobieństwa niepomyślnego zakończenia sprawy.

Poza wskazanymi powyżej wartościami szacunkowymi Bank dokonuje również innych subiektywnych ocen w trakcie procesu wprowadzania polityki rachunkowości (np. w stosunku do klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii wymaganej przez MSR 39). Ocenę dokonywane przez Bank mają wpływ na prezentację w sprawozdaniu finansowym oraz wyniki finansowe.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych są rozliczane przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w dniu rozliczenia transakcji. Nierozliczone salda pozycji pieniężnych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego są przeliczane według kursu wymiany obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje niepieniężne ewidencjonowane według kosztu historycznego są przeliczane według historycznego kursu wymiany z dnia transakcji. Różnice kursowe wynikające z rozliczeń zobowiązań związanych z nabyciem składnika aktywów są ujmowane jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstały.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Zasady ujmowania i wyłączenia aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Bank ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu.

Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Banku do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, depozytowo – lokacyjnych transakcji oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze.

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej, skorygowanej (w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) o istotne

koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

W terminie późniejszym aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz dostępne do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem takich kapitałowych aktywów dostępnych do sprzedaży, które nie są notowane na aktywnym rynku i których wartość godziwa nie może być ustalona w sposób wiarygodny.

Dyskonto, premia, wszelkie opłaty i prowizje wchodzące w skład wewnętrznej stopy zwrotu instrumentu wraz z inkrementalnymi kosztami transakcji są rozpoznawane w wartości początkowej instrumentu finansowego i amortyzowane przez ekonomiczny okres życia instrumentu.

Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które Bank zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez Bank przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Do kategorii pożyczek i należności Bank klasyfikuje należności od banków i należności od klientów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności stanowią aktywa finansowe z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, które nie są instrumentami pochodnymi, wobec których jednostka ma stanowczy zamiar i możliwość utrzymania ich do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Bank nie klasyfikuje aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią aktywa:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały nabyte głównie w celu sprzedaży w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie;
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające); lub
- d) wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do tej kategorii aktywów finansowych Bank zalicza aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) papiery wartościowe przeznaczone do obrotu;

- b) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające);

Bank nie wyznaczył przy początkowym ujęciu aktywów jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowią aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży lub aktywa niebędące:

- a) pożyczkami i należnościami;
- b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności;
- c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży ujmują się bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów finansowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyliczane są przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią zobowiązania:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały zaciągnięte głównie w celu odkupienia w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie; lub
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Do tej kategorii zobowiązań finansowych Bank zalicza zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające);
- b) zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych.

Pozostałe zobowiązania finansowe.

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania nie przeznaczone do obrotu i nie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wykazywane są w kwotach wymagających zapłaty według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych Bank klasyfikuje w szczególności:

- a) zobowiązania wobec banków;
- b) zobowiązania wobec klientów;
- c) zobowiązania z tytułu emisji obligacji własnych;
- d) zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa bilansowych i pozabilansowych instrumentów finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest określona w oparciu o ceny kwotowane na aktywnych rynkach. W przypadku, gdy ceny kwotowane na aktywnych rynkach nie są dostępne, stosowane są techniki wyceny. Techniki wyceny w maksymalnym stopniu wykorzystują dane rynkowe, ale wpływ na nie mają przyjęte założenia, w tym stopy dyskontowe i szacowane przyszłe przepływy pieniężne.

Techniki wyceny obejmują:

- ceny rynkowe porównywalnych inwestycji,
- zdyskontowane przepływy pieniężne,
- modele wyceny opcji,
- metody wyceny złożonych instrumentów finansowych.

Główne metody i założenia stosowane do ustalenia wartości godziwej instrumentów finansowych:

- wartości godziwe papierów wartościowych ustalane są z zastosowaniem cen rynkowych na aktywnych rynkach. Jeżeli ceny kwotowane nie są dostępne z aktywnego rynku, wartość godziwa jest ustalana z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta oparte są o krzywe rynkowych stóp procentowych,
- wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się z aktywnych rynków lub ustala stosując odpowiednio modele zdyskontowanych przepływów pieniężnych i modele wyceny opcji,
- wartości godziwe kredytów ustalane są z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparte o bieżące stopy procentowe dla podobnego rodzaju kredytów. Dla kredytów o zmiennym oprocentowaniu, o częstym przeszacowaniu wartości godziwe są określane w przybliżeniu poprzez wartość bilansową,
- wartości bilansowe są przyjmowane jako przybliżone wartości godziwe dla innych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak krótkoterminowe zobowiązania i należności.

W wycenie instrumentów finansowych Bank uwzględnia ryzyko kredytowe klientów stosując wypracowaną metodologię korekty wyceny do wartości godziwej z tego tytułu.

Do wyznaczenia korekty wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych Bank stosuje podejście oparte na ocenie ekspozycji naturalnej klientów z uwzględnieniem kontraktów zawartych z innymi bankami oraz ocenie przepływów pieniężnych generowanych przez klientów, które to przepływy mogłyby pokryć wycenę transakcji pochodnych niebędących zabezpieczeniem przepływów w walutach obcych.

Podczas analizy uwzględnia się możliwość zaciągnięcia przez klientów dodatkowego finansowania na pokrycie nierozliczonych transakcji nie będących zabezpieczeniem posiadanych przez nich kontraktów rozliczanych w walutach obcych.

Szacunek korekty wyceny wyznaczany jest z wykorzystaniem przygotowanych w tym celu narzędzi analitycznych z uwzględnieniem kryterium istotności.

Wierzytelności wynikające z zakończonych a niezapłaconych przez klientów instrumentów pochodnych, w dniu zapadalności przenosi się w wartości godziwej (uwzględniającej korekty z tytułu ryzyka kredytowego) do pozycji „Należności od klientów” gdzie następnie są utrzymywane i wyceniane zgodnie z zasadami obowiązującymi dla kategorii „pożyczki i należności”.

Z uwagi na niepewność, wartości rzeczywiste mogą się różnić od szacunkowych.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe są kompensowane, a kwota netto wykazywana jest w bilansie, kiedy istnieje prawnie egzekwowalny tytuł prawny do kompensowania ujmowanych kwot i istnieje zamiar rozliczenia na podstawie netto, lub jednoczesnej realizacji aktywów i spłaty zobowiązań.

Bank nie dokonywał kompensowania, o którym mowa powyżej.

Umowy sprzedaży i odkupu oraz pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe, będące przedmiotem umowy odkupu ('repo', 'sell buy back') nie są wyłączone z bilansu. Zobowiązanie wynikające z obowiązku odkupienia składnika aktywów ujmowane jest w zobowiązaniach wobec banków lub zobowiązaniach wobec klientów w zależności od rodzaju kontrahenta. Papiery wartościowe zakupione na podstawie umów odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') nie są ujmowane w bilansie. Prawo do otrzymania środków od kontrahenta wykazywane jest w należnościach od banków lub należnościach od klientów, w zależności od rodzaju kontrahenta. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży i ceną odkupu traktowana jest jako odsetki i naliczana w okresie trwania umowy z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli papiery wartościowe pozyskane w wyniku umowy odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') zostaną sprzedane osobom trzecim Bank ujmuje wpływy ze sprzedaży i zobowiązanie z tytułu zwrotu zabezpieczenia (zobowiązanie z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych). Obowiązek zwrotu zabezpieczenia jest wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i klasyfikowany jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne stanowią instrumenty finansowe, których wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, kursu walutowego, indeksu ceny lub stop czy też innej zmiennej, które nie wymagają początkowej inwestycji netto, których rozliczenie nastąpi w przyszłości, bądź wymagające inwestycji początkowej netto w kwocie niższej niż inwestycja w inne rodzaje kontraktów, a umożliwiające stworzenie analogicznej ekspozycji na ryzyko. W wycenie instrumentów pochodnych uwzględnia się korektę wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego opisaną w punkcie „Wartość godziwa instrumentów finansowych”.

Instrumenty pochodne w Banku obejmują następujące rodzaje transakcji:

a) Kontrakty IRS

Kontrakty IRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej uzgodnionej w kontrakcie. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty IRS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

b) Kontrakty FX forward

Kontrakty FX forward polegają na terminowym kupnie (sprzedaży) waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym oraz utrzymywanie płynności, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX forward wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

c) Kontrakty FX swap

Kontrakty FX swap polegają na równoczesnym natychmiastowym kupnie (sprzedaży) waluty oraz jej terminowej odsprzedaży (odkupie) po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Transakcje mogą być zawierane jako połączenie transakcji z datą waluty równą dacie transakcji i z jednoczesną transakcją odwrotną na datę waluty następnego dnia. Celem ich zawarcia jest regulowanie płynności oraz zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym portfela kredytów walutowych Banku, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX swap wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

d) Opcje na stopę procentową

Opcje na stopę procentową polegają na nabyciu (sprzedaży) prawa do otrzymania kwoty rozliczenia w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię. W zależności od rodzaju opcji (cap/floor) kontrahent otrzymuje w określonym dniu rozliczenia kwotę rozliczenia wynikającą z różnicy pomiędzy ustaloną stopą transakcji i stopą referencyjną. Celem zawarcia kontraktu jest zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Opcje na stopę procentową wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o zmodyfikowany model Blacka-Scholesa. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

e) Opcje FX

Opcje FX polegają na nabyciu prawa do realizacji lub na zobowiązaniu się Banku do realizacji kupna (sprzedaży) waluty po kursie terminowym ustalonym w dniu zawarcia transakcji w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię.

Opcje FX wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o model Garmana-Kohlhagena. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

f) Kontrakty FRA

Kontrakty FRA polegają na uzgodnieniu między stronami transakcji (w dniu zawarcia transakcji) stałej stopy procentowej od określonej wartości depozytu. W dniu rozliczenia transakcji kupujący FRA zobowiązuje się do zapłacenia sprzedającemu, kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna w dniu realizacji będzie niższa niż uzgodniona stopa transakcji. Sprzedający instrument zobowiązuje się do zapłacenia kupującemu w dniu rozliczenia transakcji kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna będzie wyższa niż uzgodniona stopa transakcji. Kontrakty FRA wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

g) Kontrakty CIRS

Kontrakty CIRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w jednej walucie w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej w innej walucie uzgodnionej w kontrakcie, przy czym wymiana kapitałów dokonywana jest po z góry określonych kursach na początku i na końcu okresu, lub tylko na końcu okresu, na jaki zawarto transakcję lub wymiana kapitałów nie jest dokonywana. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty CIRS wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

h) Kontrakty OIS

Kontrakty OIS polegają na wymianie płatności odsetkowych bazujących na stałej kontraktowej stopie procentowej w zamian za płatności odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej. Zmienna stopa procentowa ustalana jest na zasadzie stopy złożonej z indeksów WIBOR Overnight lub w oparciu o stawki POLONIA ustalone każdego dnia roboczego w trakcie trwania okresu odsetkowego. Kontrakty tego rodzaju zawierane są na okres do 1 roku. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty OIS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

i) Kontrakty futures

Kontrakty futures polegają na zakupie (sprzedaży) walut obcych po kursie ustalonym w momencie zawierania transakcji na Warszawskiej Giełdzie Towarowej S.A. Kontrakty są wystandaryzowane co do kwot i terminów zapadalności. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym.

Kontrakty futures wyceniane są do kursu rynkowego podawanego przez Warszawską Giełdę Towarową S.A. Jednocześnie dochodzi do codziennych przepływów z tytułu wyceny kontraktów (tzw. marking to market). Codzienna wycena zaliczana jest do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Instrumenty pochodne stanowiące instrumenty zabezpieczające

Instrument pochodny, w dniu rozpoznania, może zostać desygnowany jako zabezpieczenie wartości godziwej rozpoznanego składnika aktywów lub zobowiązań (zabezpieczenie wartości godziwej) jako zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkę działającą za granicą, lub jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących rozpoznanego w bilansie składnika aktywów lub zobowiązań czy też przewidywanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Celem zabezpieczenia wartości godziwej jest ograniczanie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej wynikających z określonego ryzyka związanego z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami finansowymi lub określoną ich częścią.

Zmiany wartości godziwej zabezpieczonego składnika aktywów lub zobowiązań związanego z zabezpieczonym ryzykiem, oraz zmiany w wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w ramach zabezpieczenia wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Jeśli zabezpieczenie nie spełnia kryteriów kwalifikujących do rachunkowości zabezpieczeń bądź zostaje w jakikolwiek inny sposób zaniechane, korekta wartości bilansowej zabezpieczonego oprocentowanego instrumentu finansowego wynikająca z rachunkowości zabezpieczeń amortyzowana jest z wykorzystaniem nowej efektywnej stopy procentowej wyliczonej w dniu zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

W roku 2009 Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń, w roku 2008 stosowana była rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej.

Wbudowane instrumenty pochodne

Aktywa lub zobowiązania finansowe mogą obejmować wbudowane instrumenty pochodne. Jeżeli umowa zasadnicza takiego instrumentu nie jest wyceniana w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, a cechy ekonomiczne i ryzyko instrumentu wbudowanego nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem umowy zasadniczej, instrument wbudowany wyodrębnia się i prezentuje osobno, wyceniając go do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej wyodrębnionego instrumentu pochodnego ujmowane są w rachunku zysków i strat. Umowy zasadnicze wyceniane są zgodnie z zasadami obowiązującymi dla kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych, do których należą.

Wyodrębnione wbudowane instrumenty pochodne są prezentowane w zależności od klasyfikacji jako instrumenty zabezpieczające lub przeznaczone do obrotu.

Utrata wartości aktywów

Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (lub grupa aktywów) traci wartość, jeżeli występują obiektywne przesłanki utraty wartości, tj. po pierwotnym rozpoznaniu składnika aktywów nastąpiło jedno lub więcej zdarzeń, które mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne danego instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), jeżeli te przepływy mogą zostać wiarygodnie oszacowane.

Bank na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych).

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek utraty wartości w stosunku do pożyczek i należności Bank szacuje kwotę odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością księgową a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową instrumentu) ujmując ją w rachunku zysków i strat i pomniejszając pożyczki i należności z wykorzystaniem rachunku rezerw.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wyznaczone są metodą indywidualną dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR (indywidualna analiza przyszłych przepływów pieniężnych). Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) odpisy wyznaczone są poprzez zastosowanie określonych modelowo parametrów odzyskiwalności z tytułu spłat dobrowolnych oraz realizacji zabezpieczeń (analiza portfelowa przyszłych przepływów pieniężnych).

W przypadku, gdy w stosunku do pożyczek i należności istnieje obiektywna przesłanka, że część portfela kredytowego dotknięta jest utratą wartości mimo braku obiektywnych przesłanek na utratę wartości poszczególnych pożyczek i należności, Bank tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty szacowany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela, z uwzględnieniem bieżącej sytuacji gospodarczej, w jakiej działają kredytobiorcy.

W przypadku pożyczek i należności uznanych za nieściągalne i w przypadku wyczerpania możliwości prawnych i proceduralnych dochodzenia ich spłaty, Bank spisuje takie pożyczki i należności w ciężar związanego z nimi odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Kwoty później odzyskane uwzględniane są w pozycji Odpisy netto z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki utraty wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmują się w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału z aktualizacji wyceny i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy ceną nabycia (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą.

Aktywa niefinansowe

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgową jest wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Bank na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości składnika aktywów niefinansowych, a w przypadku stwierdzenia istnienia tych przesłanek dokonuje oszacowania jego wartości odzyskiwalnej.

Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, oraz
- wartości użytkowej.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu bezpośrednich krańcowych kosztów zbycia tego składnika.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwaną z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz z jego zbycia na zakończenie okresu użytkowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie, łatwo dostępne salda w banku centralnym i innych bankach oraz pozostałe aktywa finansowe o pierwotnym terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące od daty nabycia.

Należności od banków i należności od klientów

Należności od banków i klientów obejmują kredyty udzielone przez Bank poprzez przekazanie środków bezpośrednio kredytobiorcy i kredyty nabyte od stron trzecich, które są wykazywane według zamortyzowanego kosztu.

Jako kredyty wykazywane są także dłużne papiery wartościowe, które nie są notowane na aktywnym rynku.

Poniesione i uzyskane opłaty i prowizje za udzielenie kredytu są odroczone w czasie i amortyzowane w całym okresie kredytowania jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu.

Zasady dotyczące szacowania utraty wartości zostały przedstawione powyżej.

Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały stanowią aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne, użytkowane przez Bank w celu świadczenia usług.

Majątek trwały wykazywany jest według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania majątku trwałego są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Cena nabycia stanowi wartość wypłaconych środków pieniężnych bądź ich ekwiwalentów, lub wartość godziwą innych dóbr przekazanych w celu nabycia składnika aktywów w momencie jego pozyskania.

Amortyzację wylicza się metodą liniową, polegającą na rozłożeniu wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów.

Koszty napraw i utrzymania składnika rzeczowego majątku trwałego uwzględniane są w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Wydatki, które zwiększają lub poszerzają korzyści z rzeczowego majątku trwałego poza ich pierwotny zakres użytkowania, są kapitalizowane i następnie amortyzowane.

Środki trwałe o niskiej jednostkowej wartości (przedmioty niskocenne) są jednorazowo odpisywane w koszty w miesiącu przekazania do użytkowania. W przypadku dokonania zakupu przedmiotów niskocennych o łącznej istotnej wartości, Bank dokonuje ich kapitalizacji.

Oprogramowanie komputerowe, stanowiące integralną część powiązanego z nim sprzętu (oprogramowanie operacyjne) traktowane jest jako rzeczowy majątek trwały.

Okresy użytkowania środków trwałych są następujące:

I.p.	Wyszczególnienie	Okres użytkowania
1.	Budynki własne	40 lat
2.	Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
3.	Okablowanie strukturalne	10 lat
4.	Sprzęt IT	3 – 10 lat
5.	Urządzenia telefoniczne	6 lat
6.	Pojazdy	3-4 lat
7.	Meble	10 lat
8.	Sprzęt kasowo skarbcowy	5 lat
9.	Kasy i szafy pancerne oraz sejfy	10 lat
10.	Pozostały sprzęt i wyposażenie	5 lat
11.	Oprogramowanie operacyjne	5 lat
12.	Oprogramowanie systemowe	3 lata

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży to takie aktywa lub grupa aktywów, dla których Bank odzyska wartość bilansową w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze użytkowanie. Aktywa te są wykazywane w wartości niższej spośród:

- wartości księgowej na moment przeniesienia do tej kategorii, lub
- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

Wyniki z operacji, które są zaklasyfikowane jako działalność zaniechana są wykazywane oddzielenie w rachunku zysków i strat.

Bank nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne stanowią możliwy do zidentyfikowania składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej, ujmowany według ceny nabycia. Wartości niematerialne są rozpoznawane w bilansie, jeśli w przyszłości generować będą korzyści finansowe i istnieje możliwość wiarygodnej wyceny wartości takich aktywów. Bank dokonuje regularnej oceny wartości niematerialnych pod kątem możliwej utraty wartości.

Wartości niematerialne obejmują wartości o określonym okresie użytkowania, jak znaki towarowe i licencje. Są one liniowo amortyzowane w całym okresie ich użytkowania.

Bank nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wartości niematerialne wykazywane są w bilansie według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania wartości niematerialnych są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony dla:

- oprogramowanie systemowe (tj. inne niż operacyjne) - 3 lata

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania z tytułu depozytów klientów są równe kwocie należnej w dniu bilansowym. Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Świadczenia pracownicze

Długoterminowe zobowiązania pracownicze

Bank dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom na podstawie przepisów Kodeksu Pracy. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne.

Wartość rezerw oraz kosztów z tytułu zobowiązań do świadczeń pracowniczych jest szacowana z zastosowaniem metody aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. W ramach tej metody każdy okres aktywności zawodowej jest postrzegany jako dający początek dodatkowej jednostce uprawnienia do świadczeń, a uprawnienia każdego pracownika są wyceniane oddzielnie w celu utworzenia końcowego zobowiązania. Zgodnie z tą metodą, koszt wypłaty tych świadczeń jest uwzględniony w rachunku zysków i strat przez cały okres zatrudnienia, aby rozłożyć koszty świadczeń pracowniczych na cały okres aktywności zawodowej pracowników. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wpływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stop procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych.

Krótkoterminowe zobowiązania pracownicze

Uprawnienia pracownicze do urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego są ujmowane, gdy staną się należne pracownikom. Tworzona jest rezerwa na szacunkowe zobowiązanie z tytułu urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego do dnia bilansowego.

Rezerwy

Rezerwy stanowią zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Bank ujmuje rezerwy w bilansie, gdy:

- a) zaistnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- b) prawdopodobne jest, że w celu wypełnienia obowiązku nastąpi wpływ środków pieniężnych;
- c) można dokonać wiarygodnego szacunku wysokości przyszłego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny szacując kwotę rezerwy Bank dyskontuje kwotę oszacowanego przyszłego zobowiązania.

Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe są:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku; lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie oszacować.

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, w szczególności:

- zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Bank linii kredytowych – w kwocie niewykorzystanej przez klientów;
- zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Bank na rzecz klienta – w wysokości wynikającej z umów;
- zobowiązania z tytułu akredytyw eksportowych i importowych;

- zobowiązania z tytułu zawartych umów ramowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym – w kwocie niewykorzystanej przez klienta;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych przez Bank linii kredytowych – w kwocie dostępnej do wykorzystania przez Bank;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych na rzecz Banku gwarancji – w wysokości wynikającej z umów.

Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. statutem i właściwymi ustawami. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych. Kapitały wykazywane są w wartości nominalnej, z wyjątkiem kapitału z aktualizacji wyceny, który wykazywany jest z uwzględnieniem wpływu podatku odroczonego.

Koszty transakcji związane z operacjami na kapitale własnym

Koszty transakcji związane z operacjami na kapitale własnym, zmniejszają te kapitały w kwocie równej kosztom krańcowym bezpośrednio odnoszącym się do tej operacji, to jest takim kosztom, które w innym przypadku nie byłyby poniesione.

Dywidendy z akcji zwykłych

Dywidendy z akcji zwykłych są ujęte w kapitałach własnych w okresie, w którym zostały zatwierdzone przez akcjonariuszy. Przychody z tytułu dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie nabycia praw. Wyplacone dywidendy klasyfikowane są w rachunku przepływów środków pieniężnych jako przepływy z działalności finansowej. Dywidendy otrzymane klasyfikuje się w pozycji operacyjne przepływy pieniężne.

Inne składniki kapitału własnego

Pozostałe elementy, które ujmowane są w kapitałach własnych dotyczą:

- Wyceny rynkowej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję jest wyliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W przypadku rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję, średnia ważona liczba akcji zwykłych oraz zysk netto są korygowane w celu uwzględnienia wpływu wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych, takich jak dług zamienny i opcje na akcje przyznane pracownikom. Potencjalne lub warunkowe emisje akcji traktowane są jako rozwodniające, jeśli ich konwersja na akcje zmniejszyłaby zysk netto przypadający na jedną akcję.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane w rachunku zysków i strat w przypadku wszystkich instrumentów finansowych na zasadzie memoriału z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej opartej na cenie nabycia z uwzględnieniem bezpośrednich kosztów transakcji.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe ujmowane są przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Prowizje oraz koszty transakcji

Prowizje związane z udzieleniem lub zmianą istotnych warunków kredytu stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Tak ujmowane są prowizje przygotowawcze, za udzielenie kredytu oraz inne początkowe z tytułu takich czynności jak ocena kondycji finansowej kredytobiorcy, ocena i ewidencja zabezpieczeń. Prowizje tego rodzaju są odraczane i jako korekta efektywnej stopy procentowej prezentowane są w przychodach z tytułu odsetek.

Prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy instrumentu finansowego są ujmowane w wyniku, w okresie świadczenia usług lub w momencie wykonania znaczącej czynności.

Prowizje dotyczące należności, w stosunku do których w praktyce nie można zastosować rachunku efektywnej stopy procentowej (należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat i nieustalonych zmianach oprocentowania) rozkładane są w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

Prowizje z tytułu organizacji konsorcjum kredytowego ujmowane są jako przychody po zakończeniu procesu związanego z organizacją konsorcjum.

Koszty transakcji są ujmowane w początkowej wycenie aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Koszty transakcji to koszty bezpośrednio związane z nabyciem lub zbyciem składnika aktywów lub zobowiązań finansowych. Obejmują one prowizje wypłacone pośrednikom, agentom, doradcom, brokerom oraz koszty z tytułu usług dealerów narzucone przez agencje regulacyjne i giełdy papierów wartościowych, jak również podatki od czynności cywilno-prawnych. Koszty takie są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej instrumentów finansowych.

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi obejmuje:

- wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży, tj. zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży stanowiące różnicę pomiędzy przychodami otrzymanymi ze sprzedaży oraz zamortyzowanym kosztem sprzedanego aktywa pomniejszone o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w rachunku zysków i strat;
- wynik na operacjach instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, m.in. różnicę pomiędzy wartością bilansową na koniec bieżącego i poprzedniego okresu sprawozdawczego;

Bieżący i odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe Banku obliczone w oparciu o stosowne przepisy podatkowe.

Podatek odroczony jest ujęty z wykorzystaniem metody bilansowej, opartej o identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniach finansowych. W celu określenia wartości aktywów i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego stosuje się stawki ustawowe podatku.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są do wysokości, do której prawdopodobne jest, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Podatek odroczony i bieżący związany z wyceną do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmowaną bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny jest także ujmowany bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny i zostaje rozpoznany w rachunku zysków i strat równoległe z zyskiem lub stratą z takiej inwestycji.

Dotacje rządowe

Dotacje rządowe ujmowane są w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które te dotacje kompensują. Przychody z tego tytułu prezentowane są w pozycji „Pozostałe przychody”.

Sekurytyzacja

Sekurytyzacja polega na przeniesieniu jednolitych rodzajowo wierzytelności na spółkę kapitałową (podmiot emisyjny) SPV w celu emisji przez ten podmiot papierów wartościowych, których zabezpieczenie stanowią sekurytyzowane wierzytelności. W bilansie Bank ujmuje wierzytelności objęte sekurytyzacją w pełnej wysokości.

Kredyty objęte sekurytyzacją zostały oznaczone w sposób umożliwiający ich identyfikację i są obsługiwane jak dotychczas, tzn. zgodnie z zasadami opisanymi powyżej.

Dodatkowo w bilansie Banku ujęte zostało zobowiązanie Banku powstałe za pośrednictwem SPV w stosunku do podmiotów finansujących SPV w zakresie sekurytyzowanego portfela w kwocie odpowiadającej aktualnej wartości zobowiązania.

W wyniku finansowym Bank ujmuje koszty i przychody działania SPV wpływające na wysokość odroczonego wynagrodzenia należnego Bankowi zgodnie z umową. Wymienione wyżej koszty i przychody ewidencjonowane są w pozycjach „pozostałe koszty” i „pozostałe przychody”.

Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Banku i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się do rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki), której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu; oraz w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

W działalności Banku wyodrębnia się następujące segmenty:

- Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw, Klientów Indywidualnych oraz Klientów Zamożnych)
- Merchant Banking (Pion Rynki Finansowe oraz Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw)
- Asset & Liability Management (ALM) i jednostki wsparcia (to jednostki Centrali Banku, za wyjątkiem Pionu Rynków Finansowych, który znajduje się w linii Merchant Banking).

Obszary geograficzne

Bank prowadzi działalność w Polsce - jedynym obszarze geograficznym. Wszystkie przychody i koszty realizowane przez Bank pochodzą z tego obszaru geograficznego, wszystkie posiadane aktywa zlokalizowane są w tym obszarze.

W pierwszym półroczu 2009 roku Bank dokonał połączenia wyników linii Private Banking z wynikami linii biznesowej Retail Banking.

Ponadto, w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, nie nastąpiły zmiany w podziale działalności Banku na segmenty operacyjne, w stosunku do tych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku.

6. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami

Na koniec 2009 roku nie zaistniała konieczność przekształcenia wcześniej prezentowanych danych w celu uzyskania porównywalności.

7. Sprawozdawczość w ramach segmentów

Informacje dotyczące segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki), której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu; oraz w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Segmentacja podstawowa

Główny profil działalności Banku to usługi finansowe realizowane w ramach następujących segmentów:

- Retail Banking
- Merchant Banking
- ALM i jednostki wsparcia

Zasady rachunkowości dla poszczególnych segmentów są takie same jak opisane w zasadach rachunkowości. W rachunku zysków i strat koszty są najpierw prezentowane jako koszty bezpośrednie we wszystkich liniach biznesowych (poza ALM) i jednostkach wsparcia. W procesie rebillingu odbywa się przepływ kosztów z tych jednostek do linii biznesowych oraz przepływ kosztów pomiędzy liniami biznesowymi i pomiędzy jednostkami wsparcia. Linia biznesowa ALM nie generuje kosztów bezpośrednich, jedynie przyjmuje koszty od jednostek wsparcia w procesie rebillingu. Jest to odrębny proces w raportowaniu prezentowany w odrębnej pozycji sprawozdania (alokacja kosztów – rebilling). Skutkiem tego procesu jest zaabsorbowanie wszystkich kosztów jednostek wsparcia przez linie biznesowe. Wynik finansowy jednostek wsparcia po zakończeniu tego procesu równa się zero.

Podstawowym celem wyznaczania cen transferowych pomiędzy segmentami jest przeniesienie ryzyka stopy procentowej do linii Merchant Banking lub ALM, tak by dla pozostałych linii alokować stałe marże.

Ceny transferowe obliczane są dla standardowych okresów trwania produktów i składają się z dwóch elementów: składnika rynkowego oraz składnika płynnościowego. Składnik rynkowy odzwierciedla oficjalne stawki referencyjne jak WIBOR, LIBOR czy EURIBOR. Składnik płynnościowy odzwierciedla dodatkowy koszt ponad stopy referencyjne (*ang. Liquidity Premium*), jaki Bank ponosi na finansowanie swoich aktywów.

Segmenty działalności:

▪ Retail Banking

Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw oraz Klientów Indywidualnych) specjalizuje się w obsłudze małych przedsiębiorstw i Klientów indywidualnych, świadcząc usługi finansowe dla Klientów detalicznych, przedstawicieli wolnych zawodów oraz małych przedsiębiorstw. Ponadto segment oferuje doradztwo w zakresie wszelkich form bieżącej obsługi bankowej, oszczędzania, inwestowania, kredytowania, jak również usługi bankowości detalicznej.

▪ Merchant Banking

Global Markets (Pion Rynków Finansowych) oferuje szeroki zakres produktów dla Klientów korporacyjnych i instytucjonalnych oraz zajmuje się również relacjami z innymi bankami i zarządzaniem płynnością Banku.

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze średnich i dużych przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN, koncentrując się na Klientach działających na skalę międzynarodową, oferując im rozwiązania finansowe w oparciu o standardowe produkty i usługi bankowe oraz specjalistyczne produkty finansowe.

▪ ALM i jednostki wsparcia

Segment ALM odgrywa ważną rolę w zarządzaniu składnikami bilansu oraz pozabilansu banku, zarządza ryzykiem oraz kapitałami, ustala ceny transferowe i zewnętrzne. W segmencie ujęte zostały również koszty jednostek wsparcia, funkcje skarbowe oraz finansowe, oraz pozostała działalność niezwiązana z podstawową działalnością bankową.

Segment geograficzny

Bank prowadzi działalność w Polsce jako jedynym obszarze geograficznym, zatem wszystkie przychody uzyskane, koszty poniesione oraz aktywa dotyczą jednego obszaru geograficznego – Polski.

Rachunek zysków i strat Fortis Bank Polska SA według segmentów działalności

1.01.2009-31.12.2009 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	472 921	393 614	44 556	911 091
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-318 404	-620 555	-88 542	-1 027 501
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-242 898	-240 465	-6 808	-490 171
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	305 532	535 880	186 089	1 027 501
Wynik z tytułu odsetek	217 151	68 474	135 295	420 920
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	7 537	179 638	-187 175	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	117 376	54 614	3 188	175 178
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-24 083	-401	-2 967	-27 451
Wynik z tytułu prowizji	93 293	54 213	221	147 727
Dywidenda i inne przychody z tytułu inwestycji (zewnątrzne)	-	-	244	244
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	17 908	-52 320	-	-34 412
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	441	5 859	6 300
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	21 287	5 135	483	26 905
Razem przychody netto	357 176	255 581	-45 073	567 684
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-95 318	-31 634	-97 167	-224 119
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	140	-	-58 276	-58 136
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-49 883	-13 116	-161 180	-224 179
Odpisy z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-214 344	-366 834	-	-581 178
Alokacja kosztów – rebilling (wewnętrzne)	-274 937	-40 749	315 686	-
Wynik brutto	-277 166	-196 752	-46 010	-519 928
Podatek dochodowy	48 648	34 534	8 076	91 258
Wynik netto	-228 518	-162 218	-37 934	-428 670

1.01.2008-31.12.2008 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	448 280	484 068	72 679	1 005 027
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-340 229	-669 236	-64 381	-1 073 846
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-156 658	-452 977	-580	-610 215
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	216 564	716 187	141 095	1 073 846
Wynik z tytułu odsetek	167 957	78 042	148 813	394 812
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	2 280	103 244	-105 524	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	99 864	83 303	3 072	186 239
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-8 592	-910	-1 891	-11 393
Wynik z tytułu prowizji	91 272	82 393	1 181	174 846
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	43 040	-97 581	-	-54 541
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	-	-3 233	-3 233
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	257	257
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	10 777	3 538	591	14 906
Razem przychody netto	315 326	169 636	42 085	527 047
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-76 385	-35 709	-67 084	-179 178
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	-	-	-38 222	-38 222
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-29 875	-6 800	-107 611	-144 286
Odpisy z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-18 318	-44 508	50	-62 776
Alokacja kosztów – rebilling (wewnętrzne)	-176 466	-35 694	212 160	-
Wynik brutto	14 282	46 925	41 378	102 585
Podatek dochodowy	-3 396	-11 158	-9 840	-24 394
Wynik netto	10 886	35 767	31 538	78 191

Suma bilansowa (w tys. PLN)	Stan na:	Retail Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Aktywa	31.12.2009	9 731 861	9 279 287	1 300 701	20 311 849
	31.12.2008	9 070 928	9 651 699	1 163 677	19 886 304

Pasywa	31.12.2009	6 550 750	12 264 696	1 496 403	20 311 849
	31.12.2008	3 851 398	14 650 143	1 384 763	19 886 304

Poniższe zestawienie prezentuje koszty niepieniężne, inne niż amortyzacja, za okres sprawozdawczy kończący się 31.12.2009 oraz 31.12.2008 roku. Do kosztów niepieniężnych zostały zaliczone: niezrealizowana strata z tytułu instrumentów finansowych, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, odpisy z tytułu rezerw kosztowych.

W tys. PLN	Za okres:	Retail Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty niepieniężne	1.01.2009- 31.12.2009	-255 152	-667 653	-47 525	-970 330
	1.01.2008- 31.12.2008	-208 733	-938 764	-63 954	-1 211 451

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały koszty poniesione w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych za okres sprawozdawczy kończący się 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze wg stanu na 31.12.2008 roku.

W tys. PLN	Stan na:	Retail Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty nabycia aktywów	31.12.2009	-	-	87 059	87 059
	31.12.2008	-	-	45 194	45 194

Opis działalności segmentów

Retail Banking

Klienci

Według stanu na koniec 2009 roku liczba aktywnych Klientów linii Retail Banking wyniosła 384 575. Największy udział w liczbie Klientów linii Retail Banking mają Klienci Indywidualni w tym Klienci Rynku Masowego (94%). Firmy stanowią pozostałe 6% klientów linii.

Kanały dystrybucji

Klienci linii Retail Banking mają do dyspozycji zarówno sieć oddziałów jak i kanały alternatywne: systemy Pl@net, Multicash oraz Call Center. Linia rozwija wszystkie wymienione kanały dystrybucji. Statystyki wykazują, że kanały alternatywne cieszą się wśród Klientów dużym zainteresowaniem. Porównując dane za 2009 rok z danymi za rok 2008 Bank odnotował:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 263% (wzrost spowodowany między innymi poprzez dołączenie do użytkowników systemu Pl@net klientów zmigrowanych z Dominet Banku S.A.);
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem kanałów elektronicznych o 9%;

Produkty

Klienci linii Retail Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych.

Wśród Klientów Indywidualnych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty hipoteczne: saldo tych kredytów na koniec 2009 roku wyniosło 4,5 mld PLN, co oznacza 2% wzrost w stosunku do stanu z końca 2008 roku;
- karty kredytowe: liczba kart kredytowych dla Klientów indywidualnych i Klientów Rynku Masowego na koniec 2009 roku wyniosła około 78 tys. sztuk;
- produkty typu inwestycyjnego: saldo depozytów na koniec 2009 roku wyniosło 4,4 mld PLN.

Wśród Klientów Firmowych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty inwestycyjne: saldo tych kredytów na koniec 2009 roku wyniosło 2,2 mld PLN w porównaniu do 2,6 mld PLN na koniec roku 2008,
- transakcje wymiany walutowej: liczba transakcji tabelowych i negocjowanych w 2009 roku wyniosła 91,3 tys., a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 0,8 mld PLN.

Wyniki

Przychody netto linii Retail Banking wzrosły z 315,3 mln PLN w 2008 roku do 357,2 mln PLN w 2009 roku, tj. o 13%. Wyższy wynik z tytułu odsetek oraz prowizji spowodowany był głównie integracją z Dominet Bankiem S.A. i związanym z tym znacznym wzrostem liczby klientów linii Retail Banking. Wynik z tytułu odsetek wzrósł z 168,0 mln PLN w 2008 roku do 217,2 mln PLN w 2009 roku (wzrost o 29%). Wynik z tytułu prowizji wyniósł w 2009 roku 93,3 mln PLN w porównaniu do 91,3 mln PLN w roku 2008 (wzrost o 2%).

W 2009 roku znacznie wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości - do wysokości 214,3 mln PLN w porównaniu do 18,3 mln PLN w 2008 roku. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów firmowych nie jest w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych. Dodatkowo na wzrost ten wpłynęła pogarszająca się spłacalność kredytów konsumenckich, a także ocena portfela kredytowego byłego Dominet Banku S.A. zgodnie z zasadami MSSF.

Koszty osobowe w 2009 roku wyniosły 95,3 mln PLN i wzrosły w porównaniu do 2008 roku o 25%. Pozycja "alokacja kosztów (rebilling)" stanowi wartość netto kosztów alokowanych linii biznesowej i wytransferowanych z linii Retail Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 56%.

Powyższe zdarzenia przełożyły się na spadek wyniku brutto z 14,3 mln PLN zysku za rok 2008 do 277,2 mln PLN straty za

rok 2009.

Merchant Banking

Klienci

Według stanu na koniec 2009 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 2 319 w porównaniu do 2 510 na koniec 2008 roku (spadek o 8%).

Kanały dystrybucji

Klienci linii Merchant Banking mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (8) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, PI@net oraz Call Center.

Produkty

Klienci linii Merchant Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, finansowania międzynarodowych transakcji handlowych czy prowadzenia operacji na międzynarodowych rynkach finansowych.

Produktami oferowanymi przez Bank Klientom instytucjonalnym są w szczególności:

- depozyty: łączne saldo depozytów wyniosło 3,3 mld PLN na koniec 2009 roku, co oznacza 9% wzrost w stosunku do końca 2008 roku;
- kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup / budowę nieruchomości na cele komercyjne): saldo tych kredytów wyniosło na koniec 2009 roku 2,9 mld PLN, co oznacza 12% spadek w stosunku do końca 2008 roku;
- transakcje wymiany walutowej: liczba transakcji negocjowanych i tabelowych w 2009 roku wyniosła około 43,4 tys. a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,0 mld PLN.

Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych oraz ogólna sytuacja makroekonomiczna wpłynęły na wprowadzenie przez Bank bardziej konserwatywnej polityki udzielania kredytów, co przełożyło się na spadek sald kredytowych klientów instytucjonalnych.

Wyniki

Przychody netto linii Merchant Banking wzrosły z 169,6 mln PLN za 2008 rok do 255,6 mln PLN za rok 2009 czyli o 51%. Wzrost ten wynika głównie ze wzrostu przychodów z tytułu pozostałych cen transferowych (wewnętrznych), które wyniosły w 2009 roku 179,6 mln PLN w porównaniu z 103,2 mln PLN w roku 2008. Drugim czynnikiem wpływającym na wzrost przychodów netto linii jest niższa o 46% strata na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu spowodowana przede wszystkim niższą – w porównaniu do poprzedniego roku - korektą wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego transakcji opcyjnych zawartych z klientami Banku.

Jednocześnie wynik z tytułu odsetek spadł o 12%, natomiast wynik z tytułu prowizji spadł o 34%.

Dodatkowo w roku 2009 linia Merchant Banking odnotowała wzrost odpisów netto na należności kredytowe z 44,5 mln PLN na koniec 2008 roku do 366,8 mln PLN na koniec 2009 roku. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów Banku nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych.

Koszty osobowe spadły o 11%. Pozycja alokacja kosztów (rebilling) stanowi wartość netto kosztów alokowanych linii biznesowej i wytransferowanych z linii MB do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 14%.

Powyższe zdarzenia przełożyły się na spadek wyniku brutto z 46,9 mln PLN zysku za rok 2008 do 196,8 mln PLN straty za rok 2009.

ALM i jednostki wsparcia

Wyniki

Segment ALM i jednostki wsparcia – z jednej strony przedstawia wyniki zarządzania ryzykiem stopy procentowej i płynności z drugiej natomiast koszty jednostek wsparcia. Przychód z tytułu zarządzania ryzykiem stopy procentowej i płynności zmniejszył się z 42,1 mln PLN zysku za 2008 rok do 45,1 mln PLN straty za rok 2009. Spadek ten wynika głównie z wysokich kosztów finansowania w 2009 roku.

8. Dodatkowe noty objaśniające do jednostkowego rachunku zysków i strat

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące przychodów oraz kosztów Banku za 2009 rok oraz dane porównawcze za 2008 rok.

W dniu 31 lipca 2009 roku nastąpiło połączenie Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. Fortis Bank Polska SA, po połączeniu z Dominet Bank S.A., nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Za 2008 rok zostały zaprezentowane dane Fortis Bank Polska SA. Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie jest ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009. Dane połączonego Banku prezentowane są od sierpnia 2009 roku.

Nota 8.1

Przychody z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 306	62 327
Należności od banków	5 176	14 747
Inwestycje dostępne do sprzedaży	100 070	65 746
Należności od klientów	766 125	854 400
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19 358	7 807
Inne	56	-
Razem przychody z tytułu odsetek	911 091	1 005 027

Przychody odsetkowe zawierają naliczone odsetki od kredytów nieregularnych w kwocie 76 013 tys. PLN za 2009 rok oraz w kwocie 16 593 tys. PLN za 2008 rok.

Nota 8.2

Koszty z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Zobowiązania wobec banków	-30 138	-91 619
Zobowiązania wobec klientów	-344 466	-288 310
Kredyty i pożyczki otrzymane	-86 098	-208 917
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-660	-
Pożyczki podporządkowane	-26 999	-19 181
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-538
Pozostałe	-1 810	-1 650
Razem koszty z tytułu odsetek	-490 171	-610 215

Nota 8.3

Przychody z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	2 555	2 416
Usługi z tytułu rozliczeń pieniężnych	60 686	55 499
Gwarancje i zobowiązania warunkowe	15 895	14 721
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane liniowo)	26 845	24 320
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane jednorazowo)	5 969	10 578
Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych	4 816	48 395
Przychody z tytułu pośrednictwa w pozyskiwaniu klientów	2 866	6 380
Przychody związane z kartami	16 203	11 687
Przychody ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	27 063	-
Przychody z tytułu zarządzania aktywami	508	1 062
Pozostałe	11 772	11 181
Razem przychody z tytułu prowizji	175 178	186 239

Nota 8.4

Koszty z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	-364	-861
Koszty związane z kartami	-9 871	-4 975
Koszty operacji gotówkowych	-1 057	-3 193
Rozliczenia	-1 537	-1 135
Koszty prowizji związane z Partnerami	-9 441	-
Pozostałe	-5 181	-1 229
Razem koszty z tytułu prowizji	-27 451	-11 393

Wynik z tytułu prowizji obejmuje przychody i koszty (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań nie wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:

- przychody prowizyjne w kwocie 36 737 tys. PLN za 2009 rok, oraz w kwocie 37 040 tys. PLN za 2008 rok;
- koszty prowizyjne w kwocie -2 083 tys. PLN za 2009 rok, oraz w kwocie -1 721 tys. PLN za 2008 rok;

Nota 8.5

Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Przychody z tytułu dywidendy od jednostki zależnej	244	-
Razem dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	244	-

Nota 8.6

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Papiery wartościowe	2 167	-1 806
Instrumenty pochodne, w tym:	-138 544	-164 067
- korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego instrumentów pochodnych	-25 872	-208 627
Operacje wymiany walut	101 965	111 332
Razem wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-34 412	-54 541

Nota 8.7

Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Papiery wartościowe	6 300	-3 233
Razem wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	6 300	-3 233

Nota 8.8

Wynik na transakcjach zabezpieczających (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	-	-327
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	-	584
Razem wynik na transakcjach zabezpieczających	-	257

Nota 8.9

Pozostałe przychody (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
- doradztwo w zakresie oprogramowania	1 965	6 229
- przychody z tytułu najmu i dzierżawy	4 506	3 638
- przychody z tytułu świadczenia usług finansowych	2 359	2 162
- odszkodowania, kary i grzywny	10 547	838
- zwrot kosztów związanych z działalnością agentów	1 409	-
- inne	6 119	2 039
Razem pozostałe przychody	26 905	14 906

Nota 8.10

Koszty osobowe (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
- wynagrodzenia	-167 484	-137 236
- narzuty na wynagrodzenia	-24 030	-20 784
- rezerwy na odprawy emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	-32 605	-21 158
- w tym rezerwa restrukturyzacyjna	-20 238	-
Razem koszty osobowe	-224 119	-179 178

Nota 8.11

Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	-44 779	-29 817
- grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	-
- nieruchomości własne	-108	-
- inwestycje w obcych obiektach	-11 641	-9 164
- sprzęt komputerowy	-24 924	-15 328
- pozostałe środki trwałe	-8 106	-5 325
Wartości niematerialne	-13 357	-8 405
Razem amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-58 136	-38 222

Nota 8.12

Pozostałe koszty* (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.20098 – 31.12.2008
- czynsze	-46 771	-28 591
- technologie i systemy IT	-30 211	-18 489
- marketing i reklama	-19 894	-21 413
- wydatki związane z użytkowaniem nieruchomości	-10 058	-8 220
- usługi pocztowe i telekomunikacyjne	-17 277	-10 981
- doradztwo i konsulting	-9 612	-11 065
- podróże służbowe	-6 045	-7 225
- szkolenia	-1 705	-5 848
- usługi komunalne	-12 686	-6 648
- ochrona	-4 816	-4 413
- materiały biurowe	- 4 054	-2 817
- koszty BFG	-7 658	-2 574
- odszkodowania, kary i grzywny	-1 432	-437
- wydatki inwestycyjne	-11 690	-
- inne	-40 270	-15 565
Razem pozostałe koszty	-224 179	-144 286

*W powyższej notce zaprezentowane zostały koszty działania oraz koszty operacyjne.

Nota 8.13

Odpisy netto z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto, w tym:	-614	-144
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-614	-144
Należności od banków netto, w tym:	-43	3
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-43	3
Należności od klientów netto, w tym;	-535 395	-61 693
- odpisy na należności kredytowe	-545 686	-66 013
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	9 558	1 356
- przychody z tytułu należności odpisanych w ciężar rezerwy	733	2 964
Zobowiązania pozabilansowe netto, w tym:	-32 594	-277
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-33 067	-3 350
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	473	3 073
Rzeczowy majątek trwały	-4 670	-
Wartości niematerialne	653	-
Pozostałe aktywa netto	-5 383	-51
Pozostałe rezerwy netto	-3 132	-614
Razem odpisy netto z tytułu utraty wartości	-581 178	-62 776

Główne komponenty kosztów z tytułu podatku dochodowego:

Nota 8.14.1

Podatek dochodowy (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Podatek bieżący	-1 516	-81 451
Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego	-6 148	-2 082
Podatek odroczony	98 922	59 139
Razem podatek dochodowy	91 258	-24 394

Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego, a rozpoznany w wyniku roku bieżącego wynika z pozycji, które zgodnie z Ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych są kosztem podatkowym roku 2008 i zostały uwzględnione w zeznaniu za 2008 rok. W roku bieżącym pozycje te są traktowane jako koszty niestanowiące kosztów podatkowych.

Rzeczywisty koszt z tytułu podatku dochodowego według stanu na 31 grudnia 2009 roku oraz dla danych porównawczych na 31 grudnia 2008 roku różni się od wartości szacunkowej wyliczonej przy zastosowaniu obowiązującej stawki podatkowej ze względu na następujące czynniki:

Nota 8.14.2

Obciążenia podatkowe (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Zysk brutto	-519 928	102 585
Obowiązująca stawka podatku w %	19%	19%
Podatek wyliczony według stawki	98 786	-19 491
Zwiększenia/ zmniejszenia podatku z tytułu:	-	-
Podatkowe skutki przychodów księgowych, wolnych od opodatkowania:	267	315
- odsetki zwolnione z podatku	-	115
- niepodlegające opodatkowaniu dywidendy od jednostek zależnych	46	-
- inne	221	200
Podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodu	-7 883	-1 695
Podatkowy skutek rozpoznania kosztów roku poprzedniego	-65	-347
Pozostałe	153	-3 176
Razem zwiększenia / zmniejszenia podatku	-7 528	-4 903
Razem obciążenia podatkowe	91 258	-24 394

9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota 9.1

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Gotówka w kasie	153 697	355 984
Należności od Banku Centralnego	458 619	14 671
Krótkoterminowe należności od banków: tym:	221 486	1 124 693
- rachunki nostro	3 973	325 574
- lokaty krótkoterminowe od banków	217 513	799 119
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	833 802	1 495 348
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-1 078	-460
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 078	-460
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	832 724	1 494 888

Nota 9.2

Odpisy aktualizujące z tytułu utruty wartości (w tys. PLN)	31.12.2009		31.12.2008	
	Odpis z tytułu utruty wartości	(IBNR)	Odpis z tytułu utruty wartości	(IBNR)
Stan na początek okresu	-	-460	-	-316
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-	-4	-	-
Zwiększenia	-	-5 983	-	-4 841
Zmniejszenia	-	5 369	-	4 697
Stan na koniec okresu	-	-1 078	-	-460

Pozycja 'Należności od Banku Centralnego' obejmuje saldo na rachunku nostro oraz lokaty overnight w Narodowym Banku Polskim (NBP). Na rachunku nostro w NBP utrzymywane są środki stanowiące rezerwę obowiązkową, wyliczone na podstawie średniej arytmetycznej stanów dziennych na rachunkach bieżących i terminowych za dany miesiąc.

Średnie saldo rezerwy obowiązkowej zadeklarowane na koniec 2009 roku wynosiło 318 829 tys. PLN, na koniec 2008 roku wynosiło 267 465 tys. PLN.

10. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Nota 10.1

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	487 149	255 154
- obligacje skarbowe	418 088	129 506
- bony skarbowe	69 061	125 648
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	177 156	1 116 991
- kontrakty walutowe, w tym :	116 402	1 036 267
- korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	-26 026	-104 319
- kontrakty na stopę procentową	60 754	80 724
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	664 305	1 372 145

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku, w bilansie banku nie wystąpiły papiery wartościowe przeznaczone do obrotu z przyrzeczeniem odsprzedaży ani z przyrzeczeniem odkupu.

Nota 10.2

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	171 474	961 601
- kontrakty walutowe	116 823	889 452
- kontrakty na stopę procentową	54 651	72 149
Razem zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	171 474	961 601

Poniższa tabela przedstawia wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych.

Nota 10.3

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2009		31.12.2008	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Kontrakty walutowe:	116 402	116 823	1 036 267	889 452
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap)	40 733	14 556	348 812	138 764
- Opcje	67 368	93 394	649 574	747 329
- CIRS	8 301	8 873	37 881	3 359
Kontrakty na stopę procentową:	60 754	54 651	80 724	72 149
- FRA	-	-	1 078	987
- IRS	49 838	43 736	71 288	62 804
- Opcje	10 916	10 915	8 358	8 358
Razem pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	177 156	171 474	1 116 991	961 601

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane nominały instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wykazywanych na kontach pozabilansowych:

Nota 10.4

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu według wartości nominalnej (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
a) transakcje walutowe	8 681 674	30 037 017
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty kupione	789 645	3 952 351
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty sprzedane	764 377	3 744 037
- Opcje - kwoty kupione	2 511 858	10 752 699
- Opcje - kwoty sprzedane	2 532 040	10 763 622
- CIRS - kwoty kupione	1 042 928	428 524
- CIRS - kwoty sprzedane	1 040 826	395 784

b) transakcje stopy procentowej	7 643 254	8 479 898
- FRA	-	400 000
- IRS- kwoty kupione	3 209 184	3 408 592
- IRS - kwoty sprzedane	3 209 184	3 408 592
- Opcje - kwoty kupione	612 443	631 357
- Opcje - kwoty sprzedane	612 443	631 357
Razem instrumenty finansowe	16 324 928	38 516 915

Poniższa tabela przedstawia hierarchię metod wyceny instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej według stanu na 31 grudnia 2009 oraz dane porównawcze według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

Nota 10.5

31.12.2009 (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Papiery wartościowe	487 149	-	-	487 149
- obligacje skarbowe	418 088	-	-	418 088
- bony skarbowe	69 061	-	-	69 061
Pochodne instrumenty finansowe				
- wycena dodatnia	-	55 194	121 962	177 156
kontrakty walutowe	-	40 196	76 206	116 402
kontrakty na stopę procentową	-	14 998	45 756	60 754
- wycena ujemna	-	135 738	35 736	171 474
kontrakty walutowe	-	84 550	32 273	116 823
kontrakty na stopę procentową	-	51 188	3 463	54 651

31.12.2008 (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Papiery wartościowe	129 506	-	125 648	255 154
- obligacje skarbowe	129 506	-	-	129 506
- bony skarbowe	-	-	125 648	125 648
Pochodne instrumenty finansowe				
- wycena dodatnia	-	397 079	719 912	1 116 991
kontrakty walutowe	-	372 532	663 735	1 036 267
kontrakty na stopę procentową	-	24 547	56 177	80 724
- wycena ujemna	-	735 727	225 874	961 601
kontrakty walutowe	-	665 167	224 285	889 452
kontrakty na stopę procentową	-	70 560	1 589	72 149

Do poziomu 1 Bank klasyfikuje dłużne papiery wartościowe, których wartość godziwa ustalana jest z zastosowaniem cen rynkowych.

Do poziomu 2 Bank klasyfikuje instrumenty pochodne zawartych z klientami bankowymi, których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o techniki wyceny, w których wszystkie istotne dane wejściowe oparte są na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych.

Do poziomu 3 Bank klasyfikuje dłużne papiery wartościowe oraz instrumenty pochodne, których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o techniki wyceny, w których jakiegokolwiek istotne dane wejściowe nie są oparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia zmianę wartości godziwej papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu za 2009 rok oraz dane porównawcze za 2008 rok.

Nota 10.6

Zmiana wartości godziwej papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Stan na 1.01.2008	-	-	48 241	48 241
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	-	-	-
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	129 506	-	125 648	255 154
- sprzedaż	-	-	-48 241	-48 241
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-	-	-
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2008	129 506	-	125 648	255 154

Stan na 1.01.2009	129 506		125 648	255 154
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	10			10
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	486 733	-	-	486 733
- sprzedaż	-128 130	-	-24 543	-152 673
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-970	-	-101 105	-102 075
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2009	487 149	-	-	487 149

Poniższe tabele przedstawiają zmianę wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu za 2009 rok oraz dane porównawcze za 2008 rok.

Nota 10.7

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu – wycena dodatnia (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Stan na 1.01.2008	-	115 876	89 184	205 060
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	38 864	431 915	470 779
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	-	330 775	256 763	587 538
- sprzedaż	-	-	-	-
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-88 436	-57 950	-146 386
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2008	-	397 079	719 912	1 116 991

Stan na 1.01.2009	-	397 079	719 912	1 116 991
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	-112 577	-406 127	-518 704
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	-	59 671	12 843	72 514
- sprzedaż	-	-	-	-
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-289 007	-204 638	-493 645
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2009	-	55 166	121 990	177 156

Nota 10.8

Zmiana wartości godziwej zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu – wycena ujemna (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Stan na 1.01.2008	-	124 285	77 096	201 381
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	536 350	24 756	561 106
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	-	127 604	56 864	184 468
- sprzedaż	-	38 201	121 239	159 440
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-90 713	-54 081	-144 794
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2008	-	735 727	225 874	961 601
Stan na 1.01.2009	-	735 727	225 874	961 601
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	-83 171	-129 857	-213 028
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-
- zakup	-	10 842	-	10 842
- sprzedaż	-	12 843	44 984	57 827
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-540 531	-105 237	-645 768
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2009	-	135 710	35 764	171 474

11. Należności

Nota 11.1

Należności od banków (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty	75 000	75 000
Należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	33 530	3 100
Należności z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych (transakcje typu fx spot i fx swap) w dacie zawarcia transakcji	1 457 730	511 922
Inne należności	7 099	16 425
Razem należności od banków brutto	1 573 359	606 447
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-117	-74
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-117	-74
Razem należności od banków netto	1 573 242	606 373

Nota 11.2

Należności od klientów (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty dla jednostek budżetowych	429	420
Kredyty hipoteczne	4 532 934	4 501 796
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	2 394 363	562 868
Kredyty komercyjne	7 886 776	9 969 916
Należności z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych (transakcje typu fx spot i fx swap) w dacie zawarcia transakcji	2 054	44 534
Inne należności	10 426	3 256
Razem należności od klientów brutto	14 826 982	15 082 790
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-1 015 426	-259 673
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-910 752	-211 972
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-104 674	-47 701
Razem należności od klientów netto	13 811 556	14 823 117

Nota 11.3

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	Od banków	Od klientów	
	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)
Stan na 1.01. 2008	-77	-145 351	-49 058
Zwiększenia	-130	-129 181	-30 631
Zmniejszenia	133	63 167	31 988
Należności spisane w ciężar rezerw	-	4 917	-
Różnice kursowe	-	-5 524	-
Stan na 31.12.2008	-74	-211 972	-47 701
Stan na 1.01. 2009	-74	-211 972	-47 701
Połączenie z Dominet Bank iem S.A.	-	-194 057	-66 531
Zwiększenia	-3 272	-652 938	-29 474
Zmniejszenia	3 229	107 252	39 032
Należności spisane w ciężar rezerw	-	22 355	-
Różnice kursowe	-	18 608	-
Stan na 31.12.2009	-117	-910 752	-104 674

Umowa sekurytyzacji

Na skutek integracji Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. w księgach połączonego Banku rozpoznany został portfel kredytów będących przedmiotem umowy sekurytyzacji zawartej przez Dominet Bank S.A. w dniu 30 stycznia 2006 roku. Dominet Bank zawarł umowę sekurytyzacji wierzytelności wynikających z udzielonych przez Bank kredytów detalicznych z Polish Assets SPV Limited (SPV), spółką celową utworzoną na potrzeby transakcji oraz spółką Merrill Lynch International pełniącą funkcję podmiotu finansującego.

Transakcja sekurytyzacji stanowiła jeden z elementów strategii zarządzania funduszami własnymi Dominet Banku S.A. Powyższe założenie było realizowane poprzez sprzedaż części portfela kredytowego Banku do spółki specjalnego przeznaczenia (SPV), co w efekcie zmniejszało wartość ekspozycji kredytowych uwzględnianych w wyczeniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Finansowanie zakupu portfela kredytowego przez SPV odbyło się w drodze emisji papierów wartościowych zabezpieczonych sprzedawanymi wierzytelnościami. SPV powołane zostało wyłącznie do celów transakcji, a zakres jej działalności ograniczony jest jedynie do czynności wynikających ze specyfiki transakcji. Wraz z zakupionymi wierzytelnościami SPV przejęło przynależne im prawa (wynikające między innymi z zabezpieczeń) w stopniu umożliwiającym jej dochodzenie praw od kredytobiorców. Po sprzedaży wierzytelności kredytowych do SPV w Banku pozostaje ich pełna obsługa operacyjna.

Bank zachowuje całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, w związku z tym nie wyłącza z bilansu wierzytelności sprzedanych w ramach transakcji sekurytyzacji. Jednocześnie Bank ujawnia w pasywach bilansu zobowiązanie finansowe w wysokości zapłaty otrzymanej za sprzedane wierzytelności.

Na dzień 31.12.2009 roku wartość kredytów sekurytyzowanych, prezentowanych w aktywach Banku wynosiła 87 546 tys. PLN.

12. Inwestycje – dostępne do sprzedaży

Nota 12.1

Inwestycje dostępne do sprzedaży według wartości godziwej (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Obligacje skarbowe	809 139	826 886
Bony skarbowe	957 408	348 883
Bony pieniężne NBP	999 320	-
Obligacje NBP	-	24 979
Udziały i akcje	38 141	18 242
Razem inwestycje dostępne do sprzedaży	2 804 008	1 218 990

Bank posiada 100% kapitału zakładowego oraz 100% udziałów w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu w jednostce zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. (FPIP). Jednostka zależna FPIP prowadzi działalność maklerską na terenie Polski i pozostaje pod kontrolą Banku od 23.12.1999 roku. Jednostka jest wyceniana metodą ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość udziałów według ceny nabycia wynosi 18 196 tys. PLN.

Nota 12.2

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały i akcje	Razem
Stan na 1.01. 2008	585 000	18 235	603 235
Zwiększenia	1 189 014	-	1 189 014
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-560 176	-	-560 176
Wycena do wartości godziwej	-15 105	-	-15 105
Pozostałe	2 015	7	2 022
Stan na 31.12. 2008	1 200 748	18 242	1 218 990

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały i akcje	Razem
Stan na 1.01.2009	1 200 748	18 242	1 218 990
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	29 131	303	29 434
Zwiększenia	43 425 580	18 497	43 444 077
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-41 920 614	-	-41 920 614
Wycena do wartości godziwej	16 793	1 099	17 892
Pozostałe	14 229	-	14 229
Stan na 31.12.2009	2 765 867	38 141	2 804 008

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące inwestycji dostępnych do sprzedaży, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku.

Nota 12.3

Inwestycje dostępne do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	8 818	-
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	-2 583	-3 846
Razem	6 235	-3 846

Poniższa tabela przedstawia hierarchię metod wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży wycenianych do wartości godziwej według stanu na 31 grudnia 2009 oraz dane porównawcze według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

Nota 12.4

31.12.2009 (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Obligacje skarbowe	798 117	-	11 022	809 139
Bony skarbowe	887 910	-	69 498	957 408
Bony pieniężne NBP	-	-	999 320	999 320

31.12.2008 (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Obligacje skarbowe	815 782	-	-	815 782
Bony skarbowe	-	-	359 987	359 987
Obligacje NBP	-	-	24 979	24 979

Do poziomu 1 Bank klasyfikuje dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, których wartość godziwa ustalana jest z zastosowaniem cen rynkowych.

Do poziomu 3 Bank klasyfikuje dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o techniki wyceny, w których jakiegokolwiek istotne dane wejściowe nie są oparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia zmianę wartości godziwej inwestycji dostępnych do sprzedaży za 2009 rok oraz dane porównawcze za 2008 rok.

Nota 12.5

Zmiana wartości godziwej inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Stan na 1.01.2008	244 925	-	340 075	585 000
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	-	-	-
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-9 880	-	-110	-9 990
- zakup	585 737	-	348 883	934 620
- sprzedaż	-5 000	-	-303 882	-308 882
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-	-	-
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2008	815 782	-	384 966	1 200 748

Stan na 1.01.2009	815 782	-	384 966	1 200 748
- zyski/straty ujęte w wyniku finansowym	-	-	-	-
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach	16 058	-	-82	15 976
- zakup	1 060 482	-	1 068 818	2 129 300
- sprzedaż	-206 295	-	-49 523	-255 818
- emisja	-	-	-	-
- rozliczenie	-	-	-324 339	-324 339
- przeniesienie między poziomami 1 i 2	-	-	-	-
- przeniesienie do/z poziomu 3	-	-	-	-
Stan na 31.12.2009	1 686 027	-	1 079 840	2 765 867

13. Rzeczowy majątek trwały

Nota 13.1

Rzeczowy majątek trwały według grup (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Grunt i prawo wieczystego użytkowania gruntów	250	-
Nieruchomości własne	8 332	-
Inwestycje w obcy majątek trwały	60 669	41 130
Urządzenia i środki transportu	42 685	26 234
Sprzęt komputerowy	76 135	45 562
Razem rzeczowy majątek trwały	188 071	112 926

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych za 2009 rok, oraz dane porównawcze za 2008 rok.

Nota 13.2

W tys. PLN	Grunt i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Nieruchomości własne	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2009	-	-	84 634	43 841	123 034	251 509
Wartość brutto – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	250	10 375	50 967	45 765	73 672	181 029
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupów)	-	-	11 035	5 525	40 238	56 798
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-	-	-5 355	-6 934	-4 712	-17 001
- rozliczenie inwestycji w koszty	-	-	-2 462	-268	-3 517	-6 247
- pozostałe	-	-	-	-27	-230	-257
Wartość brutto na 31.12.2009	250	10 375	138 819	87 902	228 485	465 831
Umorzenie na 1.01.2009	-	-	-43 503	-17 607	-77 472	-138 582
Wartość umorzenia - połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-	-1 935	-20 727	-23 762	-49 235	-95 659
- amortyzacja	-	-108	-11 641	-8 103	-24 927	-44 779
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-	-	2 860	4 245	4 542	11 647
- pozostałe	-	-	-	29	271	300
Umorzenie na 31.12.2009	-	-2 043	-73 011	-45 198	-146 821	-267 073
Odpisy na 1.01.2009	-	-	-	-	-	-
Wartość odpisów – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-	-	-5 594	-19	-2 085	-7 698
- utworzenia	-	-	-1 780	-	-5 220	-7 000
- rozwiązania	-	-	2 235	-	95	2 330
- umorzenie w ciężar odpisów	-	-	-	-	1 681	1 681
Odpisy na 31.12.2009	-	-	-5 139	-19	-5 529	-10 687
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2009	250	8 332	60 669	42 685	76 135	188 071

W tys. PLN	Grunt i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Nieruchomości własne	Inwestycje w obcy majątek trwałe	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2008	-	-	83 408	39 525	121 861	244 794
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	-	-	8 366	11 483	13 017	32 866
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-	-	-6 823	-6 582	-11 558	-24 963
- pozostałe	-	-	-317	-585	-286	-1 188
Wartość brutto na 31.12.2008	-	-	84 634	43 841	123 034	251 509
Umorzenie na 1.01.2008	-	-	-40 897	-16 378	-73 703	-130 978
- amortyzacja	-	-	-9 164	-5 325	-15 328	-29 817
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-	-	6 557	4 029	11 386	21 972
- pozostałe	-	-	-	67	173	240
Umorzenie na 31.12.2008	-	-	-43 504	-17 607	-77 472	-138 583
Odpisy na 1.01.2008	-	-	-	-	-	-
- utworzenia	-	-	-	-	-	-
- rozwiązania	-	-	-	-	-	-
Odpisy na 31.12.2008	-	-	-	-	-	-
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2008	-	-	41 130	26 234	45 562	112 926

Rzeczowy majątek trwałe posiadany przez Bank nie podlega ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowi zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

14. Wartości niematerialne

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zmiany stanu wartości niematerialnych:

Nota 14

Wartości niematerialne (w tys. PLN)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Wartość brutto na początek okresu	44 668	32 653
Wartość brutto – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	31 284	-
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	38 317	12 332
- likwidacja	-1 351	-
- rozliczenie inwestycji w koszty	-14 385	-
- pozostałe	-9 519	-318
Wartość brutto na koniec okresu	89 014	44 667
Umorzenie na początek okresu	-18 772	-10 366
Wartość umorzenia – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-13 852	-
- amortyzacja	-13 357	-8 405
- zmniejszenie stanu (sprzedaż i likwidacja)	1 351	-
Umorzenie na koniec okresu	-44 630	-18 771
Odpisy na początek okresu	-	-
Odpisy – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-2 855	-
- utworzenia	-	-
- rozwiązania	653	-
Umorzenie na koniec okresu	-2 202	-
Razem netto wartości niematerialne na koniec okresu	42 182	25 896

Wartości niematerialne posiadane przez Bank nie podlegają ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowią zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

15. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Poniższa tabela prezentuje aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego według stanu na 31 grudnia 2009 roku oraz dane porównawcze na 31 grudnia 2008 roku:

Nota 15.1

W tys. PLN	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	282 784	244 038
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	55 085	147 452
Podatek odroczonego netto	227 699	96 586

Podatek odroczonego obliczany jest od wszystkich różnic przejściowych metodą bilansową przy zastosowaniu nominalnych stawek podatkowych, które będą obowiązywały w momencie odwrócenia takich różnic.

Nota 15.2

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 1.01.2009	Bilans otwarcia – połączenie z Dominet Bankiem S.A.	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 31.12.2009
Niezrealizowane odsetki do zapłacenia	12 345	5 493	-3 605	-	14 233
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	-	-	2 489	-	2 489
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	34 730	32 987	87 966	-	155 683
Korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego zapadłych instrumentów pochodnych	19 818	-	17 118	-	36 936
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	6 848	4 513	6 900	-	18 261
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	162 902	-	-119 503	-	43 399
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	4 235	2	-	-1 981	2 256
Prowizje rozliczane w czasie	2 973	3 802	-4 184	-	2 591
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	-	1 553	-1 553	-	-
Różnica pomiędzy ceną rynkową a ceną nabycia akcji	-	-	4 184	-	4 184
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości	-	703	1 747	-	2 450
Pozostałe	187	250	-135	-	302
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	244 038	49 303	-8 576	-1 981	282 784
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)					
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	20 573	4 299	-6 854	-	18 018
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	8 171	-	-7 012	-	1 159
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	3 266	3 723	-854	-	6 135
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	1	-	-1	-	-
Wycena papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	113 739	-	-93 065	-	20 674
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	25	-	184	209
Prowizje rozliczane w czasie	1 702	7	-288	-	1 421
Wartość przyszłego wynagrodzenia z tytułu kredytów sekurytyzowanych	-	5 995	695	-	6 690
Przychody do otrzymania	-	864	-118	-	746
Pozostałe	-	35	-2	-	33
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	147 452	14 948	-107 499	184	55 085
Podatek odroczonego netto	96 586	34 355	98 923	-2 165	227 699

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 1.01.2008	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 31.12.2008
Niezrealizowane odsetki do zapłacen	8 219	4 126	-	12 345
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	113	-113	-	-
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	81	-81	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	22 541	12 189	-	34 730
Korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego zapadłych instrumentów pochodnych	-	19 818	-	19 818
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	8 495	- 1 647	-	6 848
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	13 609	149 293	-	162 902
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	661	-	3 574	4 235
Prowizje rozliczane w czasie	3 479	-506	-	2 973
Pozostałe	171	16	-	187
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	57 369	183 095	3 574	244 038
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)				
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	13 074	7 499	-	20 573
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	353	7 818	-	8 171
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	3 025	241	-	3 266
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	6	-5	-	1
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	6 907	106 832	-	113 739
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-
Pozostałe	131	-131	-	-
Prowizje rozliczane w czasie	-	1 702	-	1 702
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	23 496	123 956	-	147 452
Podatek odroczonego netto	33 873	59 139	3 574	96 586

Zmiana podatku odroczonego netto nie jest równa wartości kosztów z tytułu podatku odroczonego, ponieważ podatek odroczonego od niezrealizowanych zysków i strat z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowany jest bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku łączna wartość bieżących i odroczonego zobowiązań podatkowych odnoszących się do pozycji zmniejszających lub zwiększających kapitał własny wyniosła - 2 165 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2008 roku 3 574 tys. PLN.

16. Pozostałe aktywa

Nota 16

Pozostałe aktywa (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	12 100	3 589
Odsetki do otrzymania, w tym:	63 387	96 795
- od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	43	127
- od należności od banków	671	443
- od należności od klientów	49 666	73 667
- od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	1 717	1 937
- od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	11 290	20 621
Aktywa finansowe ujmowane w dacie zawarcia transakcji	-	5 093
Rozrachunki międzybankowe	203	461
Przychody do otrzymania	14 367	11 835
Należności od kontrahentów	9 618	10 613
Rozliczenie transakcji kartami	11 380	-
Należności z tytułu ubezpieczeń	6 609	-
Niezapłacone prowizje i opłaty	5 754	551
Pozostałe	18 265	8 121
Razem pozostałe aktywa	141 683	137 058
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-22 175	-1 675
Razem pozostałe aktywa netto	119 508	135 383

17. Zobowiązania

Zobowiązania wobec banków

Nota 17.1

Zobowiązania wobec banków (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	325 000
- Kredyt lombardowy	-	325 000
Depozyty banków	556 579	1 438 513
- Bieżące	33 223	48 554
- Terminowe	79 670	974 683
- Zabezpieczenia pieniężne	443 686	415 276
Pozostałe	1 454 575	513 450
Razem zobowiązania wobec banków	2 011 154	2 276 963

W pozycji „Pozostałe” wykazywane są zobowiązania z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych (transakcje typu fx spot i fx swap) w dacie zawarcia transakcji.

Zobowiązania wobec klientów

Nota 17.2

Zobowiązania wobec klientów (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Depozyty bieżące	1 917 638	1 192 980
Depozyty terminowe	7 138 192	4 915 383
Zabezpieczenia pieniężne	186 615	236 308
Pozostałe	1 640	42 861
Razem zobowiązania wobec klientów	9 244 085	6 387 532

Kredyty i pożyczki otrzymane

Nota 17.3

Kredyty i pożyczki otrzymane (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków	5 686 288	5 277 520
Kredyty i pożyczki otrzymane od pozostałych instytucji	821 640	2 920 680
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji - obligacje	46 348	-
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji - pożyczka	6 617	-
Razem kredyty i pożyczki otrzymane	6 560 893	8 198 200

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W wyniku transakcji połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. Fortis Bank Polska przejął zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji. W dniu 22 lipca 2004 roku Dominet Bank S.A. zawarł umowę z BRE Bankiem S.A. w sprawie organizacji Programu Emisji Obligacji. Obligacje imienne, o wartości nominalnej 100 tys. PLN, zostały wyemitowane przez Dominet Bank S.A. za pośrednictwem BRE Banku S.A. w dniu 29 lipca 2004 roku w kwocie 30 mln PLN. Termin wykupu obligacji przypada 29 lipca 2014 roku.

18. Zobowiązania podporządkowane

Na koniec 2009 roku zaangażowanie Banku z tytułu zobowiązań podporządkowanych było następujące:

- umowa z dnia 13 lipca 2004 roku zawarta z BRE Bankiem S.A. w sprawie organizacji Programu Emisji Obligacji Podporządkowanych. Obligacje podporządkowane zostały wyemitowane przez Dominet Bank S.A. za pośrednictwem BRE Banku S.A. w dniu 29 lipca 2004 roku w kwocie 30 mln PLN. W dniu 14 września 2004 roku Komisja Nadzoru Bankowego wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Dominet Banku S.A. środków pieniężnych z tytułu emisji obligacji podporządkowanych w kwocie 30 mln PLN.
- umowa z dnia 23 października 2007 roku zawarta z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie (zastępująca umowę z dnia 28 września 2007 roku zawartą z Fortis Bank (Nederland) N.V.) w sprawie zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej w wysokości 100 mln EUR. 21 listopada 2007 roku Zarząd Fortis Banku Polska SA uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego. Dnia 27 listopada 2008 roku Fortis Bank Nederland, na podstawie umowy cesji, przeniósł swoją wierzytelność wobec Fortis Bank Polska SA na Fortis Bank Luksemburg.
- umowa z dnia 21 kwietnia 2009 roku zawarta z Fortis Finance Belgium SCRL w sprawie zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej w wysokości 50 mln EUR. Na podstawie aneksu do umowy (z dnia 10 czerwca 2009 roku) kwota pożyczki podporządkowanej została zmniejszona do 20 mln EUR. W dniu 30 czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zaliczenie pożyczki, w kwocie 20 mln EUR, jako zobowiązania podporządkowanego, do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.
- umowa z dnia 21 kwietnia 2009 roku zawarta przez Dominet Bank S.A. oraz Fortis Bank SA/NV (wraz z aneksem z 10 czerwca 2009 roku) w sprawie zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej w wysokości 60 mln PLN. W dniu 30 czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy własnych uzupełniających Dominet Banku S.A. środków pieniężnych w kwocie 60 mln PLN jako zobowiązania podporządkowanego zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

Nota 18

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Stan na początek okresu	417 240	358 200
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	90 000	-
Zwiększenie	205 410	-
- z tytułu pożyczek	82 164	-
- z tytułu emisji obligacji	123 246	-
Zmniejszenia	-123 246	-
- z tytułu pożyczek	-	-
- z tytułu wykupu obligacji	-123 246	-
Różnice kursowe	-6 420	59 040
Stan na koniec okresu	582 984	417 240

19. Pozostałe zobowiązania

Nota 19

Pozostałe zobowiązania (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Przychody przyszłych okresów	14 927	16 256
Odsetki do zapłacenia, w tym:	74 170	64 829
- od zobowiązań wobec banków	2 994	13 958
- od zobowiązań wobec klientów	65 897	35 313
- od kredytów i pożyczek otrzymanych	768	15 428
- od zobowiązań podporządkowanych	4 511	130
Koszty do zapłacenia	18 280	9 016
Podatki do zapłacenia	12 617	5 377
Świadczenia pracownicze	28 008	25 077
Rozrachunki międzybankowe	40 415	188 332
Zobowiązania wobec kontrahentów	15 365	18 557
Rozliczenie z tytułu zadłużenia kredytowego	35 296	16 588
Pozostałe	26 336	10 060
Razem pozostałe zobowiązania	265 414	354 092

20. Rezerwy

Nota 20.1

Rezerwy według tytułów (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	42 258	8 270
Rezerwa na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	6 137	4 655
Rezerwy na ryzyko prawne	4 886	2 900
Rezerwa na podnajem lokali	3 492	1 049
Rezerwa na przyszłe zobowiązania - restrukturyzacja	20 238	-
Razem rezerwy	77 011	16 874

W związku z projektem optymalizacji działalności operacyjnej Bank utworzył rezerwę restrukturyzacyjną w wysokości 20 238 tys. PLN.

Opis projektu optymalizacji działalności operacyjnej znajduje się w rozdziale 33 „Inne istotne informacje”, pkt.33.8.

W poniższych notach zostały zaprezentowane zmiany stanu rezerw:

Nota 20.2.1

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Stan na początek okresu	12 925	12 639
Połączenie z Dominet Bankiem S.A. – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	1 955	-
Połączenie z Dominet Bankiem S.A. – zobowiązania pozabilansowe	965	-
Zwiększenia	44 863	9 000
- na zobowiązania pozabilansowe	40 574	5 893
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	4 289	3 107
Zmniejszenia	-12 269	-8 724
- na zobowiązania pozabilansowe	-7 507	-2 544
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	-4 762	-6 180
Różnice kursowe	-44	10
Stan na koniec okresu	48 395	12 925

Nota 20.2.2

Zmiana stanu pozostałych rezerw (w tys. PLN)	1.01.2009 – 31.12.2009	1.01.2008 – 31.12.2008
Stan na początek okresu	3 949	3 335
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	1 297	-
Zwiększenia	40 373	1 107
- na ryzyko prawne	18 140	-
- na podnajem lokali	1 995	1 107
- na przyszłe zobowiązania	-	-
- na przyszłe zobowiązania - restrukturyzacja	20 238	-
Zmniejszenia	-17 003	-493
- na ryzyko prawne	-16 154	-
- na podnajem lokali	-849	-493
- na przyszłe zobowiązania	-	-
Stan na koniec okresu	28 616	3 949

21. Kapitały własne

Nota 21.1

Kapitały własne (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał zakładowy	1 206 175	503 135
Kapitał zapasowy	554 415	308 656
Pozostałe kapitały	45 639	344 983
Kapitał z aktualizacji wyceny	-8 725	-18 053
Wynik roku bieżącego	-428 670	78 191
Razem kapitały własne	1 368 834	1 216 912

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem Banku oraz zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 1 206 175 300 złotych i podzielony jest na 24 123 506 akcji o wartości nominalnej 50,00 złotych każda.

Akcje Banku są akcjami na okaziciela o równej wartości nominalnej, dającymi równe prawa głosu oraz uczestnictwo w zysku na tych samych zasadach. Nie występują uprzywilejowania ani ograniczenia związane z jakąkolwiek grupą akcji. Akcje zostały opłacone gotówką.

Nota 21.2

Seria / emisja	Data rejestracji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji według wartości nominalnej
A	19.12.1990	634 060	31 703 000
B	30.04.1991	1 115 940	55 797 000
C	14.07.1994	2 000 000	100 000 000
D	11.07.1996	1 250 000	62 500 000
E	11.04.1997	1 250 000	62 500 000
F	04.06.1998	625 000	31 250 000
G	04.06.1998	740 000	37 000 000
H	08.10.1999	761 500	38 075 000
I	03.07.2000	1 675 300	83 765 000
J	28.06.2001	5 025 900	251 295 000
K	02.01.2007	1 693 480	84 674 000
L	31.07.2009	5 243 532	262 176 600
M	14.09.2009	2 108 794	105 439 700
Razem		24 123 506	1 206 175 300

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawiała się następująco:

Nota 21.3

Stan na 31.12.2009	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA*	% udział w ogólnej liczbie głosów*
Fortis Bank S.A./NV	18 848 593	78,13%	18 848 593	78,13%
Dominet SA**	5 243 532	21,74%	5 243 532	21,74%
Pozostali	31 381	0,13%	31 381	0,13%
Razem:	24 123 506	100,00%	24 123 506	100,00%

* BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym (74,93% akcji) w stosunku do Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

** Fortis Bank SA/NV jest podmiotem dominującym (100% akcji) w stosunku do Dominet S.A.

Stan na 31.12.2008	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 651 449	99,29%	16 651 449	99,29%
Pozostali	119 731	0,71%	119 731	0,71%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Kolejnym składnikiem kapitałów własnych jest kapitał zapasowy tworzony z odpisów z zysku w wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Na kapitał ten kierowane są również różnice między wartością emisyjną i nominalną akcji Banku. Odpisy z zysku netto na kapitał zapasowy wynoszą co najmniej 8% i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku.

Pozostałe kapitały zasadniczo tworzone są z corocznych odpisów z zysku netto zatwierdzanych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Kapitał rezerwowi przeznaczony jest na pokrycie szczególnych strat i wydatków, a fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie niezidentyfikowanych ryzyk działalności bankowej. Decyzje o wykorzystaniu pozostałych kapitałów podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Nota 21.4

Pozostałe kapitały (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Fundusz ogólnego ryzyka	45 639	194 639
Kapitał rezerwowi	-	150 344
Razem pozostałe kapitały	45 639	344 983

Kapitał z aktualizacji wyceny według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz w okresach porównywalnych wynosił:

Nota 21.5

Kapitał z aktualizacji wyceny (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	-11 871	-22 287
- bonów skarbowych	2 333	1 522
- obligacji skarbowych	-14 204	-23 809
Podatek odroczonej	2 047	4 234
Inny	1 099	-
Razem kapitał z aktualizacji wyceny	-8 725	-18 053

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje zmiany wartości godziwej z tytułu wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży. Wysokość dokonanego odpisu aktualizującego powiększa lub pomniejsza wartość inwestycji dostępnych do sprzedaży.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne skutki zmiany wartości godziwej w danym okresie odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane i ujęte w rachunku zysków i strat. W przypadku stwierdzenia utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, ujmują się w rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Informacje na temat planowanego podziału wyniku finansowego i wypłaty dywidendy

Zarząd Banku zamierza zaproponować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy pokrycie straty bilansowej Banku za rok 2009 w całości z kapitału zapasowego.

22. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych

W poniższej notcie została zaprezentowana zmiana stanu pozostałych aktywów i zobowiązań w podziale na tytuły:

Nota 22

Zmiana stanu pozostałych aktywów i zobowiązań (w tys. PLN)	1.01.2009- 31.12.2009	1.01.2008- 31.12.2008
Koszty do zapłacen	9 264	-2 895
Aktywa i zobowiązania finansowe ujęte w dacie zawarcia transakcji	5 093	71 607
Odsetki do otrzymania	33 408	-27 081
Odsetki do zapłacenia	9 341	23 395
Rozrachunki międzybankowe	-147 659	130 788
Świadczenia pracownicze	2 931	-6 445
Rozliczenia z tytułu zadłużenia kredytowego	18 708	-16 054
Rozrachunki z kontrahentami	-2 197	3 537
Połączenie z Dominet Bankiem S.A.	-63 305	-
Pozostałe	-22 191	-16 703
Razem zmiana stanu pozostałych aktywów i zobowiązań	-156 607	160 149

23. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych

Zgodnie z zasadami funkcjonowania funduszu ochrony środków gwarantowanych, określonymi w Ustawie z dnia 14 grudnia 1994 roku z późniejszymi zmianami o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, księgi Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wykazywały wydzielone ewidencyjnie z aktywów obligacje skarbowe o wartości nominalnej 35 000 tys. PLN oraz bony skarbowe o wartości nominalnej 17 850 tys. PLN, stanowiące pokrycie BFG. Rodzaj aktywów i ich wysokość, zarejestrowana w księgach banku przeznaczonych na pokrycie funduszu BFG jest zgodna z warunkami określonymi w szczególności w art. 26 ust.1 i 2 oraz art. 13 niniejszej Ustawy.

Nota 23.1

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowiące zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (w tys. PLN)		
	31.12.2009	31.12.2008
- Bony skarbowe według wartości nominalnej	17 850	-
- Bony skarbowe według wartości bilansowej	17 588	-
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	35 000	25 000
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	33 387	23 425
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wartość bilansowa	50 975	23 425
Wartość środków pieniężnych objętych systemem gwarantowania zgromadzonych w Banku		
	9 204 726	7 695 555

Nota 23.2

Papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy (w tys. PLN)		
	31.12.2009	31.12.2008
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	-	382 400
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	-	369 372
z tego wykorzystano pod zaciągnięty kredyt:	-	-
Razem papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy wartość bilansowa	-	369 372

Kredyt lombardowy jest zaciągany w oparciu o Regulamin refinansowania banków kredytem lombardowym przez NBP ogłoszony w Uchwale nr 42/2008 Zarządu NBP z dnia 1 lutego 2008 roku oraz Uchwale Nr 44/2008 z dnia 13 października 2008 roku (Dz. Urz. NBP nr 3 i 16 z 2008 roku), który reguluje warunki udzielania bankom kredytu lombardowego, warunki jego wykorzystania oraz zasady i tryb zabezpieczania spłaty kredytu lombardowego poprzez zastaw na prawach z papierów wartościowych. Kredyt lombardowy może zostać zaciągnięty w wysokości 85% kwoty zablokowanych papierów wartościowych.

Bank korzysta z kredytu technicznego udzielanego przez NBP. Warunki i zasady udzielania bankom przez NBP kredytu technicznego wykorzystywanego i spłacanego w ciągu dnia operacyjnego określa w szczególności „Regulamin refinansowania banków w ciągu dnia operacyjnego przez NBP” ogłoszony w Uchwale nr 5/2008 zarządu NBP z dnia 1 lutego 2008 roku oraz z Uchwały Nr 54/2008 z dnia 13 listopada 2008 roku (Dz. Urz. NBP nr 3 i 21 z 2008 roku). Zabezpieczeniem spłaty kredytu technicznego jest przeniesienie na NBP praw ze skarbowych papierów wartościowych. NBP udziela kredytu technicznego poprzez przekazanie środków na rachunek bieżący banku, prowadzony przez Departament Systemów Płatniczych NBP, w wysokości stanowiącej 85% wartości nominalnej przewłaszczonej w celu zabezpieczenia spłaty skarbowych papierów wartościowych, nominowanych w PLN, a w przypadku EUR 100%. Kredyt ten wykorzystany i spłacony w tym samym dniu nie podlega oprocentowaniu.

24. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu według wartości nominalnej na 31.12.2009 roku oraz dla okresów porównywalnych, w podziale na rezydualne terminy wymagalności.

Nota 24.1

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2009							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					Razem
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce- 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	116 402	116 823	2 715 005	1 869 378	2 626 307	1 470 984	-	8 681 674
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty kupione	40 733	14 556	487 195	45 664	218 636	38 150	-	789 645
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty sprzedane			484 958	40 682	202 727	36 010	-	764 377
- Opcje – kwoty kupione	67 368	93 394	453 650	668 984	1 102 472	286 752	-	2 511 858
- Opcje – kwoty sprzedane			473 832	668 984	1 102 472	286 752	-	2 532 040
- CIRS – kwoty kupione	8 301	8 873	410 820	221 288	-	410 820	-	1 042 928
- CIRS – kwoty sprzedane			404 550	223 776	-	412 500	-	1 040 826
Kontrakty na stopę procentową	60 754	54 651	300 000	853 220	1 524 116	2 254 622	-	7 643 254
- FRA	-	-	-	-	-	-	-	-
- IRS – kwoty kupione	49 838	43 736	150 000	426 610	719 320	835 162	1 078 092	3 209 184
- IRS – kwoty sprzedane			150 000	426 610	719 320	835 162	1 078 092	3 209 184
- Opcje – kwoty kupione	10 916	10 915	-	-	42 738	292 149	277 556	612 443
- Opcje – kwoty sprzedane			-	-	42 738	292 149	277 556	612 443
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	177 156	171 474	3 015 005	2 722 598	4 150 423	3 725 606	2 711 296	16 324 928
Nienotowane na rynkach regulowanych	177 156	171 474	3 015 005	2 722 598	4 150 423	3 725 606	2 711 296	16 324 928
Ogółem	177 156	171 474	3 015 005	2 722 598	4 150 423	3 725 606	2 711 296	16 324 928

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2008							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce- 1 rok	1-5 lat	>5 lat	Razem
Kontrakty walutowe:	1 036 267	889 452	6 295 221	5 362 305	15 062 342	3 317 149	-	30 037 017
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty kupione	348 812	138 764	1 880 152	587 773	1 272 382	212 044	-	3 952 351
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty sprzedane			1 755 830	547 200	1 237 444	203 563	-	3 744 037
- Opcje – kwoty kupione	649 574	747 329	1 327 137	2 113 666	5 861 125	1 450 771	-	10 752 699
- Opcje – kwoty sprzedane			1 332 102	2 113 666	5 867 083	1 450 771	-	10 763 622
- CIRS – kwoty kupione	37 881	3 359	-	-	428 524	-	-	428 524
- CIRS – kwoty sprzedane			-	-	395 784	-	-	395 784
Kontrakty na stopę procentową	80 724	72 149	220 864	650 000	1 226 086	3 257 128	3 125 820	8 479 898
- FRA	1 078	987	-	-	400 000	-	-	400 000
- IRS – kwoty kupione	71 288	62 804	100 000	325 000	411 284	1 333 810	1 238 498	3 408 592
- IRS – kwoty sprzedane			100 000	325 000	411 284	1 333 810	1 238 498	3 408 592
- Opcje – kwoty kupione	8 358	8 358	10 432	-	1 759	294 754	324 412	631 357
- Opcje – kwoty sprzedane			10 432	-	1 759	294 754	324 412	631 357
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	1 116 991	961 601	6 516 085	6 012 305	16 288 428	6 574 277	3 125 820	38 516 915
Nienotowane na rynkach regulowanych	1 116 991	961 601	6 516 085	6 012 305	16 288 428	6 574 277	3 125 820	38 516 915
Ogółem	1 116 991	961 601	6 516 085	6 012 305	16 288 428	6 574 277	3 125 820	38 516 915

25. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania.

W poniższych tabelach zaprezentowane zostały zobowiązania warunkowe Banku według stanu na dzień 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze.

Nota 25.1

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania warunkowe udzielone		
- finansowe	2 628 355	4 018 046
- gwarancyjne	805 490	908 430
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	3 433 845	4 926 476
Zobowiązania warunkowe otrzymane		
- finansowe	4 242 177	1 606 913
- gwarancyjne	259 672	282 933
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	4 501 849	1 889 846
Razem zobowiązania warunkowe	7 935 694	6 816 322

Najbardziej znaczącą pozycję udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią zobowiązania z tytułu udzielenia kredytów, które na 31.12.2009 roku wynosiły 2 518 271 tys. PLN, co stanowi 96% udzielonych finansowych zobowiązań pozabilansowych Banku oraz odpowiednio 3 868 073 tys. PLN według stanu na 31.12.2008 roku - 96%. Do zobowiązań

z tytułu udzielenia kredytów zaliczane są przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych, niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

W pozycji udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym prezentowane są także udzielone akredytywy importowe.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym wynikają z wystawionych na rzecz klientów gwarancji i dotyczą głównie gwarancji dobrego wykonania kontraktów oraz gwarancji spłaty należności. Bank oferuje swoim klientom udzielanie gwarancji w ramach standardowej oferty kredytowej skierowanej głównie do klientów korporacyjnych. Przychody prowizyjne z wystawionych gwarancji rozliczane są liniowo przez okres trwania gwarancji i zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji w rachunku zysków i strat Banku.

Do udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są również udzielone akredytywy eksportowe oraz umowy ramowe o charakterze gwarancyjnym.

Najbardziej znaczącą pozycję wśród zobowiązań otrzymanych przez Bank stanowiły przyznane przez NBP i jednostki powiązane organizacyjnie, niewykorzystane linie kredytowe w kwocie 4 242 177 tys. PLN według stanu na 31.12.2009 roku, oraz odpowiednio 1 606 913 tys. PLN według stanu na 31.12.2008 roku.

Do otrzymanych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są gwarancje i poręczenia stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów w kwocie 259 672 tys. PLN według stanu na 31.12.2009 roku, oraz 282 933 tys. PLN według stanu na 31.12.2008 roku.

Dotychczasowe doświadczenia Banku potwierdzają, że terminy wykonania finansowych zobowiązań warunkowych są tożsame z umownymi terminami ważności tych zobowiązań.

Efekt finansowy pozabilansowych zobowiązań warunkowych został zaprezentowany w tabeli powyżej.

26. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Kompleksowy zakres usług

Bank proponuje swoim Klientom kompleksowy produkt bankowy, który obejmuje:

- prowadzenie rachunków papierów wartościowych służących do ewidencji aktywów, w szczególności: akcji, obligacji, bonów skarbowych, papierów komercyjnych,
- rozliczanie transakcji na papierach wartościowych zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych,
- dokonywanie operacji na papierach wartościowych (wypłata dywidend, odsetek od obligacji, wykup papierów dłużnych),
- pośredniczenie w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych i na rynku międzybankowym;
- wykonywanie raportów dostosowanych do potrzeb klienta,
- dostarczanie informacji o wydarzeniach rynkowych.

Przechowywanie papierów wartościowych

Bank jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A, który jest centralną instytucją odpowiedzialną za prowadzenie i nadzorowanie systemu depozytowo-rozliczeniowego w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w Polsce. Posiada tam rachunek papierów wartościowych dedykowany specjalnie dla swoich Klientów. W ten sposób aktywa banku i Klientów są od siebie oddzielone.

Rozliczenie transakcji

Wszystkie transakcje rozliczane są po otrzymaniu od Klienta dyspozycji rozliczeniowej. Wyjątek stanowi składanie zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i na BondSpot S.A., gdzie zlecenie Klienta zastępuje dyspozycję. Terminy rozliczania transakcji zawieranych na poszczególnych rynkach są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub w przypadku braku ogólnych uregulowań, odbywają się w dacie uzgodnionej z Klientem.

Raporty dla klienta

Bank przekazuje Klientowi sprawozdania na temat jego działalności inwestycyjnej. Treść i forma, częstotliwość oraz sposób przekazywania sprawozdań ustalana jest indywidualnie z każdym Klientem i zostaje dostosowana do jego potrzeb.

Depozytariusz

Bank pełni funkcję depozytariusza dla funduszu inwestycyjnego Fortis FIO. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zadania Banku w tym zakresie obejmują w szczególności:

- prowadzenie rejestru,
- kontrolę obliczania wartości aktywów netto i wycenę wartości jednostki uczestnictwa,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń transakcji,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń płatności,
- nadzór nad dostosowaniem limitów inwestycyjnych do Statutu funduszu i przepisów prawa,
- kontrolowanie czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez fundusz pod kątem ich zgodności ze Statutem funduszu oraz przepisami prawa.

Bank prowadzi na rzecz klientów rachunki papierów wartościowych. W poniższej tabeli zostały zaprezentowane dane dotyczące prowadzonych rachunków:

Nota 26

	31.12.2009	31.12.2008
Ilość rachunków prowadzonych na rzecz klientów (w sztukach)	16	12
Wartość środków zgromadzonych na rachunkach klientów (w tys. PLN)	2 891 605	2 428 005

Inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Bank na mocy odpowiednich umów zawartych z luksemburskimi funduszami inwestycyjnymi Fortis L Fund i Fortis L Fix pełni na rzecz funduszy szereg funkcji, których realizacja polega w szczególności na:

- reprezentowaniu funduszy przed ich uczestnikami i Komisją Nadzoru Finansowego,
- przyjmowaniu reklamacji od uczestników funduszy,
- zapewnianiu uczestnikom funduszy informacji o funduszach,
- weryfikacji i przekazywaniu zleceń klientów do agenta transferowego,
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z klientami w związku z inwestycjami w tytuły uczestnictwa,
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z funduszami,
- przekazywaniu raportów do klientów,
- obsłudze innych niż Fortis Bank Polska SA dystrybutorów funduszy inwestycyjnych,
- dystrybucji tytułów uczestnictwa funduszy.

27. Leasing

Leasing finansowy

Bank jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowie leasingu finansowego, zawartej w roku 2005, której przedmiotem były systemy alarmowe na potrzeby placówek własnych oraz placówek partnerskich. Bank rozpoznaje środki z tytułu leasingu finansowego jako aktywa trwale.

Umowa leasingu finansowego została zawarta przez Dominet Bank S.A., a w sprawozdaniu nie ujmuje się retrospektywnie tego typu zdarzeń, dlatego w danych porównawczych nie zostały zaprezentowane skutki tej umowy.

Nota 27.1

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Łączna kwota minimalnych opłat leasingowych	3 376	-
Niezrealizowane koszty finansowe	326	-
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	3 050	-

Nota 27.2

Łączna kwota minimalnych opłat leasingowych wg terminów zapadalności (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
do 1 roku	1 390	-
powyżej 1 roku do 5 lat	1 986	-
powyżej 5 lat	-	-
Razem	3 376	-

Nota 27.3

Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
do 1 roku	1 225	-
powyżej 1 roku do 5 lat	1 825	-
powyżej 5 lat	-	-
Razem	3 050	-

Leasing operacyjny

Płatności z tytułu umów najmu

Fortis Bank Polska SA, zgodnie z umowami najmu, zajmuje głównie pomieszczenia biurowe i magazynowe. Najbardziej znaczące umowy dotyczą obiektów w Warszawie i Krakowie.

W 2009 roku Bank poniósł opłaty z tytułu czynszów związanych z powyższymi nieruchomościami w wysokości 46 879 tys. PLN, a w okresie porównywalnym, tj. 2008 roku 28 591 tys. PLN. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysków i strat w nocie „Pozostałe koszty”.

Nota 27.4

Przyszłe zobowiązania (brutto) z tytułu umów najmu wg terminów płatności (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
do 1 roku	58 226	28 912
powyżej 1 roku do 5 lat	171 538	111 101
powyżej 5 lat	90 942	78 800
Razem	320 706	218 813

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe zobowiązania ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy.

Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych jak i w walutach obcych. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 1, 3 lub 6 miesięcy.

Bank po zakończeniu okresu najmu, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach zobowiązany jest do przywrócenia stanu technicznego sprzed okresu najmu.

Bank zgodnie z umowami najmu wynajmuje pomieszczenia biurowe.

Nota 27.5

Przyszłe należności (brutto) z tytułu umów najmu wg terminów płatności (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
do 1 roku	2 598	2 219
powyżej 1 roku do 5 lat	6 088	5 756
powyżej 5 lat	3 128	3 881
Razem	11 814	11 856

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe należności ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3, 6 lub 12 miesięcy.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Bank jest użytkownikiem wieczystym gruntu. Prawo wieczystego użytkowania gruntu rozpoznawane jest w księgach Banku jako leasing operacyjny. Roczne opłaty wnoszone przez Bank za wieczyste użytkowanie gruntu, wyliczone według stawek obowiązujących w danym roku, rozliczane są przez konto rozliczeń międzyokresowych kosztów.

Nota 27.6

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu wieczystego użytkowania gruntu wg terminów płatności (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
do 1 roku	6	-
powyżej 1 roku do 5 lat	29	-
powyżej 5 lat	439	-
Razem	474	-

28. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Poniżej zaprezentowano informacje o transakcjach Banku z jednostką dominującą, podmiotem zależnym oraz jednostkami powiązаныmi organizacyjnie. Transakcje te dotyczą operacji bankowych dokonywanych w ramach normalnej działalności biznesowej, warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Nota 28.1

31.12.2009 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	221 181	-	-	221 181
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	41 838	-	-	41 838
Należności od banków i klientów	982 862	1	413 713	1 396 576
Pozostałe aktywa	10 799	124	2 978	13 901
Razem	1 256 680	125	416 691	1 673 496
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	133 822	-	83	133 905
Zobowiązania wobec banków i klientów	1 086 179	17 769	831 578	1 935 526
Kredyty i pożyczki otrzymane	390 000	-	6 117 928	6 507 928
Zobowiązania podporządkowane	60 000	-	492 984	552 984
Pozostałe zobowiązania	3 573	79	2 993	6 645
Razem	1 673 574	17 848	7 445 566	9 136 988

31.12.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 106 389	-	-	1 106 389
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	205 148	-	-	205 148
Należności od banków i klientów	302 986	1	41 700	344 687
Pozostałe aktywa	10 451	211	197	10 859
Razem	1 624 974	212	41 897	1 667 083
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	717 080	-	-	717 080
Zobowiązania wobec banków i klientów	1 235 055	19 068	162 515	1 416 638
Kredyty i pożyczki otrzymane	-	-	8 198 200	8 198 200
Zobowiązania podporządkowane	-	-	417 240	417 240
Pozostałe zobowiązania	22 010	49	16 142	38 201
Razem	1 974 145	19 117	8 794 097	10 787 359

Nota 28.2

1.01.2009 – 31.12.2009 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	6 167	-	945	7 112
Koszty z tytułu odsetek	-14 492	-943	-108 096	-123 531
Przychody z tytułu prowizji	8 227	1 239	1 663	11 129
Koszty z tytułu prowizji	-2 238	-	-	-2 238
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	244	-	244
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-284 065	-	12 787	-271 278
Pozostałe przychody	4 324	16	56	4 396
Pozostałe koszty	-698	-	-	-698

1.01.2008 – 31.12.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	37 821	-	7 615	45 436
Koszty z tytułu odsetek	-34 087	-1 044	-217 075	-252 206
Przychody z tytułu prowizji	51 715	2 426	4 250	58 391
Koszty z tytułu prowizji	-1 355	-	-1	-1 356
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-716 437	-	993	-715 444
Wynik na transakcjach zabezpieczających	584	-	-	584
Pozostałe przychody	8 391	40	321	8 752

Nota 28.3

31.12.2009 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	46 135	49	126 214	172 398
- finansowe	-	49	114 582	114 631
- gwarancyjne	46 135	-	11 632	57 767
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	46 130	-	252	46 382
- finansowe	-	-	-	-
- gwarancyjne	46 130	-	252	46 382
Operacje na instrumentach pochodnych*	8 345 515	-	823 320	9 168 835

31.12.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	38 164	49	148 499	186 712
- finansowe	-	49	123 759	123 808
- gwarancyjne	38 164	-	24 740	62 904
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	1 252	-	-	1 252
- finansowe	-	-	-	-
- gwarancyjne	1 252	-	-	1 252
Operacje na instrumentach pochodnych*	17 295 111	-	-	17 295 111

* w pozycji „Operacje na instrumentach pochodnych” zaprezentowane zostały operacje kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych.

Istotne umowy dotyczące podmiotów powiązanych

Fortis Finance Belgium

W dniu 21 kwietnia 2009 roku Bank zawarł umowę kredytową z Fortis Finance Belgium SCRL z siedzibą w Brukseli w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z Fortis Finance Belgium SCRL w kwocie 50 mln EUR. Umowę zawarto na 10 lat, tj. do 21 kwietnia 2019 roku.

Dnia 10 czerwca 2009 roku został podpisany aneks do umowy kredytowej z dnia 21 kwietnia 2009 roku. Zgodnie z aneksem, kwota pożyczki podporządkowanej została zmniejszona do 20 mln EUR i będzie mogła zostać spłacona po 5 latach od zaciągnięcia pożyczki, zgodnie z warunkami przyjętymi w aneksie. Pozostałą część długu w wysokości 30 mln EUR Bank spłacił 23 czerwca 2009 roku.

W dniu 30 czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zaliczenie pożyczki, w kwocie 20 mln EUR, jako zobowiązania podporządkowanego, do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

W związku ze zmniejszeniem kwoty pożyczki podporządkowanej z Fortis Finance Belgium do 20 mln EUR i spłatą pozostałej części długu w wysokości 30 mln EUR, w dniu 23 czerwca 2009 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o emisji podporządkowanych obligacji imiennych. Oferta Fortis Bank Polska SA w sprawie nabycia przedmiotowych obligacji została przyjęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CBVA. W dniu 29 czerwca 2009 roku została zawarta Umowa Subemisyjna pomiędzy stronami, określająca szczegółowo warunki emisji i nabycia obligacji przez obligatariusza. Emisja w całości została objęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CBVA z siedzibą w Brukseli. Emisja została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej, 300 sztuk podporządkowanych obligacji imiennych o wartości nominalnej 100 000 EUR każda, z nieoznaczonym terminem wymagalności. Zarząd banku złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o zaliczenie tych obligacji do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego. W grudniu 2009 roku nastąpił wykup tych obligacji i w konsekwencji bank złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o wycofanie poprzedniego wniosku o wydanie zgody na zaliczenie tych obligacji do funduszy własnych.

W dniu 29 grudnia 2009 roku Bank zawarł z Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA umowę w sprawie udzielenia Bankowi linii kredytowej w wysokości 200 mln EUR. Uruchomienie kredytu nastąpiło w dniu 4 stycznia 2010 roku. Środki finansowe z kredytu przeznaczone zostaną na ogólne cele korporacyjne banku. Umowa zastąpiła umowę kredytową z dnia 7 grudnia 2007 roku, która wygasła 4 stycznia 2010 roku. Okres kredytowania wynosi 13 miesięcy od momentu uruchomienia kredytu. Oprocentowanie kredytu zostało ustalone w oparciu o stawkę EURIBOR powiększoną o marżę.

29. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami

Łączną wartość wynagrodzeń oraz wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Zarządzających Fortis Bank Polska SA przedstawia poniższa tabela:

Nota 29.1

W tys. PLN	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Zarząd, w tym:	5 155	6 602
- wynagrodzenia	3 070	3 147
- korzyści*	613	543
- inne**	1 472	2 912
Rada Nadzorcza	598	487
Dyrektorzy Zarządzający***	13 189	11 152

* W pozycji korzyści, Bank ujmuje koszty opieki medycznej, samochodu służbowego (ryczałt), koszty mieszkania.

** W pozycji inne, Bank ujmuje ekwiwalent za urlop, premie i wynagrodzenie za posiedzenia Zarządu Banku.

*** Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów bezpośrednio podlegających Zarządowi.

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane szczegółowe dane dotyczące wynagrodzeń członków Zarządu Banku za rok 2009 oraz dane porównawcze za rok 2008.

Nota 29.2

1.01.2009 – 31.12.2009 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia	Korzyści	Inne	Razem
Alexander Paklons	Prezes Zarządu	-	255	701	956
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes	827	5,5	-	832,5
Frederic Amoudru	Wiceprezes Zarządu od 13.11.2009	-	13	-	13
Jean - Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu	625	137	-	762
Jacek Obłąkowski	Wiceprezes Zarządu od 1.04.2009	324	2	-	326
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu	827	5,5	250	1 082,5
Michel Thebault	Wiceprezes Zarządu od 1.09.2009	205	83	-	288
Thierry Lechien	Wiceprezes Zarządu do 15.06.2009	262	66	50	378
Philippe Van Hellemont	Wiceprezes Zarządu od 16.06.2009	-	46	471	517
Razem		3 070	613	1 472	5 155

1.01.2008 – 31.12.2008 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia	Korzyści	Inne	Razem
Alexander Paklons	Prezes Zarządu	-	263	692	955
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes	796	6	277	1 079
Bartosz Chytle	Wiceprezes Zarządu do 30.06.2008 roku	388	3	1 353	1 744
Jean – Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu	597	132	288	1 017
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu	800	6	275	1 081
Thierry Lechien	Wiceprezes Zarządu	566	133	27	726
Razem		3 147	543	2 912	6 602

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane szczegółowe dane dotyczące wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej Banku za rok 2009 oraz dane porównawcze za rok 2008.

Nota 29.3

1.01.2009 – 31.12.2009 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia
Camille Fohl	Przewodniczący od 26.06.2009	90
Jos Clijsters	Wiceprzewodniczący	150
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący	120
Zbigniew Dresler	Członek Rady	84
Reginald De Gols	Członek Rady od 26.06.2009	42
Christopher Norris	Członek Rady do dnia 31.01.2009	7
Peter Ullmann	Członek Rady do 26.06.2009	42
Lucas Willemyns	Członek Rady do 30.09.2009	63
Razem		598

1.01.2008 – 31.12.2008 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia
Jos Clijsters	Przewodniczący	108
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący	84
Werner Claes	Wiceprzewodniczący (do 25.09.2008 roku)	54
Zbigniew Dresler	Członek Rady	64
Peter Ullmann	Członek Rady	64
Marc Luet	Członek Rady (od dnia 21.02.2008 roku do 26.09.2008 roku)	35,5
Lucas Willemyns	Członek Rady (od dnia 21.02.2008 roku)	56,5
Christopher Norris	Członek Rady (od dnia 26.09.2008 roku)	21
Razem		487

Na koniec 2009 roku trzech członków Zarządu Banku zasiadało w Radzie Nadzorczej Fortis Private Investments Polska S.A. i nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia zarówno na koniec 2009 jak i na koniec 2008 roku.

Rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego Banku

Poniższa tabela prezentuje rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według stanu na 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2008 roku:

Nota 29.4

Rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według grup (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Krótkoterminowe, w tym:	3 133	2 889
- Zarząd	730	962
- Dyrektorzy Zarządzający	2 403	1 927
Długoterminowe, w tym:	230	250
- Zarząd	77	75
- Dyrektorzy Zarządzający	153	175
Razem rezerwy na świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego	3 363	3 139

Informacje dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń udzielonych przez Bank dla Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA.

Na 31.12.2009 roku Bank udzielił:

członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej w wysokości 29 tys. PLN, wykorzystano 19 tys. PLN;
- gwarancji w wysokości 5 tys. USD, na okres od 5 do 10 lat;
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym w wysokości 30 tys. PLN;

członkom Zarządu:

- 5 limitów w karcie kredytowej w łącznej wysokości 61 tys. PLN, wykorzystano 20 tys. PLN;
- 1 kredytu walucie obcej w wysokości 77 tys. PLN, z terminem pierwotnym zapadalności od 5 do 10 lat włącznie;
- 3 limitów w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym w łącznej wysokości 105 tys. PLN;

Dyrektorom Zarządzającym:

- 19 kredytów na łączną kwotę 4 169 tys. PLN, w tym 9 walucie obcej na łączną kwotę 2 694 tys. PLN z pierwotnym terminem spłaty od 5 lat do powyżej 30 lat;
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym na kwotę 14 tys. PLN, z czego na koniec roku 2009 wykorzystano 11 tys. PLN;
- 15 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 115 tys. PLN, z czego na koniec roku 2009 wykorzystano 18 tys. PLN;

osobom powiązanych z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 2 kredyty (w tym 3 w walucie obcej) w łącznej wysokości 154 tys. PLN, z pierwotnym terminem zapadalności od 10 do 30 lat włącznie;
- 3 limitów w rachunku oszczędnościowo-kredytowym w łącznej wysokości 38 tys. PLN, z czego na koniec roku 2009 wykorzystano 24 tys. PLN;
- 2 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 22 tys. PLN, z czego na koniec roku 2009 wykorzystano 2 tys. PLN.

Na 31.12.2008 roku Bank udzielił:

członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej w wysokości 29 tys. PLN, wykorzystano 25 tys. PLN;
- gwarancji w wysokości 5 tys. USD, na okres od 5 do 10 lat;
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym w wysokości 10 tys. PLN;

członkom Zarządu:

- 6 limitów w karcie kredytowej w łącznej wysokości 75 tys. PLN, wykorzystano 20 tys. PLN;
- 1 kredytu walucie obcej w łącznej wysokości 109 tys. PLN, z terminem pierwotnym zapadalności od 5 do 10 lat włącznie;
- 2 limitów w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym w łącznej wysokości 100 tys. PLN;

Dyrektorom Zarządzającym:

- 23 kredyty na łączną kwotę 6 115 tys. PLN, w tym 14 walucie obcej na łączną kwotę 5 065 tys. PLN z pierwotnym terminem spłaty od 3 lat do powyżej 30 lat;
- 8 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 107 tys. PLN, z czego na koniec roku 2008 wykorzystano 22 tys. PLN;
- 16 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 120 tys. PLN, z czego na koniec roku 2008 wykorzystano 33 tys. PLN;

osobom powiązanych z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 2 kredyty (w tym 1 w walucie obcej) w łącznej wysokości 165 tys. PLN, z pierwotnym terminem zapadalności od 10 do 30 lat włącznie;
- 3 limitów w rachunku oszczędnościowo-kredytowym w łącznej wysokości 37 tys. PLN, z czego na koniec roku 2008 wykorzystano 29 tys. PLN;
- 4 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 27 tys. PLN, z czego na koniec roku 2008 wykorzystano 8 tys. PLN.

Informacje na temat stanu zadłużenia pracowników z tytułu pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

Poniższa tabela przedstawia stan zadłużenia pracowników Fortis Bank Polska SA z tytułu pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Nota 29.5

Stan zadłużenia pracowników z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS	31.12.2009	31.12.2008
W tys. PLN	830	358

Kredyty pracownicze

Pracownicy Banku mają ponadto możliwość korzystania z kredytów pracowniczych. Stan zadłużenia z tego tytułu przedstawia poniższa tabela:

Nota 29.6

Udzielone kredyty pracownicze	31.12.2009	31.12.2008
W tys. PLN	162 220	180 870
Według liczby pracowników	1 607	1 060

Ogólne warunki dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń otrzymanych przez pracowników, Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie odbiegają od warunków rynkowych.

30. Świadczenia pracownicze

Zatrudnienie w Banku kształtowało się na następującym poziomie:

Nota 30.1

Zatrudnienie:	31.12.2009	31.12.2008
w etatach	2 664	1 768
w tym z wykształceniem:		
- wyższym	64%	67%
- licencyjnym	8%	10%
- średnim	28%	23%

Na świadczenia pracownicze składają się:

- Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na premie
 - rezerwa na niewykorzystane urlopy
 - ZFŚS
 - pozostałe
- Długoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na świadczenia emerytalne

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze w podziale na tytuły:

Nota 30.2

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze według tytułów (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Rezerwa na premie pracownicze	14 900	15 068
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	9 736	6 027
ZFŚS	1 345	592
Pozostałe	41	705
Razem krótkoterminowe świadczenia pracownicze	26 022	22 392

Bank nie finansuje pracowniczych programów emerytalnych.

W ramach długoterminowych świadczeń pracowniczych Bank rozpoznaje zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych. Świadczenia mają charakter programów określonych świadczeń oraz należą do programów nie finansowanych przez aktywa. Bank przyjął zasadę pełnego rozpoznawania zysków i strat aktuarialnych w rachunku zysków i strat.

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne są regulowane przez odpowiednie przepisy Kodeksu Pracy i mają charakter obligatoryjny.

W poniższej tabeli został zaprezentowany podział długoterminowych zobowiązań pracowniczych na programy:

Nota 30.3

Wartość bieżąca zobowiązań (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	1 986	1 451
Nagrody jubileuszowe	-	1 234
Razem długoterminowe świadczenia pracownicze	1 986	2 685
Zobowiązania ujęte w bilansie	1 986	2 685

W pierwszym półroczu roku 2009 zostały rozwiązane rezerwy na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych.

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie stanu na początek i koniec okresu wartości bieżącej długoterminowych zobowiązań pracowniczych:

Nota 30.4

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Bieżąca wartość zobowiązania na początek okresu	1 451	975
Koszty bieżącego zatrudnienia (*)	849	475
Koszty odsetek	91	53
Zyski (-)/straty(+) aktuarialne	-156	-32
Wypłacone świadczenia (-)	-139	-20
Skutek ograniczenia programu świadczeń	-110	-
Bieżąca wartość zobowiązania na koniec okresu	1 986	1 451

(*)pozycja zawiera kwotę 452 tys. PLN zobowiązań dotyczącą pracowników byłego Dominet Banku S.A.

Nota 30.5

Nagrody jubileuszowe (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Bieżąca wartość zobowiązania na początek okresu	1 234	1 188
Koszty bieżącego zatrudnienia	-	337
Koszty odsetek	-	57
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Zyski (-)/straty(+) aktuarialne	-	16
Wypłacone świadczenia (-)	-	-364
Skutek ograniczenia programu świadczeń	-1 234	-
Bieżąca wartość zobowiązania na koniec okresu	-	1 234

Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia, zyski/straty aktuarialne są ujmowane w pozycji „koszty osobowe”, a koszty odsetek w pozycji „koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

W poniższej tabeli zaprezentowano minimalną i maksymalną stopę dyskontową oraz przewidywaną stopę wzrostu wynagrodzeń uwzględnioną w wycenie świadczeń.

Nota 30.6

Założenia aktuarialne, przyjęte dla celów wyceny	31.12.2009	31.12.2008
Minimalna stopa dyskontowa	4,5%	5,1%
Maksymalna stopa dyskontowa	5,9%	6,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń:		
- rok 1	5,0%	14,0%
- rok 2	5,0%	10,0%
- od 3 roku	5,0%	5,0%

Powyższe założenia były stosowane dla wyceny obu rodzajów świadczeń.

Projekt szkoleniowy „Akademia Rozwoju Kompetencji – ARKa”

Fortis Bank Polska S.A. otrzymał dofinansowanie do projektu szkoleniowego „Akademia Rozwoju Kompetencji - ARKa”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: „Rozwój Kapitału Ludzkiego Przedsiębiorstw”. Wysokość dofinansowania wynosi 3 200 tys PLN. Projekt obejmuje 26 tematów szkoleń m.in. z zakresu zarządzania zmianą, zarządzania projektami i procesami, analizy finansowej przedsiębiorstw, technik negocjacji, zarządzania personelem, zarządzania czasem oraz stresem. Szkolenia w ramach Projektu skierowane są do wszystkich pracowników Banku. Projekt będzie trwał 22 miesiące, od marca 2009 roku do grudnia 2010 roku.

W poniższych notach zostały zaprezentowane przychody i koszty związane z Programem Szkoleniowym „Akademia Rozwoju Kompetencji – ARKa”.

Nota 30.7

Przychody związane z Programem Szkoleniowym „Akademia Rozwoju Kompetencji – ARKa” (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Przychody prowizyjne	607	-

Nota 30.8

Koszty związane z Programem Szkoleniowym „Akademia Rozwoju Kompetencji – ARKa” (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Koszty osobowe - wynagrodzenia	-774	-
Koszty osobowe - narzuty wynagrodzenia	-133	-
Pozostałe koszty - doradztwo i konsulting	-48	-
Pozostałe koszty - materiały biurowe	-21	-
Pozostałe koszty - podróże służbowe	-5	-
Pozostałe koszty - wydatki związane z użytkowaniem nieruchomości	-8	-
Pozostałe koszty - czynsze	-21	-
Pozostałe koszty - inne	-302	-
Razem	-1 312	-

31. Zarządzanie ryzykiem

Bank identyfikuje, mierzy, monitoruje oraz zarządza wszystkimi ryzykami występującymi w jego działalności.

Bank dzieli procesy monitoringu, kontroli i zarządzania ryzykiem na następujące kategorie:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta)
- ryzyko płynności
- ryzyko walutowe
- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko kontrahenta
- ryzyko operacyjne
- ryzyko biznesowe, w tym:
 - ryzyko strategiczne
 - ryzyko utraty reputacji

Zarząd Banku określa politykę ryzyka i przyjmuje zasady kontroli i zarządzania ryzykiem, określa politykę ustanawiania limitów dla wszystkich odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka..

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Prowadząc działalność Bank udziela kredytów, pożyczek i gwarancji swoim klientom, jak również rozwija inne formy finansowania. Ten rodzaj działalności powoduje, iż Bank narażony jest na ryzyko, że udzielony kredyt bądź inna forma zaangażowania Banku nie zostanie spłacona przez kredytobiorcę w umownym terminie.

Ryzyko to występuje niezależnie od formy finansowania, a głównym źródłem tego ryzyka jest brak zdolności klienta do wywiązania się ze swoich zobowiązań wobec Banku.

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku, odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi w celu właściwego oszacowania i utrzymania adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,
- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,
- restrukturyzacja,
- windykacja.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka, związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

Główne założenia i zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są zawarte w polityce zarządzania ryzykiem kredytowym, która uwzględnia wszystkie regulacje wydane przez nadzór bankowy, w tym zapisy Nowej Umowy Kapitałowej.

Polityka determinuje zasady i sposoby zarządzania ryzykiem kredytowym i obejmuje następujące obszary funkcjonalne Banku:

- proces udzielania kredytów w poszczególnych liniach biznesowych,
- procedury w zakresie monitorowania ekspozycji kredytowych na poziomie indywidualnym i portfelowym,
- zasady i kryteria jakościowe dotyczące stosowania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- proces zarządzania kredytami trudnymi.

Pomiar i absorbcja strat kredytowych

W obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka, Bank wykorzystuje miary obrazujące oczekiwane, nieoczekiwane i poniesione straty kredytowe, generowane przez portfel kredytowy. Są to:

- Straty poniesione, a nieujawnione, na które tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (IBNR),
- Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty,
- Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe,
- Rzeczywiste straty ekonomiczne,
- Straty oczekiwane,
- Straty nieoczekiwane.

Warunkiem skutecznego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest nie tylko sprawny system pomiaru i kontroli ryzyka, ale również posiadanie zdolności do absorpcji strat kredytowych. Zależnie od tego, z jaką kategorią straty kredytowej Bank ma do czynienia, w celu jej absorpcji stosuje różne strategie jej pokrycia, co przedstawia poniższa tabela:

Kategoria straty kredytowej	Strategia absorpcji straty
Straty poniesione	Utrzymywanie odpowiedniego poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty, rezerw na zobowiązania pozabilansowe i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty
Straty oczekiwane	Dodawanie w procesie ustalenia oprocentowania (ceny) ekspozycji kredytowej, premii na pokrycie standardowych kosztów ryzyka, generowanych przez transakcję
Straty nieoczekiwane	Utrzymywanie bufora kapitałów własnych o wartości nie mniejszej niż wynikającej z wymogu kapitału regulacyjnego i wewnętrznego

Komponenty ryzyka kredytowego

Mierząc ryzyko kredytowe na poziomie klienta, Bank bierze pod uwagę następujące komponenty ryzyka:

- **PD** (Probability of Default) prawdopodobieństwo uzyskania przez klienta statusu default, które jest statystycznie oszacowaną wartością prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania i przyznania klientowi statusu default w horyzoncie jednego roku,
- **EAD** (Exposure at Default) parametr szacujący wartość ekspozycji kredytowej, w momencie uzyskania przez klienta statusu default, w oparciu o bieżącą ekspozycję kredytową i jej możliwe zmiany w przyszłości,
- **LGD** (Loss Given Default) statystycznie oszacowana wartość, którą Bank spodziewa się stracić w wyniku wejścia kredytobiorcy w status default,

Powyższe komponenty stanowią podstawę wewnętrznego pomiaru ryzyka kredytowego w portfelach Banku.

Status default, jest nadawany kredytobiorcom, dla których Bank zaobserwował przesłanki niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania, wynikającego z umowy kredytowej.

Katalog obiektywnych przesłanek (zdarzeń default) uwzględnia dane ilościowe i jakościowe, do których należą między innymi:

- Zagrożenie upadłością,
- Ugoda,
- Rozpoczęte postępowanie układowe,
- Przystępstwo gospodarcze,
- Wypowiedzenie kredytów przez inne banki,
- Zaległość powyżej 90 dni w spłacie kapitału oraz/lub odsetek występujące w sposób ciągły na jakimkolwiek rachunku klienta lub występujące przekroczenie przyznanego klientowi limitu kredytowego.

Straty oczekiwane stanowią miarę statystyczną, odzwierciedlającą wielkość najbardziej prawdopodobnej straty kredytowej w ujęciu ekonomicznym (uwzględniając dyskonto w czasie oraz nakłady poniesione w procesie restrukturyzacji i windykacji), oczekiwanej w okresie jednego roku, z portfela ekspozycji kredytowych wobec kredytobiorców będących w sytuacji normalnej na początku okresu. Straty oczekiwane stanowią podstawową kategorię kosztów i są kalkulowane przy użyciu trzech komponentów ryzyka wspomnianych wyżej, tj. PD, EAD i LGD.

W ramach identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, straty oczekiwane są porównane z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, które są oparte na stratach poniesionych na moment bilansowy, a nie oczekiwanych szacunkach.

Kalkulacja rezerwy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty oparta jest na prawdopodobieństwie przekwalifikowania ekspozycji kredytowej z portfela normalnego do portfela, którego aktywa utraciły wartość w ujęciu indywidualnym w danym okresie czasu, zwanym okresem ujawnienia, a następnie uzyskania przez tą ekspozycję statusu default. Dla portfela CB i RB SE wartość przypisywanego LIP jest wynikiem empirycznej analizy efektywnej częstotliwości wykonywania przeglądów

sytuacji finansowej klientów. Dla pozostałej części portfela kredytowego, ze względu na brak wystarczających danych, stosowany jest w zależności od typu zaangażowania okres 6 lub 9 miesięcy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) wyliczone i księgowane są z częstotliwością miesięczną, w oparciu o stan portfela kredytowego (pozycje bilansowe jak i pozabilansowe) na koniec miesiąca bezpośrednio poprzedzającego miesiąc, w którym zostały one zaksięgowane.

System ratingowy

Wiarygodność kredytowa klientów - przedsiębiorstw Banku szacowana jest w oparciu o system ratingowy Fortis Masterscale, zawierający 17 klas ratingowych dla oceny podmiotów wywiązujących się ze zobowiązań i 3 klasy ratingowe dla przypadków niewykonania zobowiązania (default).

Rating nadawany jest klientom komercyjnym, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza 1 000 EUR. Poniższa tabela przedstawia grupy i klasy ratingowe wraz z przypisanymi prawdopodobieństwami niewykonania zobowiązania.

Klasa ratingowa	Średnie prawdopodobieństwo default (PD) - %
0	0
1-7	0,03 - 0,74
8-10	1,01 - 1,87
11-12	2,54 - 3,45
13-17	4,69 - 17,00

Kredytobiorcy w stosunku, do których zachodzi prawdopodobieństwo, że Bank nie odzyska wszystkich należnych kwot, bez uciekania się do realizacji zabezpieczeń, bądź którzy zalegają ponad 90 dni z uregulowaniem jakiegokolwiek istotnego zobowiązania kredytowego wobec Banku, klasyfikowani są do klas ryzyka 18, 19 lub 20 i otrzymują status default (niewykonania zobowiązania).

Klasy ryzyka 18 i 19 nadawane są klientom, w przypadku których pojawiło się wyraźnie zdefiniowane ryzyko oraz prawdopodobieństwo powstania w Banku strat związanych z nie uregulowaniem zobowiązań klienta, w przypadku braku poprawy jego sytuacji.

Rozróżnienie pomiędzy wartością 18 i 19 następuje w oparciu o fakt utworzenia na kliencie odpisu aktualizującego lub rezerwy. Wartość 19 nadawana jest klientom, dla których zidentyfikowano utratę wartości.

Klasa ryzyka 20 nadawana jest klientom w przypadku których wystąpiły opóźnienia w płatnościach rat oraz pojawiło się wysokie prawdopodobieństwo poniesienia przez Bank strat związanych z zaprzestaniem obsługi kredytów firmy na skutek kłopotów z płynnością oraz brakiem kapitałów pozwalających na kontynuowanie działalności operacyjnej.

Założeniem Grupy Fortis jest, aby oceny poziomu ryzyka kredytobiorcy, uzyskane za pomocą jakichkolwiek modeli używanych w Grupie Fortis w jakichkolwiek krajach, w których Grupa działa, były zawsze prezentowane za pomocą jednolitej skali systemu Fortis Masterscale.

Analiza ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych oraz poziom odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw na zobowiązania pozabilansowe według stanu na 31 grudnia 2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

Nota 31.1.1

Informacja o jakości zaangażowania (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	679 027	1 138 904
- należności bez utraty wartości	680 105	1 139 364
- odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 078	-460
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	664 305	1 372 145
- papiery wartościowe	487 149	255 154
- pochodne instrumenty finansowe	177 156	1 116 991
wycena do wartości godziwej	203 182	1 221 310
korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	-26 026	-104 319
Należności od banków	1 573 242	606 373
- należności bez utraty wartości	1 573 359	606 447
- odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-117	-74
Należności od klientów	13 811 556	14 823 117
- należności bez utraty wartości	12 754 929	14 611 998
- należności z utratą wartości, w tym:	2 072 053	470 792
ustalaną metodą indywidualną	1 353 585	426 870
ustalaną metodą kolektywną	718 468	43 922
- odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-910 752	-211 972
ustalaną metodą indywidualną	-540 210	-185 292
ustalaną metodą kolektywną	-370 542	-26 680
- odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-104 674	-47 701
Inwestycje dostępne do sprzedaży	2 804 008	1 218 990
- inwestycje dostępne do sprzedaży	2 804 008	1 218 990
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	3 385 450	4 913 551
- zobowiązania pozabilansowe bez utraty wartości	3 233 872	4 886 301
- zobowiązania pozabilansowe z utratą wartości, w tym:	199 973	40 175
ustalaną metodą indywidualną	121 420	39 226
ustalaną metodą kolektywną	78 553	949
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-42 258	-8 270
ustalaną metodą indywidualną	-39 225	-7 710
ustalaną metodą kolektywną	-3 033	-560
- odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) - zobowiązania pozabilansowe	-6 137	-4 655

Nota 31.1.2

Analiza portfela należności od klientów brutto (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Należności niezaległe bez utraty wartości	12 018 150	14 216 410
Należności zaległe bez utraty wartości	736 779	395 588
Należności z utratą wartości ustalaną metodą indywidualną z rezerwą	1 209 605	366 944
Należności z utratą wartości ustalaną metodą indywidualną bez rezerwy	143 980	59 926
Należności z utratą wartości ustalaną metodą kolektywną z rezerwą	707 714	42 970
Należności z utratą wartości ustalaną metodą kolektywną bez rezerwy	10 754	952
Razem należności od klientów brutto	14 826 982	15 082 790

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza walutowa należności od klientów, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości według stanu na 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.3

Należności niezależne bez utraty wartości wg walut (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
CAD	-	13
CHF	3 960 955	4 060 029
DKK	-	834
EUR	2 125 947	2 478 151
GBP	-	2 361
NOK	-	1 370
PLN	5 870 355	7 531 273
SEK	-	2 082
USD	60 893	140 297
Razem	12 018 150	14 216 410

Analiza należności od klientów, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy ratingowe według stanu na 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku prezentuje poniższa tabela.

Nota 31.1.4

Należności niezależne bez utraty wartości (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
1-7	732 805	2 414 105
8-10	2 581 074	4 015 296
11-12	1 814 830	2 128 125
13-17	784 664	752 407
Nie nadano ratingu	6 104 777	4 906 477
- w tym kredyty hipoteczne	4 381 592	4 328 070
Razem	12 018 150	14 216 410

Tabela poniżej prezentuje należności od klientów, w przypadku których nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy ratingowe według stanu na 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.5

Należności z utratą wartości (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
- ustalaną metodą indywidualną	1 353 585	426 870
18	132 702	90 014
19	936 460	175 935
20	278 833	152 833
Nie nadano ratingu	5 590	8 088
- ustalaną metodą kolektywną	718 468	43 922
18	1 839	237
19	4 001	412
20	48 707	4 057
Nie nadano ratingu	663 921	39 216
Razem	2 072 053	470 792

Kategoria „nie nadano ratingu” obejmuje klientów Banku, którzy nie posiadali nadanego ratingu kredytowego Fortis Masterscale lub posiadali rating wygasły. Zgodnie z zasadami systemu Fortis Masterscale, obowiązującymi w Banku procedurze nadania ratingu podlegają wyłącznie klienci komercyjni (podmioty gospodarcze), obsługiwani przez Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw oraz przez Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza równowartość 1000 EUR.

W tabeli poniżej została zaprezentowana analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości.

Nota 31.1.6

Okres przeterminowania należności zaległych bez utraty wartości (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Od 1 do 30 dni	407 850	354 341
Od 31 do 60 dni	263 139	16 043
Od 61 do 90 dni	53 030	17 139
Powyżej 91 dni	14 760	8 065
Razem należności zaległe bez utraty wartości	736 779	395 588

Poniższa tabela przedstawia typy zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank dotyczące kredytów i pożyczek udzielonych klientom według stanu na 31.12.2009 roku, oraz dane porównawcze na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.7

Wartość nominalna zabezpieczeń ustanowionych na rzecz Banku (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Zabezpieczenia finansowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty	578 186	616 821
Zabezpieczenia finansowe - pozostałe	965 203	2 028 306
Zabezpieczenia niefinansowe - rzeczowe	25 273 097	21 840 015
Gwarancje i poręczenia	2 522 136	3 090 050
Razem zabezpieczenia otrzymane	29 338 622	27 575 192

Do zabezpieczeń zaprezentowanych powyżej należą następujące typy zabezpieczeń:

- zabezpieczenia finansowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty - ustanowione na środkach pieniężnych lub papierach wartościowych w formie kaucji, blokady rachunku bankowego bądź rachunku papierów wartościowych;
- zabezpieczenia finansowe – pozostałe – ustanowione na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych w formie blokady rachunku, przelew wierzycielności;
- zabezpieczenia niefinansowe – rzeczowe – ustanowione w formie zastawu rejestrowego, zwykłego, przewłaszczenia, hipoteki;
- gwarancje i poręczenia.

W portfelu należności od klientów, w przypadku których nastąpiła utrata wartości występują należności, których warunki zostały renegotjowane w kwocie 30 692 tys. PLN według stanu na 31.12.2009 roku, oraz 22 027 tys. PLN według stanu na 31.12.2008 roku.

Poniżej została zaprezentowana analiza ekspozycji kredytowych (bez banków) w podziale na linie biznesowe według stanu na 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.8

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 31.12.2009 (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	10 018 600	4 808 382	14 826 982
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	929 676	2 448 179	3 377 855
Razem ekspozycje kredytowe brutto	10 948 276	7 256 561	18 204 837
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-521 105	-389 647	-910 752
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-4 325	-37 933	-42 258
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-93 333	-17 478	-110 811
- należności bilansowe	-89 709	-14 965	-104 674
- zobowiązania pozabilansowe	-3 624	-2 513	-6 137
Razem ekspozycje kredytowe netto	10 329 513	6 811 503	17 141 016

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 31.12.2008 (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	8 807 581	6 275 209	15 082 790
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 461 992	3 380 228	4 842 220
Razem ekspozycje kredytowe brutto	10 269 573	9 655 437	19 925 010
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-112 731	-99 241	-211 972
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 616	-6 654	-8 270
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-31 124	-21 232	-52 356
- należności bilansowe	-29 063	-18 638	-47 701
- zobowiązania pozabilansowe	-2 061	-2 594	-4 655
Razem ekspozycje kredytowe netto	10 124 102	9 528 310	19 652 412

Nota 31.1.9

Segment / Kategoria ryzyka 31.12.2009	Wartość ekspozycji kredytowej				Razem
	Retail Banking		Merchant Banking		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Bez utraty wartości	9 909 767	91	6 023 044	83	15 932 811
Z utratą wartości:	1 038 509	9	1 233 517	17	2 272 026
- ustalaną metodą indywidualną	308 432	-	1 166 573	-	1 475 005
- ustalaną metodą portfelową	730 077	-	66 944	-	797 021
Razem ekspozycje kredytowe brutto	10 948 276	100	7 256 561	100	18 204 837

Segment / Kategoria ryzyka 31.12.2008	Wartość ekspozycji kredytowej				Razem
	Retail Banking		Merchant Banking		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Bez utraty wartości	10 029 299	98	9 384 743	96	19 414 042
Z utratą wartości:	240 274	2	270 694	4	510 968
- ustalaną metodą indywidualną	195 891	-	270 207	-	466 098
- ustalaną metodą portfelową	44 383	-	487	-	44 870
Razem ekspozycje kredytowe brutto	10 269 573	100	9 655 437	100	19 925 010

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela kredytów hipotecznych dla osób fizycznych poprzez relację wartości uruchomionych kredytów hipotecznych do wartości zabezpieczeń spłaty tych kredytów według stanu na 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.10

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 31.12.2009	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys. PLN)	594 024	3 938 910	4 532 934
Średnia zapadalność (lata)	25,4	27,0	26,0
Średnie LTV (%)	80,7	86,2	85,5

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 31.12.2008	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys. PLN)	491 510	4 010 286	4 501 796
Średnia zapadalność (lata)	21,6	26,3	25,7
Średnie LTV (%)	81,7	86,6	86,1

Nota 31.1.11

Analiza portfela kredytów hipotecznych brutto (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Należności nieprzeterminowane bez utraty wartości	4 381 592	4 328 070
Należności przeterminowane bez utraty wartości	95 285	140 438
Należności z utratą wartości ustaloną metodą indywidualną z rezerwą	4 850	7 263
Należności z utratą wartości ustaloną metodą indywidualną bez rezerwy	-	-
Należności z utratą wartości ustaloną metodą kolektywną z rezerwą	50 958	25 896
Należności z utratą wartości ustaloną metodą kolektywną bez rezerwy	249	129
Razem kredyty hipoteczne brutto	4 532 934	4 501 796

W tabeli poniżej została zaprezentowana analiza wiekowa kredytów hipotecznych, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości.

Nota 31.1.12

Okres przeterminowania kredytów hipotecznych zaległych bez utraty wartości (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Od 1 do 30 dni	76 894	129 674
Od 31 do 60 dni	15 724	6 846
Od 61 do 90 dni	2 667	3 918
Razem kredyty hipoteczne zaległe bez utraty wartości	95 285	140 438

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza walutowa kredytów hipotecznych według stanu na 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.13

Kredyty hipoteczne wg walut (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
CHF	3 878 941	3 940 935
EUR	55 126	63 185
PLN	594 024	491 510
USD	4 843	6 166
Razem kredyty hipoteczne	4 532 934	4 501 796

Poniższa tabela przedstawia koncentrację portfela kredytowego brutto dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych klientów (bez banków) w podziale na branże, według stanu na 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.1.14

Portfel kredytowy według branż	31.12.2009		31.12.2008	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Osoby fizyczne	7 118 971	39,10	5 331 892	26,76
Handel hurtowy	1 876 822	10,31	2 700 460	13,55
Oświata, opieka medyczna	1 503 933	8,26	1 747 423	8,77
Budownictwo gospodarcze i inżynieria	1 243 866	6,83	1 572 791	7,89
Maszyny	832 588	4,57	1 173 341	5,89
Inne usługi	751 197	4,13	31 798	0,16
Handel detaliczny	701 459	3,85	918 984	4,61
Żywność, tytoń, napoje	548 547	3,01	721 967	3,62
Chemikalia i tworzywa sztuczne	516 503	2,84	698 473	3,51
Statki	448 446	2,46	423 956	2,13
Drewno, wyroby z drewna	377 601	2,07	411 340	2,06
Sport, turystyka, kultura i sztuka	342 590	1,88	384 174	1,93
Pojazdy mechaniczne	273 060	1,50	333 997	1,68
Ceramika i szkło	194 773	1,07	245 759	1,23
Przemysł meblowy i elektryczny	180 572	0,99	244 798	1,23
Transport	171 628	0,94	179 288	0,90
Instytucje finansowe	143 724	0,79	430 509	2,16
Usługi administracyjne	133 237	0,73	236 298	1,19
Tekstylia, wyroby skórzane	120 223	0,66	155 536	0,78
Inne środki transportu	105 185	0,58	151 898	0,76
Produkcja metali i niemetali	101 106	0,56	115 653	0,58
Papier, wyroby papiernicze	101 218	0,56	131 818	0,66
Drukarnie i wydawnictwa	59 925	0,33	122 866	0,62
Budownictwo mieszkaniowe	30 135	0,17	43 706	0,22
Łączność	16 087	0,09	25 901	0,13
Pozostała produkcja	63 335	0,35	1 118 227	5,61
Pozostałe	248 106	1,37	272 157	1,37
Razem portfel kredytowy według branż	18 204 837	100,00	19 925 010	100,00

Koncentracja ryzyka kredytowego

Bank w pełni przestrzega i monitoruje limity wynikające z Ustawy Prawo Bankowe określające wielkości koncentracji wierzycelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe maksymalne limity dla Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły:

- 471 807 tys. PLN (zgodnie z przepisami 25% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązany z Bankiem,
- 377 445 tys. PLN (zgodnie z przepisami 20% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Banku,
- 188 723 tys. PLN (zgodnie z przepisami 10% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu określającego poziom, od którego określone jest duże zaangażowanie.

W 2009 roku, ani w 2008 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do żadnego klienta lub grupy kapitałowej określony w Ustawie Prawo Bankowe.

Ryzyko płynności, walutowe, stopy procentowej

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku lub kapitałów Banku, na skutek jednej z następujących przyczyn:

- odmiennego sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich zobowiązań od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania);
- zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (ryzyko zmienności stóp procentowych) lub
- realizacji przez klientów opcji wbudowanych w produkty bankowe, które mogą być realizowane w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych (ryzyko opcji klienta).

Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku, na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut spot.

Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów.

System limitów jest nałożony na większość analizowanych parametrów ryzyka płynności, walutowego i stopy procentowej. Limity są ustalane w taki sposób, aby:

- Został zachowany pożądany profil rynkowego ryzyka, ustanowiony w strategiach Banku
- Ustalone przez Bank limity nie przekraczały limitów, o ile istnieją, ustanowionych dla tych samych portfeli i rodzaju ryzyk przez Fortis Bank Bruksela.

W przypadku przekroczenia limitu, jednostka odpowiedzialna za utrzymanie raportowanych wartości poniżej danego limitu jest zobowiązana do podjęcia działań umożliwiających zmniejszenie wartości danego ryzyka zgodnie z istniejącymi w Banku procedurami.

System informacyjny Banku, rozwijany jest w taki sposób, aby Bank mógł codziennie, w pełni automatycznie monitorować, analizować i raportować poziom ryzyka płynności, walutowego i rynkowego ryzyka stopy procentowej. Ponadto, system informacyjny, zapewnia gromadzenie (historyzację) danych, o operacjach i transakcjach na stopę procentową, wartościach wskaźników różnego rodzaju ryzyk oraz stawek rynkowych.

Celem polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, aby pracownicy odpowiedzialni za nadzór i obsługę procesów zarządzania ryzykiem, charakteryzowali się wysokim morale oraz posiadali ugruntowaną wiedzę praktyczną i teoretyczną dotyczącą wykonywanych czynności.

Bank w swojej polityce przyjmuje zasadę, iż funkcje biznesowe (bezpośrednie zawieranie transakcji), operacyjne (np. księgowanie transakcji, rozliczanie transakcji), kontrolne (pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka), wchodzące w skład procesu zarządzania ryzykiem walutowym, stopy procentowej i płynności, są realizowane przez jednostki wzajemnie oddzielone organizacyjnie i podlegające różnym członkom Zarządu.

Polityka wyraźnego odseparowania funkcji:

- biznesowych, od funkcji kontroli poziomu ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka walutowego i stopy procentowej nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka walutowego spotykają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,
- operacyjnych od funkcji kontroli ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka spotykają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,

- operacyjnych od funkcji biznesowych – ma na celu zapewnienie, iż jakość procesów operacyjnych, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów.

Bank posiada polityki w zakresie kontroli ryzyka i zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz postępowania w przypadku zaistnienia zdarzeń kryzysowych. Polityki te, w naturalny sposób, odnoszą się również do procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej.

Ryzyko płynności

Bank rozróżnia następujące rodzaje płynności:

- płynność natychmiastową – w okresie bieżącego dnia,
- płynność przyszlą – w okresie powyżej bieżącego dnia, z dodatkowym podziałem na:
 - płynność bieżącą – w okresie do 10-ciu dni,
 - płynność krótkoterminową – w okresie do trzech miesięcy,
 - płynność średnioterminową – w okresie od trzech miesięcy do jednego roku,
 - płynność długoterminową – w okresie od jednego miesiąca do trzech lat,
 - płynność długoterminową – w okresie od jednego roku do pięciu lat,
 - płynność długoterminową – w okresie od jednego roku do dziesięciu lat.

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do:

- terminowego regulowania zobowiązań płatniczych,
- pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy,
- generowania pozytywnego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Strategia Banku polega na:

- Zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów dotyczących zarządzania płynnością. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania płynnością mają w Banku najwyższy priorytet,
- Dążeniu do zapewnienia, iż zależność Banku od warunków rynkowych jest na tyle ograniczona, iż w sytuacji kryzysu rynkowego, Bank będzie w stanie utrzymać swoją płynność przez okres trzech miesięcy, bez jednoczesnego ograniczania spektrum świadczonych usług i bez inicjowania zmian w zakresie podstawowego profilu działalności. W przypadku kryzysu rynkowego trwającego przez dłuższy czas, strategia Banku zakłada utrzymanie płynności, jednakże Bank nie zakłada w takiej sytuacji, iż kontynuował będzie wcześniej obrany kierunek rozwoju i dopuszcza wprowadzenie kosztownych procesów zmiany profilu działalności;
- Aktywnym minimalizowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia niekorzystnych zdarzeń dotyczących Banku. Ponieważ jednak wystąpienia takich zdarzeń nie można w całości wykluczyć, strategia Banku polega również na zapewnieniu, iż w przypadku zaistnienia takich zdarzeń Bank zachowa płynność finansową przy możliwie minimalnych kosztach własnych (wymiernych i niewymiernych) i podejmie skuteczne działania w celu jak najszybszego przywrócenia zaufania klientów i instytucji finansowych.

Oprócz bazy depozytowej klientów niebankowych głównym źródłem finansowania są pożyczki z grupy Fortis Bank. Bank ma zapewnione stałe źródło finansowania poprzez długoterminowe pożyczki.

Na dzień 31.12.2009 roku struktura uruchomionych pożyczek wyglądała następująco:

- CHF 440 mln - zapadalność w marcu 2010,
- CHF 297 mln - zapadalność w październiku 2010,
- EUR 200 mln - zapadalność w lutym 2011,
- CHF 440 mln - zapadalność w lipcu 2011,
- CHF 734 mln - zapadalność w czerwcu 2012,

- EUR 2,5 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- PLN 150 mln - zapadalność w marcu 2014,
- EUR 100 mln - zapadalność we wrześniu 2017,
- EUR 20 mln - zapadalność w kwietniu 2019,
- PLN 60 mln - zapadalność w kwietniu 2019,
- PLN 240 mln - zapadalność w marcu 2029,

Dodatkowo na dzień 31.12.2009 roku Bank posiadał wyemitowane obligacje o łącznej kwocie 60 mln PLN i terminie wykupu w lipcu 2014 roku.

W poniższej tabeli została zaprezentowana luka płynności według stanu na 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku.

Nota 31.2.1

Luka płynności (w mln PLN)		Wielkość	Niewykorzystany limit	Limit	% wykorzystanego limitu	Przekroczenie limitu
31. 12.2009	10D	734	3 870	4 604	16%	Nie
	3M	-171	3 925	3 754	%	Nie
	1Y	-335	2 963	2 628	%	Nie
31. 12.2008	10D	3 318	-908	2 410	138%	Tak
	3M	5 599	-3 229	2 370	236%	Tak
	1Y	2 292	-340	1 952	117%	Tak

Na dzień 31 grudnia 2009 roku nie odnotowano żadnych przekroczeń z ustalonych limitów płynności.

Poniższa tabela przedstawia analizę pozycji bilansowych i instrumentów pochodnych w podziale na rezydualne terminy zapadalności i wymagalności według stanu na 31.12.2009 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.2.2

31.12.2009 (w tys. PLN)	Bez określonego terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	832 724
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	1 922	53 798	337 349	229 712	7 966	33 558	664 305
Należności od banków	-117	1 533 170	1 765	7 441	-	30 983	-	1 573 242
Należności od klientów	1 058 838	1 815 859	290 609	1 566 636	2 514 615	1 551 359	5 013 640	13 811 556
Inwestycje dostępne do sprzedaży	38 141	1 010 342	168 602	831 093	418 696	-	337 134	2 804 008
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	626 014
Pozycja długa	1 096 862	4 361 293	514 774	2 742 519	3 163 023	1 590 308	5 384 332	20 311 849
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	22 634	26 547	53 082	33 253	6 568	29 390	171 474
Zobowiązania wobec banków	-	1 531 498	8 700	52 198	183 866	139 195	95 697	2 011 154
Zobowiązania wobec klientów	543 365	5 493 417	1 535 925	1 539 385	128 505	525	2 963	9 244 085
Kredyty i pożyczki otrzymane	-	821 640	1 217 084	874 497	3 257 672	150 000	240 000	6 560 893
Zobowiązania z tytułu emisji papierów dłużnych wartościowych	-	-	-	-	-	30 000	-	30 000
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	30 000	552 984	582 984
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 711 259

Pozycja krótka	543 365	7 869 189	2 788 256	2 519 162	3 603 296	356 288	921 034	20 311 849
Luka - bilans	553 497	-3 507 896	-2 273 482	223 357	-440 273	1 234 020	4 463 298	-
Instrumenty pochodne								
Kwoty kupione	-	1 501 665	1 362 546	2 083 165	1 325 843	537 191	1 355 648	8 166 058
Kwoty sprzedane	-	1 513 340	1 360 052	2 067 256	1 325 383	537 191	1 355 648	8 158 870
Luka - pozabilans	-	-11 675	2 494	15 909	460	-	-	7 188

31.12.2008 (w tys. PLN)	Bez określone go terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	1 494 888
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-104 319	235 691	225 361	672 594	238 019	19 031	85 768	1 372 145
Należności od banków	-74	591 172	3 735	4 999	6 541	-	-	606 373
Należności od klientów	211 005	2 955 491	742 467	1 709 768	2 139 867	1 518 109	5 546 410	14 823 117
Inwestycje dostępne do sprzedaży	18 242	-	49 500	387 911	282 796	34 829	445 712	1 218 990
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	370 791
Pozycja długa	124 854	3 782 354	1 021 063	2 775 272	2 667 223	1 571 969	6 077 890	19 886 304
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	110 161	184 396	470 120	144 783	15 891	36 250	961 601
Zobowiązania wobec banków	-	1 810 320	5 890	44 178	141 182	154 639	120 754	2 276 963
Zobowiązania wobec klientów	42	4 731 659	1 155 450	481 175	16 394	-	2 812	6 387 532
Kredyty i pożyczki otrzymane	-	-	-	-	6 042 459	2 155 741	-	8 198 200
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	417 240	417 240
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 644 768
Pozycja krótka	42	6 652 140	1 345 736	995 473	6 344 818	2 326 271	577 056	19 886 304
Luka - bilans	124 812	-2 869 786	-324 673	1 779 799	-3 677 595	-754 302	5 500 834	-
Instrumenty pochodne								
Kwoty kupione	-	3 317 720	3 026 439	8 175 074	2 272 745	1 018 635	1 562 910	19 373 523
Kwoty sprzedane	-	3 198 363	2 985 866	8 113 354	2 264 397	1 018 502	1 562 910	19 143 392
Luka - pozabilans	-	119 357	40 573	61 720	8 348	133	-	230 131

Ryzyko walutowe

Strategia Banku polega na zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów zarządzania ryzykiem walutowym. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym mają w Banku wysoki priorytet.

Zgodnie ze strategią Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko walutowe Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem pozycji walutowych wrażliwych na zmiany kursów rynkowych, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego.

Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko walutowe jest stale ograniczony od góry, w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe) nie osiągnie poziomu straty, przekraczającej dwukrotność planowanego do osiągnięcia w danym roku zysku (z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe),
- w sytuacji wystąpienia kryzysu rynkowego, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe), nie osiągnie poziomu straty przekraczającej 10% kapitałów własnych Banku.

Zgodnie z polityką Banku, poziomem rynkowego ryzyka walutowego zarządza Departament Skarbu. Departament Skarbu czyni to poprzez zarządzanie pozycją walutową Banku, którą kształtuje zawierając transakcje walutowe z Klientami i innymi Bankami. W celu skutecznego i precyzyjnego zarządzania pozycją walutową, Departament Skarbu korzysta z systemu informacyjnego Banku, który w trybie ciągłym dostarcza aktualnych informacji na temat:

- pozycji walutowej zarządzanej przez Departament Skarbu,
- całkowitej pozycji walutowej zarządzanej przez Departament Skarbu,
- wartości VaR dziennej,
- wartości VaR nocnej,
- wyniku dziennego z tytułu zarządzania pozycją walutową (po odjęciu marż komercyjnych, wolnych od ryzyka).

Wartości na koniec dnia są przygotowywane i raportowane przez Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynności.

Bank w swojej polityce szczególną wagę przykładą do jakości metodologii służącej do wyznaczenia VaR. Value at Risk (w skrócie VaR) - wartość zagrożona jest miarą, o jaką wartość rynkowa składnika aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanyim prawdopodobieństwem. Wymagane jest, aby VaR wyznaczany był z 99% poziomem ufności. W kalkulacji VaR dla ryzyka F/X uwzględniony jest jednodniowy termin utrzymania pozycji walutowych. Metodologia ta podlega corocznej ocenie jakości, poprzez wykonywanie testu polegającego na porównaniach prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy dotyczy ostatnich 250 dni roboczych.

Dane na temat wykorzystania limitów pozycji walutowej zarządzanej przez Departament Skarbu i wartości zagrożonej są przedstawione w poniższej tabeli:

Nota 31.3.1

Dane na temat ryzyka walutowego (w tys. PLN)	31.12.2009		31.12.2008	
	Wykorzystanie limitu pozycji	15%	21 873	16%
Wykorzystanie limitu VaR	9%	112	25%	297

Wykorzystanie limitów dla portfela ryzyka walutowego, zarządzanego przez Departament Skarbu, przedstawiało się następująco:

Nota 31.3.2

1.01.2009 – 31.12.2009	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	9%	47%
Całkowita pozycja walutowa	3%	9%	22%

1.01.2008 – 31.12.2008	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	9%	75%
Całkowita pozycja walutowa	5%	12%	33%

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i pasywów Banku w równowartości złotówkowej na dzień 31.12.2009 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2008 roku.

Nota 31.3.3

Składniki pozycji walutowej (w tys. PLN)	31.12.2009		31.12.2008	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
HUF	75	198	80	670
CZK	15 069	15 066	479	776
AUD	457	136	163	209
JPY	2 866	94	980	193
USD	198 663	207 554	202 033	358 251
CAD	851	472	1 155	1 883
GBP	9 510	9 997	73 721	80 023
DKK	849	892	32 571	19 958
NOK	1 056	2 668	24 400	13 743
CHF	5 075 978	5 299 449	4 261 222	3 853 743
SEK	1 212	751	15 745	9 188
EUR	2 638 400	4 033 495	3 587 627	5 732 704
PLN	12 364 634	10 737 701	11 683 123	9 811 466
Inne waluty wymienne	2 229	3 376	3 005	3 497
Razem	20 311 849	20 311 849	19 886 304	19 886 304

Ryzyko stopy procentowej

Strategia Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej stanowi, iż Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem otwartych pozycji ryzyka stopy procentowej, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego. Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko stopy procentowej jest stale ograniczony w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego¹ (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału², nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej planowany do osiągnięcia w danym roku zysk (z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej),
- w sytuacji kryzysowej zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału, nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej 10% kapitału),

Rynkowe ryzyko stopy procentowej koncentruje się w dwóch, opisanych powyżej rozłącznych portfelach: stopy procentowej GMK zarządzanym przez Departament Skarbu oraz ALM zarządzanym przez Komitet Ryzyka Rynkowego, Płynności i ALM. Polityka Banku stanowi, iż ryzyko stopy procentowej jest analizowane zarówno w każdym z tych portfeli z osobna jak i na poziomie całego portfela bankowego Banku.

¹ tj. za okres od początku roku kalendarzowego do danego dnia roku kalendarzowego.

² Skumulowana zmiana wartości kapitału, rozumiana jako skumulowana zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych (powstała na skutek zmiany stóp procentowych), których wycena, w świetle obowiązujących przepisów o rachunkowości, jest odnoszona na kapitał banku.

Polityka Banku wyznacza dla portfela bankowego i portfela ALM trzy podstawowe typy analiz.

Analizy te stanowią integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie miesięcznym lub kwartalnym – zgodnie z poniższym opisem.

1. Analiza wartości zagrożonej dla portfela bankowego i portfela ALM (VaR)

Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 2 miesięcznego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest co miesiąc.

2. Przychody odsetkowe narażone na ryzyko (EaR).

Istotą analizy są symulacje przyszłych (w okresie najbliższych 3 lat) przychodów odsetkowych netto, przy założeniu różnych scenariuszy krzywej stóp procentowych. Symulacje wykonywane są na aktualnej strukturze bilansu, która zmienia się dynamicznie pod wpływem realizacji planów budżetowych i w reakcji na zmiany krzywej stóp procentowych. Polityka stanowi, iż symulacje wykonywane są najrzadziej kwartalnie i co najmniej dla poniżej wymienionych, sześciu podstawowych scenariuszy krzywej stóp procentowych.

- Scenariusz Centralny - polegający na utrzymaniu aktualnej krzywej stóp procentowych.
- Scenariusz Przyszły (Forward) – polegający na założeniu, że przyszłe krzywe stóp procentowych, będą faktycznie zgodne z obecnie obserwowanymi poziomami przyszłych stóp procentowych.
- Scenariusz (+100 bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych do góry o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
- Scenariusz (-100bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych w dół o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym krzywa już się nie zmienia.
- Scenariusz (+100 bp KT - 100 bp LT) – inaczej nazywany spłaszczeniem, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez podniesienie jej na wysokości 1 M o 100 bp i obniżeniu jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
- Scenariusz (-100 bp KT + 100 bp LT) – inaczej nazywany zwiększeniem stromości krzywej, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez obniżenie jej na wysokości 1 M o 100 bp i podniesienie jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.

3. Wrażliwość na przesunięcie równoległe krzywej stóp procentowych (+100 bp shift). Analiza polega na wyznaczeniu wrażliwości wartości bieżącej netto, aktywów i pasywów Banku na równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych w górę o 100 bp. Wrażliwość wyznaczana jest jako wartość bezwzględna z różnicy wartości bieżących netto aktywów i pasywów, uzyskanych poprzez: po pierwsze - dyskontowanie aktualną krzywą, po drugie - dyskontowanie krzywą przesuniętą w górę o 100 bp. Analiza przeprowadzana jest co miesiąc.

Podstawowe analizy ryzyka stopy wykonywane dla portfela Stopy Procentowej zarządzanego przez Departament Skarbu.

Zgodnie z polityką Banku dla tego portfela są wykonywane dwa podstawowe typy analiz ryzyka. Analizy te stanowią ważną, integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie dziennym – zgodnie z poniższym opisem.

1. Analiza wartości zagrożonej (VaR).

Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 1 dniowego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest codziennie.

2. Analiza Modified Duration (N).

Celem tej analizy, jest wyznaczenie pierwszej pochodnej (Modified Duration(N)) funkcji, opisującej wartość bieżącą portfela, w zależności od zmiennej, jaką jest stopa procentowa. Analiza wykonywana jest codziennie.

Dodatkowe analizy

Poza powyżej wymienionymi podstawowymi analizami ryzyka stopy procentowej, które mają kluczowe znaczenie dla systemu limitowania ryzyka stopy procentowej, Bank dodatkowo wyszczególnia w swojej Polityce, zestaw standardowych analiz ryzyka stopy procentowej:

1. Basis Point Sensitivity.

Basis Point Sensitivity stanowi oszacowanie wrażliwości wartości bieżącej portfela na punktową zmianę kształtu krzywej stóp procentowych o 1 punkt bazowy (0.01%)

2. Analizy wrażliwości na skrajne zmiany stóp procentowych (testy skrajnych warunków).

W uzupełnieniu do wcześniej wymienionych analiz, których celem jest szacowanie wrażliwości portfeli (w sensie zmiany wartości bieżącej i zmiany przyszłych przychodów odsetkowych netto) na rynkowe zmiany stóp procentowych, Bank przeprowadza analizy, mające na celu oszacowanie wrażliwości na znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane - skrajne zmiany stóp procentowych. Analizy przeprowadzane są dla portfela bankowego.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stóp procentowych

Na koniec 2009 roku oraz w porównywalnym okresie 2008 roku ryzyko Banku na zmianę stóp procentowych przedstawiało się następująco:

Nota 31.4.1

VaR 2-miesięczny, na portfelu bankowym (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
	1 340	16 285

Nota 31.4.2

Bp sensitivity (+1bp) 31.12.2009 (w tys. PLN)	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
D7	5,2	-0,6	-0,4	-0,1	0,0	4,1
M1	1,8	2,6	-13,9	0,6	0,1	-8,8
M3	-28,8	-13,5	23,5	0,3	-	-18,5
M6	-15,8	-3,0	-6,6	0,4	-	-25,0
M9	-	0,2	0,9	0,6	-	1,7
M12	-	0,2	7,3	0,4	-	7,9
Y2	-	-0,4	-3,4	0,1	-	-3,7
Y3	-	-0,5	-0,9	0,0	-	-1,4
Y5	-	0,5	0,2	-	-	0,7
Y10	-	0,1	0,0	-	-	0,1
Suma	-37,6	-14,4	6,6	2,3	0,1	-

Bp sensitivity (+1bp) 31.12.2008 (w tys. PLN)	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
D7	5,6	2,1	-0,5	-	-	7,2
M1	1,5	6,0	-3,7	0,6	0,1	4,5
M3	-43,4	-9,2	-0,6	0,1	-	-53,1
M6	-25,7	-3,2	-0,7	-	-	-29,6
M9	-	0,1	-4,8	0,1	-	-4,6
M12	-	-0,5	-11,1	0,1	-	-11,5
Y2	-	-0,8	-4,3	0,1	-	-5,0
Y3	-	-0,7	-8,8	-	-	-9,5
Y5	-	2,3	-57,2	-	-	-54,9
Y10	-	0,4	-58,3	-	-	-57,9
Suma	-62,0	-3,5	-150,0	1,0	0,1	

Wykorzystanie limitów stopy procentowej portfela zarządzanego przez Departament Skarbu od początku 2009 roku przedstawiało się następująco:

Nota 31.4.3

1.01.2009 – 31.12.2009	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	26%	75%	172%
Całkowita pozycja stopy procentowej	30%	63%	105%

1.01.2008 – 31.12.2008	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	17%	39%	96%
Całkowita pozycja stopy procentowej	14%	59%	88%

Na dzień 31 grudnia 2009 roku nie odnotowano żadnych przekroczeń z ustalonych limitów płynności.

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest to ryzyko braku regulacji zobowiązań kontrahenta wynikających z zawartych kontraktów zaliczanych do portfela handlowego Banku. Ryzyko kontrahenta jest związane z ekspozycjami, które są narażone na działanie czynników rynkowych takich, jak poziom stóp procentowych i kursy wymiany walut. W wyniku oddziaływania czynników rynkowych na transakcje skala ekspozycji może się zmieniać w czasie generując ryzyko kredytowe w momencie niewypłacalności klienta. Aktualna wysokość ekspozycji zależy od wyceny kontraktów oraz narzutu uzależnionego od typu transakcji, typu klienta, dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2009 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmowała następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku:

- transakcje wymiany walut
- transakcje wymiany stopy procentowej
- opcje wymiany walut
- opcje wymiany stopy procentowej

Wyceniając transakcje wymiany walut (FX forward) oraz opcje wymiany walut Bank dokonał korekty wartości godziwej tych instrumentów o wpływ ryzyka kredytowego, którego istotność znacząco zwiększyła się w obecnych warunkach rynkowych.

Wyznaczenie korekty wartości godziwej instrumentów finansowych z tytułu ryzyka kredytowego odbywa się poprzez ocenę, generowanych przez klientów, przepływów pieniężnych mogących pokryć wycenę instrumentów pochodnych. Oszacowana w ten sposób zdolność klientów do uregulowania swoich zobowiązań porównywana jest z wielkością ekspozycji klientów uwzględniających transakcje zawarte z innymi bankami. Ujemna różnica między tymi wielkościami koryguje wartość godziwą instrumentów finansowych.

Wartość godziwa

Nota 31.5.1

Tabela wartości godziwej (w tys. PLN)	31.12.2009		31.12.2008	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	832 724	832 695	1 494 888	1 494 600
Należności od banków	1 573 242	1 567 038	606 373	605 290
Należności od klientów	13 811 556	12 233 299	14 823 117	13 515 781
Zobowiązania wobec banków	2 011 154	1 999 803	2 276 963	2 242 228
Zobowiązania wobec klientów	9 244 085	9 243 144	6 387 532	6 384 922
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 560 893	6 241 080	8 198 200	7 953 609
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30 000	29 988	-	-
Zobowiązania podporządkowane	582 984	478 252	417 240	320 332

Bank dokonuje kalkulacji wartości godziwych transakcji nie wycenianych wg wartości godziwej dyskontując wszystkie przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań i należności banku składa się z:

1. dla zobowiązań (np. depozytów klientów, depozytów międzybankowych):

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego
- aktualnego na ostatni dzień roku kosztu pozyskania tych środków ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych

2. dla należności (np. kredytów klientów, lokat międzybankowych):

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego
- aktualnego na ostatni dzień roku kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego

Dla instrumentów, dla których niemożliwe jest wyznaczenie przyszłych przepływów przyjmuje się, że ich wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku, które rośnie wraz ze stopniem złożoności organizacji, stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług.

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności.

Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Strategia i polityka ryzyka operacyjnego i ryzyka biznesowego Fortis Bank Polska SA”.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem. Dodatkowo, za koordynację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w

jednostkach organizacyjnych skupionych w Pionie Operacji i Wsparcia Biznesu, odpowiedzialny jest Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, którego kompetencje obejmują również określanie i realizację strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka.

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, dostosowany do istniejącej struktury organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem ewidencji strat operacyjnych oraz monitorowania, ograniczania i raportowania poziomu ryzyka operacyjnego.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Prowadzona przez Bank polityka, dotycząca sposobu rejestracji strat operacyjnych, ma umożliwić sprawne i wolne od błędów, rejestrowane wszystkich strat operacyjnych. Proces ewidencji strat jest nadzorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który również prowadzi dokumentację merytoryczną zawartości baz zarejestrowanych danych i odpowiada za jakość i kompletność tych danych.

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych, zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług. W związku z tym każda strata operacyjna jest klasyfikowana z uwzględnieniem typu zagrożeń operacyjnych, przyczyny powstania ryzyka operacyjnego, istnienia ryzyka powiązanego, konsekwencji księgowych oraz ewentualnego zaistnienia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie.

Polityka Banku stanowi, że straty operacyjne alokowane są na linie biznesowe. Naczelną ideą alokacji, jest zapewnienie, aby kierownictwo linii biznesowych było bezpośrednio zainteresowane jakością kontroli i efektywnością ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego obsłudze poszczególnych produktów.

Bieżącemu monitorowaniu pod kątem ekspozycji na ryzyko operacyjne podlegają obszary ryzyka o kluczowym znaczeniu dla produktów oferowanych przez Bank. W tym celu Bank kontroluje poziom ryzyka operacyjnego przy użyciu zdefiniowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka, czyli mierzalnych wartości umożliwiających bieżące monitorowanie zmian profilu ryzyka operacyjnego, analizę trendu zmian ekspozycji na ryzyko oraz wczesne wykrycie wzrostu poziomu zagrożenia operacyjnego dla wskazanych obszarów działalności Banku.

Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez Departament Audytu, niezależny pod względem operacyjnym i zatrudniający kompetentny, odpowiednio wyszkolony personel. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (ang. Basic Indicator Approach).

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Departament Prawny monitoruje i analizuje w/w obszary oraz informuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności i Departament Audytu o zauważonych ryzykach i nieprawidłowościach.

Bank realizuje działania zmierzające do utworzenia zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy, który umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji oraz oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wywrzeć na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia.

Zasady zarządzania ciągłością działania Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości działania Banku”.

W Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, utworzony jako ciało zatwierdzające, które ma na celu wspieranie Zarządu Banku w efektywnym zarządzaniu ciągłością działania Banku.

Bank realizuje analizy dotyczące utrzymania ciągłości działania i wskazujące na konieczność zabezpieczenia danego obszaru, a następnie opracowuje plany zachowania ciągłości, które precyzują działania, jakie należy podjąć w celu przywrócenia funkcji biznesowych przed, w trakcie i po ustaniu zdarzenia kryzysowego.

Ryzyko braku zgodności

Za jeden z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie i realizację przyjętej misji i strategii działania, Bank uznaje swój wizerunek i zaufanie, które systematycznie budowane jest w relacjach z klientami, kontrahentami, akcjonariuszami oraz pracownikami. Jako jedno z podstawowych zagrożeń dla dobrej reputacji i wizerunku uznaje się niezgodność działania Banku i jego pracowników z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, jak i wewnętrznych regulacji.

Dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności działalności, w szczególności przez wykluczenie lub ograniczenie ryzyka braku zgodności, a tym samym i sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, istotnych dla obecnej i przyszłej pozycji Banku wobec jego konkurentów i w odbiorze publicznym, opracowana została „Polityka zarządzania przez Fortis Bank Polska SA ryzykiem braku zgodności”. Jednocześnie wdrożone zostały procesy monitorowania, identyfikacji i analizy zgodności regulacji wewnętrznych Banku oraz praktyki bankowej i postępowania osób zatrudnionych w Banku z obowiązującymi przepisami. Nad tymi procesami pieczę sprawuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

Bank opracował wewnętrzną Politykę Akceptacji Klienta, wdrażając tym samym niezbędne oprogramowanie informatyczne, służące do weryfikacji obsługiwanych klientów, pod kątem występowania na listach podmiotów sankcjonowanych i dostosowując Bank do wymogów nowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, co wpisuje się w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Polityka Bezpieczeństwa

Koncentrując się na minimalizacji ryzyka, Bank uwzględnił potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa aktywów oraz informacji w aspekcie prawnym i biznesowym.

Bank, mając na uwadze, iż usługi finansowe wymagają specjalistycznej wiedzy oraz stałego dostępu do rzetelnych danych, a wiarygodne informacje stanowią czynnik decydujący o pozycji rynkowej podmiotu finansowego, szczególną uwagę zwraca na rozwiązania systemowe, których celem jest ochrona informacji przed zagrożeniami w sposób ciągły i właściwy.

Rozwiązaniem systemowym pozwalającym na doskonalenie, monitoring i kontrolę obszaru bezpieczeństwa informacji na każdym poziomie zarządzania Banku, jest System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI). System oparty jest na podejściu procesowym w aspekcie implementowanych zabezpieczeń.

Zaprojektowane i realizowane systemowe podejście do bezpieczeństwa informacji, w aspekcie implementowanych zabezpieczeń, warunkowane jest potrzebą ciągłego doskonalenia produktów i usług realizowanych dla klienta.

Działania systemowe, polegające na analizie ryzyka, klasyfikacji informacji, zarządzaniu incydentami, zcentralizowanym zarządzaniu i kontroli dostępu do systemów IT, a także zarządzaniem zmianą, usystematyzowanym procesie ciągłości działania, standardach wymiany i dostępu do informacji, standardzie zabezpieczeń mienia, prowadzą do kompleksowego podejścia do problemu bezpieczeństwa informacji.

W 2009 roku w procesie nadzoru Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wykonanego przez audytora zewnętrznego. Fortis Bank Polska SA, został poddany ponownej ocenie zgodności Systemu z wymaganiami międzynarodowego standardu ISO/IEC 27001.

Audyt przebiegł pomyślnie, a jego efektem jest podtrzymanie Certyfikacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji Fortis Bank Polska w pełnym zakresie normy ISO /IEC 27001 na kolejny 2010 rok.

Fortis Bank Polska realizuje schemat działań w ramach SZBI poprzez Politykę Bezpieczeństwa Informacji oraz polityki obszarowe wchodzące w skład Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, tj. Politykę Bezpieczeństwa Teleinformatycznego, Politykę Bezpieczeństwa Fizycznego, Politykę zarządzania przez Bank ryzykiem braku zgodności, Politykę Bezpieczeństwa Danych Osobowych, Politykę Utrzymania Ciągłości Działania Banku, Zarządzania kryzysowego.

Dla celów planowania i wdrażania działań korygujących i zapobiegawczych, w Banku funkcjonuje system gromadzenia danych o incydentach.

System ten pozwala na budowanie bazy wiedzy o zagrożeniach i podatnościach, mających wpływ na poufność, dostępność i rzetelność informacji oraz danych przetwarzanych w Banku.

Powyższe działania w swoim założeniu przyczyniają się do obniżania ryzyka utraty dostępności, rzetelności i poufności informacji, poprzez przewidywanie i zapobieganie czynnikom ujemnym, mającym odzwierciedlenie w jakości oferowanych produktów i usług.

Koordinacja procesu bezpieczeństwa informacji w Banku, realizowana jest przez Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji oraz jednostki merytoryczne realizujące zadania w poszczególnych obszarach BI: Pion Technologii i Systemów Informatycznych, Pion Nieruchomości, Zakupów i Administracji, Departament ds. Zapewnienia Zgodności, Pion Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem oraz Pion Zarządzania Kapitałem Ludzkim.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, a także stale doskonalone modus operandi takich zdarzeń, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. W zakresie w.w. kompetencji działa Departament ds. Przeciwdziałania Przystępstwom i Nadużyciom, realizujący zadania w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami rynku finansowego w Polsce.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko poniesienia strat o charakterze materialnym i niematerialnym w wyniku zmian w otoczeniu konkurencyjnym, w którym działa Bank, bieżącej działalności biznesowej lub niewłaściwych decyzji biznesowych. Ryzyko biznesowe zazwyczaj wynika z czynników zewnętrznych, jednak może być ograniczane przez efektywne działania zarządcze.

W obszarze ryzyka biznesowego Bank identyfikuje ryzyko strategiczne i ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko strategiczne należy rozumieć jako ryzyko negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem przez kadrę zarządzającą decyzji dotyczących zarówno wyboru strategii biznesowych, jak również metody ich realizacji, z uwzględnieniem umiejętności efektywnego reagowania na czynniki zewnętrzne.

Utratę reputacji Banku należy rozumieć jako zagrożenie, które może zaszkodzić potencjałowi biznesowemu oraz negatywnie wpłynąć na skalę działalności zarówno samego Banku jak i innych jednostek Grupy BNP Paribas Fortis. Ryzyko utraty reputacji może mieć istotny wpływ na obecne i przyszłe przychody i zdolność pozyskiwania kapitału, co bezpośrednio wynika z negatywnego postrzegania instytucji przez opinię publiczną. Ryzyko to wpływa także na możliwość nawiązywania nowych relacji lub kontynuowania świadczenia usług obecnym klientom.

Ryzyko utraty reputacji to ryzyko utraty przez Bank wizerunku solidnego partnera biznesowego skutkujące pogorszeniem się lub utratą zaufania klientów, akcjonariuszy, kontrahentów lub regulatorów, będącego na przykład wynikiem niewłaściwych działań samego Banku lub jego pracowników, zaangażowania się Banku w niejasne relacje biznesowe czy też konsekwencją przegranych spraw sądowych.

Ocena ryzyka biznesowego wykonywana jest przez Bank w ramach regularnie (corocznie) przeprowadzanych sesji Kontroli i Samooceny Ryzyka, z uczestnictwem członków Zarządu Banku oraz zaproszonych reprezentantów wyższej kadry zarządzającej Banku. Podczas tej sesji Bank wyznacza kwotę kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka biznesowego zgodnie z aktualnie przyjętą przez Bank metodologią.

Bank zarządza ryzykiem biznesowym poprzez ciągłe procesy monitorowania i analizy podjętych decyzji biznesowych w odniesieniu do efektów ich realizacji oraz zmian w otoczeniu rynkowym. Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego oraz biznesowego, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału a także stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarządzanie kapitałem

Począwszy od 1 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA stosuje zasady wynikające z wdrożenia Nowej Umowy Kapitałowej przeniesione na grunt polskiego prawa poprzez zmiany do ustawy Prawo Bankowe oraz poprzez uchwały Komisji Nadzoru Finansowego.

Nowa Umowa Kapitałowa składa się z trzech filarów:

- Filar I - zostały wprowadzone zmiany w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, określone zostały nowe wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego, bez zmian pozostały wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego,
- Filar II - na banki został nałożony obowiązek wypracowania procesów oceny kapitału wewnętrznego oraz ustalania docelowych kapitałów zgodnych z profilami ryzyka w danym banku oraz wymogami nadzorczymi,
- Filar III - banki zostały zobowiązane do ujawniania informacji na temat ich profilu ryzyka oraz poziomu kapitalizacji.

Powyższe obowiązki Fortis Bank Polska SA realizuje poprzez wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stosując metodę standardową stanowiącą rozwinięcie metody wynikającej z postanowień umowy Basel I. Zgodnie z tą metodą uszczegółowione zostały klasy kredytobiorców, a banki uzyskały możliwość wykorzystywania zewnętrznych ratingów nadawanych przez określone agencje ratingowe.

Dla ustalenia wymogu z tytułu ryzyka rynkowego wyliczany jest wymóg z tytułu ryzyka stóp procentowych oraz z tytułu ryzyka walutowego. Łączny wymóg z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych obliczany jest dla pozycji pierwotnych

według terminów zapadalności, a całkowity wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się na podstawie metody podstawowej.

Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany metodą wskaźnika podstawowego (BIA) jako procent uzyskanych przychodów netto.

W ramach filara II Bank realizuje obowiązki związane z wyliczaniem kapitału wewnętrznego wynikające z zapisów Uchwały nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Dla wszystkich ryzyk uznanych za istotne opracowane zostały metodologie szacowania kapitału wewnętrznego, przy wykorzystaniu których Bank dokonuje comiesięcznych kalkulacji wewnętrznej oceny potrzeb kapitału wewnętrznego.

Obowiązki wynikające z filara III Bank realizuje poprzez umieszczenie na swoich stronach internetowych informacji na temat pomiaru wielkości ryzyk identyfikowanych w działalności Banku oraz pokrycia tych ryzyk przez fundusze własne.

Zakres oraz szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk określa Uchwała nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...).

Sposób wyliczania funduszy własnych stosowanych do wyliczania współczynnika wypłacalności reguluje Uchwała nr 381/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie innych pomniejszeń funduszy podstawowych (...).

Aktualna sytuacja w zakresie adekwatności kapitałowej

Aktualna polityka Banku dotycząca utrzymania funduszy własnych na adekwatnym poziomie odnosi się do kategorii adekwatności kapitałowej, współczynnika wypłacalności i struktury funduszy własnych opisanych w prawie bankowym oraz przepisach wykonawczych do tego aktu. Podstawowym celem Banku w omawianym zakresie, pozostaje utrzymanie funduszy własnych na poziomie gwarantującym współczynnik wypłacalności nie niższy niż 9,5%.

W celu przeciwdziałania wystąpieniu ryzyka przekroczenia wyznaczonego dla współczynnika wypłacalności limitu 9,5% Bank aktywnie zarządza swoją pozycją kapitałową. Dotyczy to podejmowania działań zmierzających do podwyższenia funduszy własnych oraz działań mających na celu ograniczenie ryzyka generowanego w ramach prowadzonej działalności.

Nota 31.6.1

Adekwatność kapitału (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	12 553 857	13 980 079
Kapitał zakładowy	1 206 175	503 135
Kapitał zapasowy	554 415	308 656
Kapitały rezerwowe łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	45 639	344 983
Zobowiązania podporządkowane zaliczane do funduszy własnych	582 984	417 240
Inne składniki funduszy własnych, uwzględniane w wyliczeniu współczynnika adekwatności kapitałowej	-441 608	52 095
Fundusze własne brutto razem	1 947 605	1 626 109
Pomniejszenia		
Udziały kapitałowe w podmiotach finansowych	18 196	18 196
Wartości niematerialne netto	42 182	25 896
Pomniejszenia razem	60 378	44 092
Fundusze własne netto	1 887 227	1 582 017
Kapitał krótkoterminowy	-	-
w tym zysk bieżący na portfelu handlowym	-	-
Razem fundusze własne plus kapitał krótkoterminowy	1 887 227	1 582 017

Wymóg kapitałowy z tytułu:		
Ryzyka kredytowego	1 026 671	1 209 577
Ryzyka rynkowego	5 062	9 654
Ryzyka operacyjnego	105 003	75 431
Całkowity wymóg kapitałowy	1 136 736	1 294 662
Współczynnik adekwatności kapitałowej	13,28%	9,78%

W roku 2009 Bank poniósł straty, które negatywnie wpłynęły na poziom funduszy własnych.

Ponieważ strata miała negatywny wpływ na poziom współczynnika wypłacalności, Bank w roku 2009 podjął szereg działań mających na celu poprawienie sytuacji kapitałowej banku.

W pierwszej kolejności założenia odnośnie zwiększenia bazy kapitałowej Banku zostały zrealizowane poprzez pozyskanie z Fortis Finance Belgium SCRL pożyczki podporządkowanej na kwotę 20 mln EUR. Pozyskane w ten sposób środki zostały w oparciu o decyzję Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 czerwca 2009 roku zaliczone do funduszy własnych uzupełniających jako zobowiązania podporządkowane.

Fundusze własne Banku wzrosły ponadto w roku 2009 w wyniku dwukrotnego zwiększenia kapitału zakładowego w wyniku emisji nowych akcji. W dniu 31 lipca 2009 roku kapitał zakładowy Banku wzrósł o 157,3 mln zł w wyniku emisji akcji serii L skierowanych do dotychczasowego akcjonariusza Dominet Banku w zamian za przejęty w wyniku połączenia majątek Dominet Banku.

Następnie we wrześniu 2009 roku zakończone zostały prace nad bezpośrednim dokapitalizowaniem Banku w drodze emisji akcji. Główny akcjonariusz Banku (Fortis Bank Belgium) objął całość emisji akcji serii M w kwocie 440,7 mln PLN. Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na wprowadzenie zmian w statucie i zarejestrował podwyższenie kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym. Bank zaliczył do kapitału środki pozyskane w ramach nowej emisji z chwilą rejestracji jego podwyższenia przez Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 14 września 2009 roku.

Ponadto we wrześniu 2009 roku kapitał zakładowy Fortis Bank Polska został podwyższony o 440,3 mln PLN w wyniku podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych akcji z 30 do 50 zł.

W wyniku wymienionych powyżej działań fundusze własne Banku (jako kategoria wyliczana dla celów kalkulacji współczynnika adekwatności kapitałowej) wzrosły o 19,3% w porównaniu z końcem roku 2008 do poziomu 1 887 mln PLN. W tym samym czasie aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem spadły o 10,2% do poziomu 12 554 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2009 Bank zanotował wzrost współczynnika wypłacalności, który w wyniku ograniczenia wymogów z tytułu ryzyka kredytowego przy jednoczesnym zwiększeniu wartości funduszy własnych wyniósł 13,27% w porównaniu do 9,78% na koniec grudnia 2008 roku. Współczynnik ten wyraża proporcję między kapitałem banku, a jego zaangażowaniem z tytułu poszczególnych ryzyk.

Nota 31.6.2

Kwoty minimalnych wymogów kapitałowych (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Ryzyko kredytowe	1 026 671	1 209 577
Ryzyko rynkowe, w tym :	5 062	9 654
- ryzyko ogólne stóp procentowych	5 062	6 047
Ryzyko operacyjne	105 003	75 431
Całkowity wymóg kapitałowy	1 136 736	1 294 662

32. Wydarzenia po dniu bilansowym

32.1. Zamknięcie transakcji sekurytyzacyjnej

W dniu 11 lutego 2010 roku nastąpiło zawarcie umowy, na mocy której Bank odkupił wierzytelności kredytowe od spółki celowej wynikające z sekurytyzacji portfela kredytów konsumenckich Dominet Banku S.A.

32.2. Umowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a BGL BNP Paribas (poprzednio Fortis Banque Luxembourg SA)

W dniu 5 marca 2010 roku nastąpiło przedłużenie okresu kredytowania o 12 miesięcy w oparciu o aneks do umowy zawarty w dniu 5 marca 2010 roku. Umowa dotyczy udzielenia Bankowi przez BGL BNP Paribas linii kredytowej z limitem w wysokości 300 mln EUR (lub równowartości w USD lub CHF). Linia kredytowa będzie dostępna do 5 marca 2011 roku z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej Banku. Warunki udzielonego finansowania nie odbiegają od warunków rynkowych.

32.3. Akceptacja programu postępowania naprawczego dla Fortis Bank Polska SA

W dniu 4 marca 2010 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała uaktualnioną wersję programu postępowania naprawczego Banku przekazanego do Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 16 grudnia 2009 roku. Zarząd Fortis Bank Polska SA został wyznaczony, jako podmiot odpowiedzialny za prawidłową realizację programu.

33. Inne istotne informacje

33.1. Informacja o akcjonariuszach posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA

Na dzień 31 grudnia 2009 roku struktura akcjonariatu przedstawiała się następująco:

Stan na 31.12.2009	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA*	% udział w ogólnej liczbie głosów*
Fortis Bank S.A./NV	18 848 593	78,13%	18 848 593	78,13%
Dominet SA**	5 243 532	21,74%	5 243 532	21,74%
Pozostali	31 381	0,13%	31 381	0,13%
Razem:	24 123 506	100,00%	24 123 506	100,00%

Na dzień publikacji raportu, tj. na 12 marca 2010 roku struktura akcjonariatu przedstawiała się następująco:

Stan na 31.12.2009	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA*	% udział w ogólnej liczbie głosów*
Fortis Bank S.A./NV	18 848 593	78,13%	18 848 593	78,13%
Dominet SA**	5 243 532	21,74%	5 243 532	21,74%
Pozostali	31 381	0,13%	31 381	0,13%
Razem:	24 123 506	100,00%	24 123 506	100,00%

* BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym (74,93% akcji) w stosunku do Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

** Fortis Bank SA/NV jest podmiotem dominującym (100% akcji) w stosunku do Dominet S.A.

Kapitał podzielony jest obecnie na 24 123 506 akcji o wartości nominalnej 50 zł każda, co stanowi 24 123 506 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku.

33.2. Informacja o Właścicielu Fortis Bank Polska SA

W wyniku przejęcia we wrześniu i październiku 2008 roku aktywów grupy Fortis przez rządy Belgii, Holandii i Luksemburga, oraz dalszych porozumień zawartych między rządem Królestwa Belgii i grupą Fortis, nastąpiła zmiana w strukturze właścicielskiej głównego akcjonariusza Fortis Bank Polska SA. Od dnia 10 października 2008 roku właścicielem Fortis Bank SA/NV był w 99,93% rząd Królestwa Belgii poprzez Belgijską Federalną Agencję Inwestycyjną (Société Fédérale de Participations et d'Investissement).

Jednocześnie w październiku 2008 roku belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową BNP Paribas zarejestrowaną we Francji, w wyniku którego po uzyskaniu koniecznych zezwoleń BNP Paribas przejmie od państwa belgijskiego 75% akcji Fortis Bank SA/NV oraz 100% akcji Fortis Insurance Belgium, a także zakupi 16% akcji Fortis Banque Luxembourg (zwiększając swój pakiet kontrolny do 67%) od Skarbu Państwa Luksemburg. BNP Paribas zapowiedział przejęcie kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bankiem Polska SA).

Na walnym zgromadzeniu 28 i 29 kwietnia 2009 roku w Gandawie i Utrechcie, zatwierdzone zostało porozumienie pomiędzy Fortis Holding, BNP Paribas a agencją rządu Belgii (Société Fédérale de Participations et d'Investissement) w sprawie zmienionych warunków (planowanej) transakcji. Zgodnie z postanowieniami nowego porozumienia, rząd Belgii miał przekazać BNP Paribas 75% udziałów Fortis Banku SA/NV (Fortis Bank Belgia) w oparciu o wycenę 100% aktywów na kwotę 11 mld euro w zamian za akcje BNP Paribas wyemitowane po cenie 68 euro, natomiast Fortis Bank SA/NV miał nabyć od Fortis Holding 25% Fortis Insurance Belgia. Transakcja, w wyniku której podmiotem dominującym wobec akcjonariusza większościowego Banku stała się grupa BNP Paribas, została sfinalizowana 12 maja 2009 roku.

BNP Paribas, przejmując od SFPI pierwszą transzę udziałów Fortis Banku SA/NV, stał się jego większościowym akcjonariuszem, a tym samym dokonał pośredniego nabycia w dniu 12 maja 2009 roku 16 738 712 akcji Fortis Bank Polska SA, stanowiących 99,81% kapitału zakładowego Fortis Bank Polska SA i uprawniających do 99,81% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA.

Dnia 20 maja 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzielając zezwoleń na wykonywanie przez BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu za pośrednictwem Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA z ponad 75 % akcji Banku oraz ii) prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Dominet Bank S.A.

z siedzibą w Lubinie z akcji uprawniających do wykonywania ponad 75 % głosów na WZA, uwarunkowała je m.in. następującymi zobowiązaniami:

- nie podejmowanie działań prowadzących do przekształcenia działalności obecnie prowadzonej w Polsce przez Fortis Bank Polska SA w oddział do 2017 roku; W przypadku otwarcia nowego oddziału BNP Paribas w Polsce, prowadzi on będzie inną działalność, niż działalność bankowa prowadzona obecnie przez Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A.
- nie podejmowanie działań prowadzących do wycofania akcji Fortis Bank Polska SA z obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do roku 2017 oraz zwiększenie płynności akcji Banku notowanych na GPW do poziomu co najmniej 15% w ciągu 2 lat od wydania ww. zezwoleń i utrzymanie takiego poziomu.

Po uzyskaniu zezwolenia KNF oraz po ogłoszeniu wezwania, Fortis Bank SA/NV został uprawniony do wykonywania prawa głosu ze wszystkich posiadanych akcji, tj. z 16 739 799 akcji reprezentujących 99,81% kapitału zakładowego oraz 16 739 799 praw głosu na walnym zgromadzeniu Banku, stanowiących 99,81% ogólnej liczby głosów.

W dniu 4 czerwca 2009 roku BNP Paribas SA ogłosił wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Fortis Banku Polska SA zgodnie z art. 74 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zapisy na akcje w ramach wezwania przeprowadzono od 25 czerwca 2009 roku do 24 lipca 2009 roku. W dniu 29 lipca 2009 roku w wyniku realizacji wezwania zawarto transakcje nabycia 1 087 akcji po cenie 196 PLN. Podmiotem nabywającym był Fortis Bank SA/NV, który w konsekwencji powyższych transakcji osiągnął 16 739 799 akcji Fortis Bank Polska SA, co stanowiło 99,81% wszystkich akcji Banku. Po uzyskaniu zezwolenia KNF oraz po ogłoszeniu wezwania, Fortis Bank SA/NV został uprawniony do wykonywania prawa głosu z wszystkich posiadanych akcji.

33.3. Zmiana akcjonariatu w wyniku integracji banków

W dniu 6 sierpnia 2009 roku Fortis Bank Polska SA otrzymał od spółki Dominet S.A. z siedzibą w Piasecznie zawiadomienie, iż Dominet S.A. (spółka zależna Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli) stał się z dniem 31 lipca 2009 roku akcjonariuszem Fortis Banku Polska SA posiadającym 5 243 532 akcji zwykłych serii L, reprezentujących 23,82% kapitału zakładowego, a tym samym uzyskał 23,82% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Zgodnie z otrzymanym zawiadomieniem, Dominet S.A. w okresie 12 miesięcy od dnia 31 lipca 2009 roku, nie zamierza zwiększać swojego udziału w Fortis Bank Polska SA. W wyniku powyższego, bezpośredni udział Fortis Banku SA/NV w kapitale zakładowym Banku wynosił 76,04% akcji, które uprawniały do wykonywania 76,04% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA.

33.4. Zmiany w wyniku podwyższenia wartości nominalnej akcji oraz emisji akcji serii M

W sierpniu 2009 roku Bank przeprowadził emisję prywatną akcji serii M z wyłączeniem prawa poboru. Emisja akcji serii M została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej. Oferta objęcia akcji serii M została skierowana do Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli. W dniu 6 sierpnia 2009 roku została podpisana umowa objęcia akcji między Bankiem a Fortis Bank SA/NV. W wyniku realizacji umowy, Fortis Bank SA/NV objął 2 108 794 akcje zwykłe na okaziciela serii M po cenie emisyjnej 209 PLN każda. Wartość emisji wyniosła 440 737 946 PLN. Akcje zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym. W związku z powyższym w dniu 12 sierpnia 2009 roku nastąpiło zamknięcie subskrypcji i przydział akcji na rzecz ich nabywcy przez zarząd Banku.

W wyniku emisji 2 108 794 akcji serii M, liczba akcji w posiadaniu Fortis Bank SA/NV wzrosła do 18 848 593 akcji reprezentujących 78,13% udział w kapitale zakładowym i uprawniających do wykonywania 18 848 593 praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Udział Dominet S.A. zmniejszył się do 21,74% kapitału zakładowego.

W dniu 14 września 2009 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 660 441 360 PLN do kwoty 1 206 175 300 PLN, czyli o 545 733 940 PLN, z czego 440 294 240 PLN w wyniku podwyższenia wartości nominalnej akcji serii A do L z kwoty 30 PLN do kwoty 50 PLN, a 105 439 700 PLN w wyniku emisji akcji serii M.

Po rejestracji podwyższenia, kapitał zakładowy Banku podzielony jest na 24 123 506 akcji o wartości nominalnej 50 PLN każda, co uprawnia do wykonywania 24 123 506 praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku.

33.5. Finansowanie Fortis Bank Polska SA przez grupę Fortis Bank

Na dzień 31.12.2009 roku struktura uruchomionych pożyczek wyglądała następująco:

- CHF 440 mln - zapadalność w marcu 2010,
- CHF 297 mln - zapadalność w październiku 2010,
- EUR 200 mln - zapadalność w lutym 2011,
- CHF 440 mln - zapadalność w lipcu 2011,
- CHF 734 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- EUR 2,5 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- PLN 150 mln - zapadalność w marcu 2014,
- EUR 100 mln - zapadalność we wrześniu 2017,
- EUR 20 mln - zapadalność w kwietniu 2019,
- PLN 60 mln - zapadalność w kwietniu 2019,
- PLN 240 mln - zapadalność w marcu 2029,

Dodatkowo na dzień 31.12.2009 roku Bank posiadał wyemitowane obligacje o łącznej kwocie 60 mln PLN i terminie wykupu lipiec 2014 roku.

33.6. Akcje Fortis Bank Polska SA będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na 31 grudnia 2009 roku żaden z członków zarządu banku ani żaden z członków rady nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych czy udziałów w jednostkach powiązanych z Fortis Bankiem Polska SA, co nie uległo zmianie od momentu przekazania raportu za III kwartał 2009, tj. od 14 listopada 2009 roku.

33.7. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Od 2001 roku trwa postępowanie przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), wszczęte na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji (POHID) w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję na rynku kart płatniczych przez VISA i MasterCard oraz 20 banków, w tym Fortis Bank Polska SA. Zarzut ograniczenia konkurencji dotyczył zawarcia porozumienia w przedmiocie pobierania opłat interchange. UOKiK uznał, że opłaty te są pobierane nienależnie, co z kolei ma wpływ na wysokość cen produktów konsumpcyjnych. Prezes UOKiK wydał decyzję o nałożeniu kary w wysokości 2,9 mln zł na Fortis Bank Polska SA z rygorem natychmiastowej wykonalności. Bank złożył w tym przedmiocie zażalenie na decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 13 listopada 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wyrok stwierdzający, że ustalanie prowizji przy przyjmowaniu płatności kartą nie stanowi praktyki naruszającej konkurencję. Prezes UOKiK złożył apelację od wyroku, a Bank wniósł o oddalenie apelacji. Postępowanie nie zostało zakończone. Na wypadek niepomyślnego rozstrzygnięcia Bank utworzył w 2007 roku rezerwę w wysokości 2,9 mln PLN.

Bank jest stroną pozwaną w procesach dotyczących zobowiązań wynikających z umów ramowych transakcji terminowych, w tym opcji walutowych. Najwyższe powództwo w tej grupie dotyczyło kwoty 18,5 mln złotych. Przedmiotem powództwa było ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wobec banku, wynikającego ze spornych transakcji opcji walutowych, ewentualnie o ich rozwiązanie bądź ustalenie sposobu wykonania zobowiązań oraz ich wysokości, bądź stwierdzenie nieważności tych transakcji. Na przełomie grudnia 2009 i stycznia 2010 roku została zawarta ugoda ze spółką, na mocy której spółka spłaciła część należności wynikającej ze zobowiązania opcyjnego i wycofała pozew.

33.8. Inne istotne wydarzenia

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA

Skład Rady Nadzorczej Fortis Banku Polska SA na 31 grudnia 2009 roku był następujący:

1. Camille Fohl - przewodniczący
2. Jos Clijsters - wiceprzewodniczący
3. Antoni Potocki - wiceprzewodniczący
4. Zbigniew Dresler - członek rady nadzorczej
5. Reginald De Gols - członek rady nadzorczej

W 2009 roku w składzie Rady Nadzorczej wystąpiły następujące zmiany:

W dniu 31 stycznia 2009 roku Pan Christopher Norris złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Banku Polska SA. Pan Christopher Norris pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 26 września 2008 roku.

W dniu 26 czerwca 2009 roku Pan Peter Ullmann złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku. Pan Peter Ullmann pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 24 maja 2005 roku.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się w dniu 26 czerwca 2009 roku, powołało Pana Camille Fohl i Pana Reginalda De Gols w skład Rady Nadzorczej Banku z dniem 26 czerwca 2009 roku. Pan Camille Fohl objął funkcję przewodniczącego Rady Nadzorczej, a Pan Jos Clijsters funkcję wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku.

W dniu 25 września 2009 roku Pan Lucas Willemyns złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku z dniem 30 września 2009 roku. Pan Lucas Willemyns pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Banku od dnia 21 lutego 2008 roku.

Wymienione osoby zostały powołane w skład Rady Nadzorczej Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, upływającej z dniem odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy 2009.

Zmiany w składzie Zarządu Fortis Bank Polska SA

Skład zarządu Fortis Banku Polska SA na 31 grudnia 2009 roku:

1. Alexander Paklons - prezes zarządu
2. Jan Bujak - pierwszy wiceprezes zarządu
3. Frederic Amoudru - wiceprezes zarządu, dyrektor generalny
4. Jean-Luc Deguel - wiceprezes zarządu
5. Jacek Obłąkowski - wiceprezes zarządu
6. Jaromir Pelczarski - wiceprezes zarządu
7. Michel Thebault - wiceprezes zarządu
8. Philippe Van Hellemont - wiceprezes zarządu

W 2009 roku w składzie Zarządu Banku wystąpiły następujące zmiany:

Z dniem 1 kwietnia 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Jacka Obłąkowskiego, Prezesa Zarządu Dominet Bank SA, na Wiceprezesa Zarządu Fortis Banku Polska SA. Pan Obłąkowski pełnił funkcję Prezesa Zarządu Dominet Bank SA do 31 lipca 2009 roku.

Rada Nadzorcza Banku odwołała Pana Thierry'ego Lechien z funkcji Wiceprezesa i Członka Zarządu Banku z dniem 15 czerwca 2009 roku oraz powołała Pana Philippe'a Van Hellemonta na Wiceprezesa Zarządu od dnia 16 czerwca 2009 roku. Panu Philippe'owi Van Hellemont powierzono obszar zarządzania ryzykiem.

W dniu 1 września 2009 roku Rada Nadzorcza banku powołała Pana Michela Thebault na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Pan Michel Thebault nadzoruje obszar Personal Finance.

W dniu 13 listopada 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Frederica Amoudru na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Od października 2009 roku Pan Amoudru pełni obowiązki Dyrektora Generalnego (Country Manager) BNP Paribas na Polskę.

Wymienione osoby zostały powołane w skład Zarządu Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, upływającej z dniem odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe banku za rok obrotowy 2009.

Projekt optymalizacji działalności operacyjnej Fortis Bank Polska SA

W związku z formalno-prawną fuzją z Dominet Bankiem SA w dniu 31 lipca 2009 roku, jak i jednoczesnym połączeniem systemów operacyjnych obu banków, Fortis Bank Polska SA kontynuuje projekt optymalizacji funkcjonowania. Kolejnym krokiem służącym zwiększeniu efektywności operacyjnej Fortis Banku Polska SA będzie integracja dotychczasowych funkcji i operacji realizowanych przez centralę Dominet Banku w Lubinie ze strukturami operacyjnymi Fortis Banku Polska SA. Konsekwencją tej integracji będzie redukcja zatrudnienia, która obejmie w całym Banku 361 osób i jest przeprowadzana w okresie: od czwartego kwartału 2009 do drugiego kwartału 2010 roku. W dniu 27 października 2009 roku Zarząd Banku złożył zawiadomienia w powiatowych Urzędach Pracy dotyczące planów redukcji zatrudnienia w trybie zwolnień grupowych.

Działania prowadzące do zwiększenia efektywności pracy Banku mają służyć poprawie wyników finansowych Fortis Banku Polska SA. Stanowią one jednocześnie część programu postępowania naprawczego przygotowywanego zgodnie z art. 142 Prawa bankowego, będącego aktualnie przedmiotem uzgodnień z Komisją Nadzoru Finansowego.

Najważniejszymi założeniami programu – którego realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia przez Bank ponownie dodatniego wyniku finansowego w roku 2010 – jest podjęcie działań zapewniających właściwą kontrolę ryzyka w różnych obszarach działalności Banku, stabilny wzrost jego portfela kredytowego i poprawę efektywności kosztowej, w szczególności po integracji z Dominet Bankiem S.A.

W ramach kontynuacji uzgodnień programu postępowania naprawczego w dniu 29 października 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) zwróciła się do Banku o weryfikację i przedstawienie dalszych wyjaśnień w tym zakresie. Celem prowadzonych przez Bank z KNF uzgodnień jest ustalenie programu optymalnych działań, które doprowadzą do trwałej poprawy wyników finansowych Banku. W dniu 16 grudnia 2009 roku bank przekazał do Komisji Nadzoru Finansowego zweryfikowany program postępowania naprawczego.

Istotne umowy z podmiotami niepowiązаныmi z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA

W dniu 30 listopada 2009 roku Fortis Bank Polska SA zawarł z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym ("EBI") z siedzibą w Luksemburgu, umowę kredytową, na mocy której EBI udzielił Bankowi kredytu w wysokości 50 mln EUR. Bank otrzymał środki przeznaczone na finansowanie projektów inwestycyjnych małych i średnich przedsiębiorstw.

Szczegółowe warunki kredytowania określone zostaną odrębnie dla każdej uruchamianej transzy kredytu. Maksymalny okres spłaty transzy kredytu to 12 lat. Oprocentowanie stałe lub zmienne uzależnione będzie od waluty uruchamianej transzy (EUR, PLN, GBP, USD): odpowiednia stawka referencyjna (EURIBOR, WIBOR, LIBOR) plus marża.

Realizacja umowy uzależniona była od uzyskania gwarancji Fortis Banku SA/NV. Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli udzielił gwarancji realizacji zobowiązań Banku wynikających z umowy kredytowej.

W dniu 31 marca 2009 roku Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank SA/NV podpisały porozumienie z Klientem nie będącym podmiotem powiązany z Fortis Bank Polska SA. Na podstawie powyższego porozumienia przez okres dwóch miesięcy uległa zawieszeniu spłata kwoty wynikająca z zawartych umów kredytowych z tym Klientem. Kredytodawcy zobowiązali się do niepodejmowania w tym okresie czynności egzekucyjnych i zabezpieczających wobec Klienta. Okres obowiązywania porozumienia przedłużono później do 31 lipca 2009 roku.

W dniu 28 lipca 2009 roku została podpisana umowa („umowa zmieniająca”), na mocy której zmieniły się umowy kredytowe i umowa poręczenia. Zmiany związane były z ustaleniem nowych terminów spłaty zadłużenia zgodnie

z przyjętym harmonogramem spłat ratalnych z tytułu:

- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank SA/NV a spółką w dniu 27 czerwca 2008 roku wraz z późniejszymi zmianami – kwoty głównej kredytu w wysokości 50 000 000 PLN, najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2012 roku;
- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką w dniu 8 maja 2008 roku wraz z późniejszymi zmianami – kwoty głównej kredytu w wysokości 198 430 286 PLN, najpóźniej do dnia 5 stycznia 2018 roku;
- umowy poręczenia zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką w dniu 18 stycznia 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami – w kwocie 4 197 813,67 EUR, najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2018 roku. Umowa poręczenia dotyczy umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką zależną klienta w dniu 18 maja 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami.

Umowa zmieniająca została zawarta z zastrzeżeniem warunków zawieszających, obejmujących, m.in. podjęcie przez walne zgromadzenie spółki, nie później niż 29 lipca 2009 roku, uchwały o wyrażeniu zgody na ustanowienie na rzecz Fortis Banku Polska SA zastawów rejestrowych na przedsiębiorstwie spółki. Warunki zostały spełnione. Umowa zmieniająca zawierała również zobowiązanie Banku do objęcia nowych akcji serii I w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Klienta.

W dniu 24 listopada 2009 roku podpisana została umowa objęcia akcji spółki Klienta. W ramach subskrypcji prywatnej, Bank objął 8 247 423 akcje na okaziciela serii I o wartości nominalnej 0,20 PLN każda i cenie emisyjnej 4,85 PLN każda. Łączna wartość emisji obejmowanych akcji wyniosła 40 000 001,55 PLN i została opłacona w drodze wzajemnego potrącenia wierzytelności. Tym samym, Bank stał się właścicielem 8 247 423 akcji uprawniających do wykonywania 8 247 423, czyli 7,4% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki nastąpiło w dniu 17 grudnia 2009 roku.

Z dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki, weszło w życie zobowiązanie banku - jako akcjonariusza spółki - do wspólnego głosowania na walnych zgromadzeniach spółki w sprawie kandydatur do Rady Nadzorczej spółki, zawarte w porozumieniu z dnia 28 lipca 2009 roku z akcjonariuszami spółki.

Przed objęciem przez Bank 8 247 423 akcji spółki Klienta, strony porozumienia z dnia 28 lipca 2009 roku (z wyłączeniem Banku, który nie był akcjonariuszem spółki) posiadały łącznie 20 659 736 akcji spółki dających 19,99% udział głosów w ogólnej liczbie głosów. Po objęciu przez Bank 8 247 423 akcji spółki, strony porozumienia z dnia 28 lipca 2009 roku posiadały łącznie 28 907 159 akcji spółki dających 25,91% udział głosów w ogólnej liczbie głosów.

W dniu 17 lipca 2009 roku Fortis Bank Polska SA podpisał porozumienie z Klientem, nie będącym podmiotem powiązany z Fortis Bank Polska SA, zmieniające warunki umowy kredytowej zawartej w dniu 25 kwietnia 2008 roku. Zmiana dotyczyła zwiększenia limitu kredytowego z 200 mln złotych do 205,8 mln złotych oraz zmiany charakteru linii z umowy wielocelowej linii kredytowej na umowę linii gwarancji.

33.9. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, roczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w Rocznym Sprawozdaniu Finansowym Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz osiągnięty przez Bank wynik finansowy.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 1 września 2009 roku, Rada Nadzorcza Banku dokonała wyboru Spółki Mazars & Guérard Audyt Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie (adres: 00-372 Warszawa, ul. Foksal 16) jako podmiotu przeprowadzającego:

- badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA oraz jednostkowego sprawozdania finansowego Banku za rok 2009;
- przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA oraz jednostkowego sprawozdania finansowego Banku za pierwsze półrocze 2010 roku.

Bank nie korzystał w przeszłości z usług wybranego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Podpisy wszystkich członków zarządu:

9.03.2010 r. Alexander Paklons
prezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Jan Bujak
pierwszy wiceprezes zarządu
dyrektor finansowy
 podpis

9.03.2010 r. Frederic Amoudru
wiceprezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Jean-Luc Deguel
wiceprezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Jacek Obłąkowski
wiceprezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Jaromir Pelczarski
wiceprezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Michel Thebault
wiceprezes zarządu
 podpis

9.03.2010 r. Philippe Van Hellemont
wiceprezes zarządu
 podpis
